

Denumirea completă: Sistemul Informațional de Stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule.

Denumirea prescurtată: e-RCA .

Caiet de sarcini

Cuprins

1. Introducere	7
1.1. Informatii generale	8
1.2. Noțiuni utilizate in termeni de referință.....	9
2. Destinația, obiectivele și sarcinile sistemului informatic.....	11
2.1. Principiile de baza ale elaborării sistemului informatic.	12
2.2. Referinte si aspecte legale pentru elaborarea sistemului informatic	13
3. Arhitectura Sistemului Informatic.....	15
4. Partile implicate si roluri ale sistemului informatic	16
4.1. Posesorul Sistemului.....	16
4.2. Utilizatorii si rolurile acestora in sistem	16
4.2.1. utilizatorul-administrator CNPF.....	16
4.2.2. utilizator-administrator al companiei de asigurări	17
4.2.3. utilizator-administrator al brokerului in asigurări	17
4.2.4. utilizatorul-BNAA	17
4.2.5. utilizator –despagubire al companiei de asigurări	17
4.2.6. utilizator vinzator - al companiei de asigurări	17
4.2.7. utilizator – entitate publica	17
4.2.8. utilizator – sistem informatic	17
5. Modelul funcțional al obiectului automatizarii.....	17
5.1. Spatiul funcțional al sistemului.....	19
5.1.1. Functionalitatile sistemului.....	19
5.1.2. Structura functionala.....	21
5.1.3. Sistemul de raportare	22
6. Cerinte functionale pentru componentele Sistemului:	23
6.1. Utilizator administrator – CNPF	23
6.2. Utilizator administrator – asigurator al companiei.....	24
6.3. Utilizator administrator – broker	25
6.4. Utilizator – BNAA	26
6.5. Utilizator – asigurator privind procesarea dosarelor de daună	26
6.6. Utilizatorii - vinzator.....	26
6.7. Utilizator entitate publica	27
7. Arhitectura de date	27
7.1. Documentele utilizate de Sistem ;.....	27
7.2. Obiectele informaționale ale Sistemului.....	27
7.3. Identificarea obiectelor (motorul de cautare)	28
7.4. Scenariile de bază ale sistemului.....	29
7.5. Datele Sistemului	30
7.6. Clasificatoarele Sistemului	32
8. Produsul final si componentele de livrare	32
9. Etapele de implementare a Sistemului e-RCA.....	33
9.1. Etapa I implementarea sistemului informational cu functionalitatile cheie.....	33
9.2. Etapa II Autentificarea datelor prin cheile digitale, aplicarea QR codului.	34
9.3. Etapa III – mentenanța sistemului e-RCA.....	34

10. Anexe:	34
10.1. Anexa nr.1 (Calculul primei de asigurare);.....	34
10.2. Anexa nr.2 (Calculul sistemului bonus-malus).....	37
10.3. Anexa nr.3. (Dosarele de daune).....	39
Informația privind dosarele de daune pe contractele de asigurare	40
obligatorie de răspundere civilă auto externă	40
10.4. Anexa nr.4 (Metodologia de calcul a liberalizării tarifelor)	40
Informația privind valoarea daunelor declarate, dar nesoluționate pe contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă	49
Modul de completare:	50
8. Pentru completarea tabelelor anterioare, se vor utiliza următoarele codificări:	50
Categoria autovehiculelor se codifică după cum urmează:	50
Datele despre domiciliul persoanei fizice asigurate se culeg din buletinul de identitate, iar pentru persoanele juridice conform adresei juridice a acestora și se codifică în modul următor:	50
Statutul juridic se codifică în felul următor:	51
Tipul contractului se codifică în felul următor:	51
Vârsta și vechimea în conducere se codifică astfel:	51
Locul înmatriculării autovehiculului se codifică astfel:	51
În coloana „Contracte reziliate” se indică:	51
Coefficientul bonus-malus aplicat se indică în dependență de clasa bonus-malus aplicată la data încheierii contractului de asigurare:	51
Informația privind certificatele de asigurare	52
obligatorie de răspundere civilă auto externă	52
Informația privind daunele plătite pe contractele de asigurare	52
obligatorie de răspundere civilă auto externă	52
Informația privind valoarea daunelor declarate, dar nesoluționate pe contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă	52
10.5. Anexa nr.5 (Rapoartele standardizate)	53
10.6. Anexa nr.6 (Cerere de încheiere a contractului RCAI)	65
10.7. Anexa nr.7 (Cerere de încheiere a contractului RCAE).....	66
10.8. Anexa nr.8 (Contract de asigurare obligatorie RCAI)	67
10.9. Anexa nr.9 (Algoritmul de calcul al Numarului contractului)	70
10.10. Anexa nr.10 (Contract de asigurare obligatorie RCAE).....	70
10.11. Anexa nr.11 (Polița de asigurare obligatorie).....	73
10.12. Anexa nr.12 (Certificatul de asigurare "Carte Verde")	74
Partea II	76
Cerințe non-funcționale pentru SI e-RCA	76
1.1. Convenții la formularea cerințelor non-funcționale	76
Tabelul 1.1. Categoriile de cerințe ale caietului de sarcini	76
1.2. Cerințe de licențiere și proprietate intelectuală	77
Tabelul 1.2. Cerințele de licențiere și proprietate intelectuală	77
1.3. Cerințe aferente arhitecturii de sistem	77

1.3.1. Cerințe generale ale arhitecturii e-RCA.....	77
Tabelul 1.3. Cerințele generale înaintate arhitecturii e-RCA.....	78
1.3.2. Cerințe ale nivelului de prezentare al arhitecturii e-RCA.....	78
Tabelul 1.4. Cerințele nivelului de prezentare al arhitecturii e-RCA	78
1.3.3. Cerințe ale nivelului logicii de business al arhitecturii e-RCA.....	78
Tabelul 1.5. Cerințele nivelului logicii de business al arhitecturii e-RCA.....	79
1.3.4. Cerințe ale nivelului de date al arhitecturii e-RCA.....	79
Tabelul 1.6. Cerințele nivelului de date al arhitecturii e-RCA	80
1.3.5. Cerințe ale nivelului tehnologic al arhitecturii e-RCA	80
Tabelul 1.7. Cerințele înaintate nivelului tehnologic al arhitecturii e-RCA.....	80
1.4. Cerințe aferente Platformei tehnologice.....	81
1.4.1. Cerințe generale față de platforma tehnologică e-RCA.....	81
Tabelul 1.8. Cerințele generale înaintate platformei tehnologice a e-RCA	81
1.4.2. Cerințe ale nivelului de prezentare al platformei tehnologice a e-RCA.....	81
Tabelul 1.9. Cerințele nivelului de prezentare al platformei tehnologice a e-RCA	81
1.4.3. Cerințe ale nivelului logicii de business al platformei tehnologice a e-RCA.....	82
Tabelul 1.10. Cerințele nivelului logicii de business a platformei tehnologice a e-RCA	82
1.4.4. Cerințe ale nivelului de date al platformei tehnologice a e-RCA	82
Tabelul 1.11. Cerințele nivelului logicii de business a platformei tehnologice a e-RCA	82
1.4.5. Cerințe ale nivelului tehnologic al platformei tehnologice a e-RCA.....	82
Tabelul 1.12. Cerințele pentru tehnologiile platformei tehnologice a e-RCA	82
1.5. Cerințele de interoperabilitate	83
Tabelul 1.13. Cerințele cadrului de interoperabilitate a e-RCA.....	83
Tabelul 1.14. Cerințele privind aspecte conexe TIC și inițiative în domeniu	84
1.6. Cerințele de performanță	84
Tabelul 1.15. Cerințele de performanță ale e-RCA.....	84
1.7. Cerințele de flexibilitate	85
Tabelul 1.16. Cerințele de flexibilitate ale e-RCA.....	85
1.8. Cerințele pentru interfața utilizator și ergonomie	86
Tabelul 1.17. Cerințele față de interfața utilizator a e-RCA	86
1.9. Cerințele pentru mentenabilitate	87
Tabelul 1.18. Cerințele de mentenanță a e-RCA.....	87
1.10. Cerințele pentru scalabilitate	88
Tabelul 1.19. Cerințele de scalabilitate a e-RCA	88
1.11. Cerințele pentru asigurarea securității	88
1.11.1. Cerințe față de arhitectura de securitate	89
Tabelul 1.20. Cerințele pentru arhitectura de securitate a e-RCA	89
1.11.2. Cerințe față de mecanismul de autentificare	90
Tabelul 1.20. Cerințele pentru mecanismul de autentificare a e-RCA	90
1.11.3. Cerințe față de mecanismul de autorizare.....	90

Tabelul 1.21. Cerințele pentru mecanismul de autorizare a e-RCA	91
1.11.4. <i>Cerințe față de mecanismul de validare a datelor de intrare/ieșire .....</i>	91
1.11.5. <i>Cerințe față de mecanismul de jurnalizare și audit.....</i>	92
Tabelul 1.23. Cerințele pentru mecanismul de jurnalizare și audit a e-RCA	92
1.11.6. <i>Cerințe față de mecanismul de gestiune a excepțiilor și erorilor .....</i>	93
1.12. <i>Cerințe de reziliență și continuitate .....</i>	93
Tabelul 1.25. Cerințele pentru capacitățile de reziliență ale e-RCA	93
2. Fazele de implementare e-RCA	94
2.1. <i>Faza de analiză: activitățile cheie .....</i>	94
Tabelul 2.1. Cerințele privind activitățile cheie ale fazei de analiză	94
2.2. <i>Faza de analiză: livrabile .....</i>	94
Tabelul 2.2. Cerințele privind livrabilele fazei de analiză	95
2.3. <i>Faza de analiză: criterii de acceptanță a livrabilelor.....</i>	95
Tabelul 2.3. Cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de analiză	95
2.4. <i>Faza de proiectare tehnică: activități cheie .....</i>	95
Tabelul 2.4. Cerințele privind activitățile cheie ale fazei de proiectare tehnică	95
2.5. <i>Faza de proiectare tehnică: livrabile .....</i>	96
Tabelul 2.5. Cerințele privind livrabilele fazei de proiectare tehnică	96
2.6. <i>Faza de proiectare tehnică: criterii de acceptanță a livrabilelor .....</i>	96
2.7. <i>Faza de dezvoltare/configurare: activități cheie .....</i>	96
Tabelul 2.7. Cerințele privind activitățile cheie ale fazei de proiectare/dezvoltare	96
2.8. <i>Faza de dezvoltare/configurare: livrabile.....</i>	97
Tabelul 2.8. Cerințele privind livrabilele fazei de dezvoltare/configurare	97
2.9. <i>Faza de dezvoltare/configurare: criterii de acceptanță a livrabilelor .....</i>	97
2.10. <i>Faza de migrare a datelor: activități cheie.....</i>	98
Tabelul 2.10. Cerințele privind activitățile cheie ale fazei de migrare a datelor	98
2.11. <i>Faza de migrare a datelor: livrabile .....</i>	99
Tabelul 2.11. Cerințele privind livrabilele fazei de migrare a datelor	99
2.12. <i>Faza de migrare a datelor: criterii de acceptanță a livrabilelor.....</i>	99
2.13. <i>Faza de testare de acceptanță: activități cheie .....</i>	99
Tabelul 2.13. Cerințele privind activitățile cheie ale fazei de testare de acceptanță.....	99
2.14. <i>Faza de testare de acceptanță: livrabile .....</i>	100
Tabelul 2.14. Cerințele privind livrabilele fazei de migrare a datelor	100
2.15. <i>Faza de testare de acceptanță: criterii de acceptanță a livrabilelor .....</i>	100
Tabelul 2.15. Cerințele privind criteriile de acceptanță a e-RCA.....	100
2.16. <i>Faza de instruire și documentare: constrângeri de demarare.....</i>	100
2.17. <i>Faza de instruire și documentare: activități cheie .....</i>	101
Tabelul 2.17. Cerințele privind activitățile cheie ale fazei de instruire și documentare	101
2.18. <i>Faza de instruire și documentare: livrabile .....</i>	101
Tabelul 2.18. Cerințele privind livrabilele fazei de instruire și documentare	101
2.19. <i>Faza de instruire și documentare: criterii de acceptanță .....</i>	102

2.20.	<i>Faza de lansare în producție: activități cheie</i>	103
Tabelul 2.20. Cerințele privind activitățile cheie ale fazei de instruire și documentare		103
2.21.	<i>Faza de lansare în producție: livrabile</i>	103
Tabelul 2.21. Cerințele privind livrabilele fazei de lansare în producție a e- RCA		103
2.22.	<i>Faza de lansare în producție: criterii de acceptanță</i>	103
2.23.	<i>Faza de testare în producție a sistemului informatic e-RCA</i>	104
Tabelul 2.23. Cerințele privind perioada de testare în producție a e-RCA		104
2.24.	<i>Faza de acceptanță finală a sistemului informatic e-RCA</i>	104
Tabelul 2.24. Cerințele privind acceptanța finală a sistemului informatic e-RCA		104
3.	Cerințe pentru garanție, mentenanță și suport	105
3.1.	Cerințele generale de mentenanță și suport	105
Tabelul 3.1. Cerințele generale de mentenanță și suport		105
3.2.	Specificațiile serviciilor de suport și mentenanță	105
3.2.1.	<i>Serviciile de suport pentru sistemul informatic E-RCA</i>	105
Tabelul 3.2. Cerințele privind serviciile de suport pentru e-RCA		106
3.2.2.	<i>Serviciile de mentenanță pentru sistemul informatic e-RCA</i>	108
Tabelul 3.3. Cerințele privind serviciile de mentenanță pentru E-RCA		108
3.2.3.	<i>Serviciile de modificare/dezvoltare pentru sistemul informatic e-RCA</i>	108
Tabelul 3.4. Cerințele privind serviciile de dezvoltare pentru e-RCA		108
3.3.	Nivelul serviciilor aferente E-RCA (service level)	109
3.3.1.	<i>Nivelul serviciilor de suport</i>	109
Tabelul 3.5. Clasificarea importanței solicitărilor de suport		109
Tabelul 3.6. Durata soluționării solicitărilor de suport		110
3.3.2.	<i>Nivelul serviciilor de mentenanță</i>	110
Tabelul 3.7. Cerințe pentru nivelul serviciilor de mentenanță a e-RCA		110
3.3.3.	<i>Nivelul serviciilor de dezvoltare</i>	111
Tabelul 3.8. Cerințe pentru serviciile de dezvoltare a e-RCA		111
3.4.	Managementul serviciilor de suport	111
Tabelul 3.9. Cerințe pentru managementul serviciilor de suport		111
3.5.	Managementul schimbărilor cu impact major în logica de business	112
Tabelul 3.10. Cerințe pentru managementul schimbărilor		112
3.6.	Asigurarea calității a serviciilor de mentenanță	113
Tabelul 3.11. Cerințe pentru asigurarea calității serviciilor de suport și mentenanță		113

1. Introducere

Caietul de sarcini a fost elaborat în baza conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.133 din 27.02.2012, în conformitate cu Legea nr.414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule. La elaborarea caietului de sarcini, s-a ținut cont de cerințele de dezvoltare a sistemului existent ale Departamentului asigurari din cadrul CNPF, de cerințele participanților profesioniști la piața de asigurari și ale BNAA. Caietul de sarcini a fost elaborat conform actelor normative în vigoare.

La momentul actual, pe piața de asigurari din Republica Moldova activează 12 companii de asigurări, 43 brokeri de asigurare și/sau reasigurare și mai mulți agenți persoane juridice în asigurări. La rândul sau fiecare companie de asigurari își desfășoară activitatea prin personal propriu și intermediari în asigurări în calitate de utilizatori ai actualului sistem de stat RCA Data, proiectat și implementat acum circa 10 ani în urma, fiind realizat în baza tehnologiilor aplicabile în perioada respectiva care oferă o funcționalitate destul de rudimentară, funcționalitățile fiind depășite de necesitățile actuale ale actorilor de pe piața de asigurări, cât și de necesitățile regulatorului pieței de asigurări.

Dezintegrarea resurselor informaționale nu permite utilizarea eficientă a informației stocate în evidența asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto, precum și supravegherea de către organele abilitate a aplicării corecte și încasării integrale a primelor de asigurare, inclusiv aplicarea la nivel național a sistemului bonus-malus, liberalizării tarifelor la asigurările obligatorii de răspundere civilă, răspândite pe larg în spațiul european. Soluția optimă în această situație este crearea resursei informaționale unice, cu posibilitatea extinderii funcționalităților ei de către beneficiar, dar și posibilitatea extinderii pe viitor pentru noi tipuri de asigurări (în caz de necesitate), a cărui formare ar fi asigurată atât de sistemele informaționale departamentale, cât și de sistemele informaționale specializate.

1.1. Informatii generale

Sistemul Informațional de Stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule (e-RCA) reprezintă o soluție informatică, obiectivul principal constă în automatizarea proceselor de gestiune, monitorizare, analiză a riscurilor pieței de asigurări din RM, prin intermediul căruia vor fi realizate următoarele scopuri:

- Monitorizarea respectării cadrului normativ ce reglementează emiterea și gestionarea polițelor/certificatelor asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto.
- Prevenirea presupuselor abuzuri, ilegalități sau încălcări ale legislației în circulația și gestionarea polițelor/certificatelor de asigurare.
- Asigurarea suportului necesar CNPF pentru monitorizarea activității participanților profesioniști la piața asigurărilor.
- Colectarea și analiza informației necesare pentru a asigura aplicarea principiilor și mecanismelor prevăzute în legislația RM referitoare la piața de asigurări.
- Conexiunea cu subsistemele informatice relevante activității de pe piața de asigurări.

Cerințele curente descriu necesitățile software ale Sistemului Informațional pentru ca și soluțiile propuse să se bazeze pe același aspect. Cu toate acestea este necesar de luat în calcul necesitatea ca ofertanții să se bazeze într-o măsură cât mai mare pe echipamentul hardware și de rețea aflat în proprietatea CNPF. Se va identifica, de asemenea, echipamentul necesar pentru a corespunde cerințelor Sistemului e-RCA (în caz de necesitate).

Există multe funcționalități conexe prezente în produse comerciale existente de acum, dar care nu sunt enumerate în aceste cerințe. În cazul în care aceste soluții nu vor corespunde în totalitate necesităților e-RCA ele vor trebui să fie adaptabile sau să se poată crea componentele care lipsesc specificului CNPF și a pieței de asigurări în întregime. CNPF anticipează necesitatea unor interfețe programabile pentru extinderea sistemului la necesitate. Ușurința și gradul de personalizare a sistemului vor fi criterii importante pentru alegerea soluției.

1.2. Noțiuni utilizate în termeni de referință

În sensul prezentului caiet de sarcini, noțiunile de bază utilizate semnifică următoarele:

Sistem informațional de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (în continuare – Sistem) – totalitatea mijloacelor software, hardware, informaționale, organizaționale, sistemelor de transmitere a datelor, tehnologiilor de utilizare a lor, normelor de drept și infrastructurii, destinate pentru susținerea informațională a activității autorităților/instituțiilor de stat și a participanților pieței de asigurări.

Autoritate de supraveghere – Comisia Națională a Pieței Financiare;

Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule – birou național din Republica Moldova;

asigurat – proprietarul sau utilizatorul unui autovehicul a cărui răspundere civilă este preluată contractual de un asigurător, în baza contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, valabil pentru prejudiciile produse terțelor persoane din accidente de autovehicule;

autovehicul – sistem mecanic terestru cu autopropulsie, cu excepția celui care circulă pe șine, pentru transportul de călători, bagaje și mărfuri sau care execută orice alte lucrări și servicii aferente transporturilor – autoturisme, autobuze, microautobuze, troleibuze, autocamioane, inclusiv specializate, motocicluri, tractoare;

remorcile, semiremorcile sau atașele tractate ori netractate, alte mecanisme cu autotracțiune, admise spre utilizare în conformitate cu legislația în vigoare sau înregistrate în străinătate de autoritățile competente, fac parte din categoria autovehiculelor;

caz asigurat – risc asigurat, prevăzut în contractul de asigurare, a cărui producere conferă asiguratului dreptul de a fi indemnizat sau despăgubit de către asigurător;

accident de autovehicul – eveniment neprevăzut, întâmplător provocat de unul sau mai multe autovehicule, care cauzează prejudicii unor persoane și care poate da naștere unor pretenții de despăgubire;

pagubă – efect negativ suferit de persoana fizică sau de persoana juridică păgubită în urma producerii unui risc acoperit printr-un contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto;

dosar de daune – dosar care include totalitatea documentelor necesare constatării și soluționării cazului de asigurare;

persoană păgubită – orice persoană îndreptățită să primească despăgubire de asigurare pentru orice pagubă sau vătămare corporală provocată în urma unui accident de autovehicul;

prejudiciu – efect negativ suferit de persoana fizică sau de persoana juridică păgubită în urma producerii unui risc acoperit printr-un contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto;

constatare amiabilă a accidentului de autovehicul – procedură simplificată și benevolă de documentare a accidentului de autovehicul soldat doar cu daune materiale nesemnificative, prin completarea și semnarea de către conducătorii de autovehicule implicați în accident a formularului “Constatare amiabilă de accident”, stabilit de autoritatea de supraveghere;

polița de asigurare RCA – poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto cu valabilitate în limitele teritoriului Republicii Moldova, care probează încheierea contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto;

certificat de asigurare „Carte Verde” – document internațional de asigurare, eliberat în numele unui birou național, care atestă existența asigurării obligatorii de răspundere civilă auto cu valabilitate în afara teritoriului țării emitente, în conformitate cu Recomandarea nr.5 din 25 ianuarie 1949, adoptată de Subcomitetul de Transport Rutier al Comitetului de Transporturi Interioare din cadrul Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite;

sistem de securitate informațională – ansamblul unitar al normelor de drept și etico-morale, al măsurilor organizatorico-administrative și al mijloacelor tehnice de program, orientate spre contracararea pericolelor ce amenință Sistemul și spre minimizarea eventualelor prejudicii care ar putea fi cauzate posesorilor și utilizatorilor de informații.

Baza de date – ansamblu de date organizate conform structurii conceptuale care descrie caracteristicile de baza și relația dintre entități.

Document electronic – informație în forma electronică, creată, structurată, prelucrată, păstrată, transmisă cu ajutorul computerului, altor dispozitive electronice sau mijloacelor software și hardware, semnată cu semnătura digitală.

Gestiunea documentelor – setul de proceduri utilizate pentru captarea, gestionarea, stocarea, menținerea, livrarea și distrugerea documentelor în cadrul Sistemului informațional.

Integritatea datelor – stare a datelor când acestea își păstrează conținutul și sunt interpretate univoc în cazul de acțiuni aleatorii. Integritatea se considera păstrată, dacă datele nu au fost alterate sau deteriorate.

Jurnalizare – funcție de înregistrare a informației despre evenimente. În cadrul sistemelor informaționale înregistrările despre evenimente includ detalii despre data și ora, utilizatorul, acțiunea întreprinsă.

Meta-date – date ce descriu contextul, conținutul și structura înregistrărilor și managementul lor în timp.

Sistem Informatic – ansamblu de programe și echipamente care asigură prelucrarea automată a datelor (componentă automatizată a sistemului informațional)

Tehnologie informatică și de comunicație – termen comun care include toate tehnologiile utilizate pentru schimbul și manipularea informației.

Veridicitatea datelor - nivel de corespundere a datelor, pastrate în memoria calculatorului sau în documente, stării reale a obiectelor din domeniul respectiv al sistemului, reflectate de aceste date.

Clasificatoare (în managementul înregistrărilor) - identificarea și aranjarea sistematică a activităților de business și/sau înregistrărilor în categorii, conform convențiilor, metodelor și regulilor procedurale logic structurate, reprezentate într-un sistem de clasificare.

Nomenclatoare – aranjare ierarhică a înregistrărilor conform schemei modulare de stocare a lor.

Înregistrare – informație creată, recepționată și păstrată ca dovadă și informație de către o organizație sau persoană pentru îndeplinirea obligațiilor legale sau în tranzacțiile de business.

Factorul de încărcare – adaos la prima de risc estimată, care include cheltuielile asigurătorului și marja de profit;

Factor de risc – factor care are influență asupra cuantumului riscului;

Frecvența estimată a daunelor – numărul de daune pentru o poliță-an expusă la risc;

Marja de risc – adaos la prima netă, destinat să atenueze variația riscului;

Primă de asigurare (Pa) – prima pentru o unitate de transport calculată de asigurător în funcție de prima de asigurare de bază și coeficienții de rectificare;

Prima de asigurare de bază pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă – prima calculată prin metode actuariale conform Metodologiei aprobată de CNPF, în baza informațiilor statistice ale companiei, care constă din prima de risc estimată și factorul de încărcare;

Primă de risc estimată – prima pură la care se adaugă marja de risc;

primă pură – prima care acoperă costul riscului asigurat, fără a lua în calcul marja de risc sau cheltuielile asigurătorului;

Primă de referință – primă de asigurare calculată de autoritatea de supraveghere în baza informației statistice la nivelul pieței de asigurări obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă;

Teoria credibilității – metodă de ajustare a rezultatelor calculului, aplicată pentru atenuarea/nivelarea variațiilor mari care apar ca efect al insuficienței informațiilor statistice utilizate în calcul.

Coeficient de rectificare – coeficient calculat prin metode actuariale și care stabilește cuantumul riscului în funcție de un anumit factor de risc;

Coeficientul de rectificare (K1), – se stabilește în dependentă de categoria autovehiculului, capacitatea motorului, numărul de locuri sau masa totală a autovehiculului

Coeficientul de rectificare (K2) - se stabilește în funcție de intensitatea traficului auto în anumite teritorii de utilizare a autovehiculului

Coeficientul de rectificare (K3) - se stabilește în funcție de statutul juridic al posesorului autovehiculului.

Coeficientul de rectificare (K4) - se stabilește în dependență de tipul contractului (numărul persoanelor admise la conducere limitat/nelimitat, persoană juridică/fizică).

Coeficientul de rectificare (K5) - se stabilește în funcție de vârsta și de vechimea în conducere a asiguratului și utilizatorului autovehiculului și se aplică la încheierea contractelor cu număr limitat de persoane.

Locul înmatriculării autovehiculului (K6) - se aplică pentru autovehiculele înmatriculate în străinătate și utilizate temporar pe teritoriul Republicii Moldova și este egal cu 3.

Termenul asigurării (K7) - se stabilește în funcție de perioada asigurării.

Coeficientul bonus-malus (Kbm) - sistem de reduceri și de majorări ale primei de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto acordate în funcție de istoricul daunelor.

Prima de asigurare de bază pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă (Carte verde) - se stabilește în euro și se încasează în lei moldovenești, conform cursului stabilit de Banca Națională a Moldovei, la data efectuării plății în dependenta de zona de acoperire:

Zona 1 - (Ucraina și Belarus),

Zona 2 - (Ucraina, Belarus și Federația Rusă)

Zona 3 - (toate țările Sistemului Internațional de Asigurări Carte Verde).

Categoria autovehiculului, numărul de locuri sau masa totală a autovehiculului (K1v) – se stabilește în funcție de tipul autovehiculului, numărul de locuri sau masa totală a autovehiculului (Carte Verde).

Termenul asigurării (K2v) – se stabilește în dependenta de perioada asigurării externe (Carte verde)

Metodologie - stabilește modalitatea unică de calcul al primei de asigurare de bază și al coeficienților de rectificare, utilizând baza tehnică de calcul aferentă datelor statistice.

Anularea contractului de asigurare – se aplica la contractele încheiate dar care încă nu au intrat în vigoare;

Modificarea contractului de asigurare – asiguratul este în drept să solicite modificarea contractului de asigurare în partea ce ține de numărul persoanelor admise să utilizeze autovehiculul. În acest caz, asigurătorul va ajusta prima de asigurare în funcție de factorul respectiv de risc. Modificările în contractul de asigurare au efect din momentul operării acestora în sistemul informațional unic constituit de autoritatea de supraveghere.

Rezilierii contractului de asigurare - presupune drept consecință încetarea protecției din asigurare de la data rezilierii și restituirea de către Asigurător a primelor de asigurare pentru zilele complete de până la expirarea contractului, cu reținerea cheltuielilor efective de gestiune, dar nu mai mult de 20% din prima de asigurare calculată spre restituire.

termen de asigurare – contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto pe o perioadă de 12 luni, cu excepția autovehiculelor speciale, echipate de uzina producătoare sau reutilate legal cu dispozitive și instalații pentru lucrări sezoniere agricole, de deszăpezire sau alte lucrări similare, precum, și autovehiculul înmatriculat în străinătate

2. Destinația, obiectivele și sarcinile sistemului informatic

Prezentul Sistem are drept scop asigurarea formării resursei informaționale în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, fiind destinat CNPF, precum și beneficiarilor serviciilor de asigurare.

Prin crearea Sistemului vor fi atinse următoarele obiective:

a) formarea unei baze informaționale în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule;

b) asigurarea interacțiunii și schimbului de date cu alte sisteme informaționale ale autorităților publice, prin intermediul Sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice;

c) Companiile de asigurări vor putea efectua vânzări ori utilizând sistemele informatice proprii cu validarea sincronă și salvarea informației în sistemul e-RCA sau vor folosi interfața web a sistemului e-RCA

d) oferirea posibilității cetățenilor și mediului de afaceri de a verifica (on-line sau prin intermediul dispozitivelor mobile) statutul poliței de asigurare de răspundere civilă auto (RCA) și certificatului “Carte Verde”, inclusiv istoricul contractelor încheiate în Sistemul e-RCA;

e) oferirea interfețelor programabile pentru publicarea datelor pe portalul datelor guvernamentale cu caracter public www.date.gov.md;

f) virtualizarea și integrarea în platforma tehnologică guvernamentală comună (M-Cloud)

Sarcina de bază a Sistemului este înregistrarea, colectarea, acumularea, actualizarea, controlul și analiza informației cu privire la contractele de asigurări, polițele RCA și certificatele “Carte Verde”, la persoanele asigurate, la persoanele păgubite, dosarele de daune și despăgubirile de asigurare.

Sistemul trebuie să contribuie la soluționarea următoarelor sarcini:

- a) automatizarea procesului de încheiere a contractelor de asigurare și emitere electronică a polițelor de asigurare RCA și “Carte Verde”;
- b) automatizarea procesului de evidență a dosarelor de daune;
- c) colectarea și acumularea informației statistice standardizate despre operațiunile efectuate de către actorii de pe piața de asigurări (sistemul de raportare inteligent);
- d) să permită gestionarea cât mai corectă și rapidă a contractului cu aplicarea coeficientului de bonus – malus, cu posibilitatea pastrării istoricului operațiunilor.
- e) să permită generarea rapoartelor obligatorii necesar a fi prezentate în conformitate cu cadrul legislativ organului de supraveghere, atât de utilizatorul CNPF cit și de utilizatorul asiguratorului.

În această ordine de idei, pentru realizarea scopurilor enumerate mai sus se propune crearea Sistemului automatizat de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule (e- RCA), care:

1. Va avea la baza tehnologii Web;
2. Va utiliza semnătura digitală și documentul electronic;
3. Va fi administrat de către CNPF și va oferi posibilitatea gestionării și administrării în timp real a asigurărilor obligatorii.
4. Monitorizarea operațiunilor în contracte/dosare asigurărilor obligatorii.
5. Va oferi posibilitatea integrării cu alte registre de stat.

Obiectivul constă în tranziția la utilizarea exclusivă a documentului electronic, cu aplicarea semnăturii digitale, ajustarea la noi funcționalități, iar în perspectiva ajustarea Sistemului și la noi tipuri de asigurare.

Beneficiarii direcți ai Sistemului automatizat de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule, vor fi:

- CNPF- ca regulator al pieței de asigurări
- BNAA – ca supraveghetor al membrilor săi ca să își exercite și să își îndeplinească obligațiile ce le revin în baza contactelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă/interna.
- Actorii pieței de asigurări din Republica Moldova:
  - a) Companiile de asigurări,
  - b) Brokeri de asigurare și/sau reasigurare,
  - c) Agenți de asigurare - persoane fizice și juridice
  - d) Agenți bancassurance.
- Alte instituții publice care vor avea acces la Sistem.

Pot fi determinate următoarele categorii de avantaje de care va beneficia piața de asigurări în cazul implementării Sistemului automatizat de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule.

Furnizarea de interfețe și mecanisme de creare și expediere a rapoartelor în regim online, de gestiune a contractelor.

Asigurarea unui control eficient asupra accesului la informație despre utilizatorii de pe piața de asigurări.

Evidența activității și performanței utilizatorilor autorizați.

2.1. Principiile de baza ale elaborării sistemului informatic.

La proiectarea, realizarea și implementarea Sistemului trebuie să se țină cont de următoarele principii de baza:

- Principiul legalității: care presupune crearea și exploatarea Sistemului în conformitate cu actele normative în vigoare, a normelor și standardelor internaționale recunoscute în domeniu;
- Principiul divizării arhitecturii pe nivele: Constă în proiectarea independentă a subsistemelor în conformitate cu standardele de interfață dintre nivele (arhitectura modulară).

- Principiul arhitecturii bazate pe servicii (SOA): consta in distribuirea functionalitatii aplicatiei in unitati mai mici, distincte - numite servicii - care pot fi distribuite intro retea si pot fi utilizate impreuna pentru a crea aplicatii destinate cerintelor functionale.
- Principiul datelor sigure: stipuleaza introducerea datelor in sistem doar prin canalele autorizate si autentificate;
- Principiul securitatii Informationale: presupune asigurarea unui nivel adecvat de integritate, selectivitate, accesibilitate si eficienta pentru protectia datelor de pierderi, alterari, deteriorari si de acces nesancționat.
- Principiul expansibilitatii: stipuleaza posibilitatea extinderii si completarii sistemului informatic cu noi functii sau imbunatatirea celor existente;
- Principiul de prioritate a administratorului: presupune existenta unei personae responsabile cu drepturi suficiente pentru luarea deciziilor si coordonarea activitatilor in vederea exploatarei Sistemului.
- Principiul scalabilitatii: presupune asigurarea unei performante constante a solutiei informatice la cresterea volumului de date si a solicitarii Sistemului.
- Principiul simplitatii si comoditatii utilizarii: Presupune proiectarea si realizarea tuturor aplicatiilor, mijloacelor tehnice si de program accesibile utilizatorilor Sistemului, bazate pe principii exclusiv vizuale, ergonomice si logice de conceptie.

In particular pentru arhitectura Sistemului se insista asupra respectarii urmatoarelor principii primordiale:

- Implementarea unei solutii web cu acces autorizat la interfata si date;
- Asigurarea unei securitati adecvate a Sistemului pentru a proteja informatia si subsistemele componente impotriva utilizarii lor neautorizate sau a divulgarii infomatiei cu caracter personal, commercial sau a celei cu accesibilitate limitata.
- Recunoasterea informatiei ca patrimoniu si gestionarea ei adecvata.
- Dezvoltarea si implementarea Sistemului oferind posibilitatea reutilizarii lui pentru alte procese sau in perspectiva asigurarii posibilitatii de dezvoltare de noi functionalitati, de dezvoltare, a noilor tipuri de asigurari;
- Minimizarea numarului diferitor tehnologii si produse care ofera aceleasi functionalitati sau sunt similar dupa destinatie.
- Asigurarea unei viteze performante de procesare a solicitarilor beneficiarilor
- Pentru solutia informatica livrata, trebuie sa fie prevazuta capacitatea de restabilire a datelor Sistemului in urma dezastrelor ca parte componenta a planului de implementare.

2.2. Referinte si aspecte legale pentru elaborarea sistemului informatic

Cadrul normativ-juridic aferent Sistemului este constituit din legislația națională în vigoare, tratatele și convențiile internaționale la care Republica Moldova este parte. Crearea și funcționarea Sistemului sînt reglementate de următoarele acte legislative și normative:

- Constituția Republicii Moldova;
- Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări.
- Legea nr.414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.
- Lege nr.133 /2011 privind protecția datelor cu caracter personal.
- Hotărârea Guvernului nr.133 din 27.02.2012 cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al Sistemului informațional automatizat de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.
- Hotărârea CNPF nr. 15/6 din 15.04.2019 privind aprobarea Regulamentului cu privire la procesarea electronică a documentelor de asigurare obligatorie
- Hotărârea CNPF nr.22/3 din 29.04.2015 cu privire la aprobarea Regulamentului privind aplicarea sistemului bonus-malus la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (în redacție nouă).
- Hotărârea CNPF nr.47/6 din 22.10.2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind licențierea pe piața asigurărilor.

- Hotărârea CNPF nr.57/13 din 28.12.2018 cu privire la primele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto.
- Hotărârea CNPF nr.25/2 din 24.06.2019 cu privire la modul de prezentare, avizare și aplicare a calculului actuarial ale primelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto.
- Hotărârea CNPF nr.57/14 din 28.12.2018 cu privire la aprobarea rapoartelor specializate ale asigurătorilor (reasigurătorilor) aferente asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă.
- Hotărârea CNPF nr.49/5 din 30.09.2016 cu privire la aprobarea Regulamentului privind cerințele de pregătire și competență profesională în asigurări.
- Hotărârea CNPF nr.20/5 din 16.05.2008 cu privire la aprobarea formei și conținutului cererilor de asigurare, contractelor de asigurare și polițelor de asigurare la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.
- Hotărârea Guvernului nr.588 din 24.07.2017 cu privire la modificarea anexei nr.2 la Hotărârea Guvernului nr.1047 din 08.11.1999.

Legea nr.467-XV din 21 noiembrie 2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.6-12, art.44);

Legea nr.91 din 29 mai 2014 privind semnătura electronică și documentul electronic (Monitorul Oficial al R. Moldova, 2014, nr.174-177, art. 397);

Legea nr.982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.88-90, art.664);

Legea nr.71-XVI din 22 martie 2007 cu privire la registre (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr.70-73, art.314);

Hotărârea Guvernului nr. 857 din 31 octombrie 2013 “Cu privire la Strategia națională de dezvoltare a societății informaționale “Moldova Digitală 2020” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.252-257, art.963);

Hotărârea Guvernului nr.562 din 22 mai 2006 “Cu privire la crearea sistemelor și resurselor informaționale automatizate de stat” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.79-82, art.591);

Hotărârea Guvernului nr.546 din 20 iulie 2011 “Privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea serviciilor Sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice și operarea modificărilor în unele hotărâri ale Guvernului (Monitorul Oficial, 2011, nr.118-121, art.614);

Implementarea Sistemului va crea premise pentru excluderea obligației șoferilor de a purta polița de asigurare RCA sau, în general, a necesității acesteia – fapt datorat posibilității agenților rutieri de a verifica existența și valabilitatea contractelor de asigurare obligatorie RCA în regim on-line prin intermediul sistemului informațional.

4. Partile implicate si roluri ale sistemului informatic

Beneficiarul direct al Sistemului informațional e- RCA este CNPF.

Entități implicate in implementarea si utilizarea sistemului e- RCA sunt:

1. CNPF in calitate de entitate care va asigura mediul de functionare, administrare, dezvoltare si buna functionare a sistemului informatic. Tot odata CNPF va avea la dispozitie un instrument mai eficient de supraveghere a pietei de asigurari obligatorii care va permite sa efectueze analize ample referitor la stabilitatea pietei de asigurari.
2. BNAA in calitate de utilizator final al instrumentelor de despagubire a pietei de asigurari pe care le va oferi e - RCA in evidenta lichidării daunelor survenite. , precum și verificarea valabilității contractelor procesate în Sistemul e-RCA.
3. Actorii pietei de asigurari (companiile de asigurari, brokerii de asigurare și/sau reasigurare, agentii de asigurare persoane juridice și agenții bancassurance) in calitate de utilizatori finali a instrumentelor de gestiune a pietei de asigurari pe care le va oferi e- RCA.
4. Alte institutii publice in calitate de utilizatori vizualizatori finali .

Sistemul informațional e-RCA va fi efectuata de catre CNPF (cu delegarea unor functii catre companiile de asigurari sau administratorii brokerilor de asigurare/reasigurare).

Administratorul sistemului are acces deplin la toate functionalitatile sistemului, fisiere si baze de date aferente Sistemului.

4.1. Posesorul Sistemului

Posesor al Sistemului este Comisia Națională a Pieței Financiare.

Furnizorii de date ai Sistemului sînt:

a) companiile de asigurări prin personalul propriu, precum și reprezentanții săi (intermediarii în asigurări), care efectuează procesarea, în Sistem, a informației primare privind contractele de asigurare, polițele/certificate de asigurare RCA și “Carte Verde” emise și dosarele de daune instrumentate;

b) brokerii de asigurare si/sau reasigurare și agenții de asigurare, care efectuează introducerea în Sistem a informației primare privind contractele de asigurare, polițele/certificatele de asigurare RCA și “Carte Verde” emise pentru companiile de asigurări cu care au încheiate contracte de prestare a serviciilor de intermediere în asigurări.

Deținătorul registrului este *Serviciul Tehnologia Informației și Securitate cibernetică* care va furniza infrastructura tehnică *MCloud* si va găzdui e-RCA în conformitate cu cerințele față de sistemele informatice de importanță statală.

Destinatarii datelor din registru sunt Comisia Națională a Pieței Financiare, BNAA, beneficiarii serviciilor de asigurare și autoritățile publice.

4.2. Utilizatorii si rolurile acestora in sistem

In functionalitatea sa sistemul informațional e-RCA trebuie sa aiba un set de instrumente distincte (module functionale ale Sistemului);

Administrarea e-RCA reprezintă o componentă funcțională a *Sistemului* care furnizează funcționalitățile cheie de sistem și urmează să implementeze interacțiunea între toate componentele funcționale ale Sistemului, intru unificarea principiilor de funcționare ale tuturor aplicațiilor informatice a sistemului informatic si va furniza următoarele servicii de platformă a Sistemului:

- gestiunea utilizatorilor autorizați, autentificarea utilizatorilor, acces la componentele funcționale la care dispun, drepturi de acces conform rolurilor asociate, gestiunea metadatelor comune a subsistemelor informatice ale *Sistemului*.

4.2.1. utilizatorul-administrator CNPF

Rolurile administratorului sunt:

Administratorul sistemului are acces deplin la toate functionalitatile sistemului, fisiere si baze de date aferente sistemului. Asigurarea functionarii normale a sistemului informatic garantând accesibilitatea, securitatea si integritatea datelor. Gestiunea prevede accesul utilizatorilor (aprobare, respingere, etc). Monitorizarea activitatii utilizatorilor in sistem. Generarea si configurarea de noi

rapoarte. La cererea persoanelor de decizie din cadrul CNPF, introducerea modificarilor in functionalitatile sistemului (in limitele posibilitatilor admise de sistem), etc.

4.2.2. utilizator-administrator al companiei de asigurări

Rolurile administratorului sunt:

Asigurarea functionarii normale a Sistemului in cadrul Companiei si a subdiviziunelor sale garantind accesibilitatea, securitatea si integritatea datelor. Gestiunea prevede acces a utilizatorilor (aprobare, respingere, etc). Monitorizarea activitatii utilizatorilor in sistem. Configurarea si generalizarea de noi rapoarte, analiza rapoartelor create cu posibilitatea de pastrare a lor.

4.2.3. utilizator-administrator al brokerului in asigurări

Rolurile administratorului sunt:

Asigurarea functionarii normale a Sistemului in cadrul firmei si a subdiviziunelor sale garantind accesibilitatea, securitatea si integritatea datelor. Gestiunea prevede acces a utilizatorilor (aprobare, respingere, etc). Monitorizarea activitatii utilizatorilor in sistem. Configurarea si generalizarea de noi rapoarte, analiza rapoartelor create cu posibilitatea de pastrare a lor.

4.2.4. utilizatorul-BNAA

Rolurile: Vizualizează contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă "Carte Verde" și gestionează în mod centralizat conturul evidenței automatizate a dosarelor de daune "Carte Verde" din Sistem, precum și evidența lichidării daunelor survenite în străinătate și avizate în baza certificatelor de asigurare "Carte Verde", eliberate de asigurătorii licențiați pentru asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă din Republica Moldova

4.2.5. utilizator –despagubire al companiei de asigurări

Rolurile: Prelucrarea informației în Sistem din momentul depunerii de către persoana păgubită a cererii de despagubire până la achitarea integrală a despăgubirii de asigurare.

4.2.6. utilizator vinzator - al companiei de asigurări

Rolurile: Procesarea/modificarea/rezilierea contractelor de asigurare RCA și „Carte Verde”. Generarea și vizualizarea rapoartelor aferente contractelor procesate.

4.2.7. utilizator – entitate publica

Rolurile: Vizualizarea Registrelor aferente contactelor de asigurare RCA și „Carte Verde” și a Registrelor aferente dosarelor de daună RCA și „Carte Verde”.

4.2.8. utilizator – sistem informatic

Rol: Asigurarea accesului autentificat pentru sistemul informatic al companiei de asigurari/brocker la e-RCA.

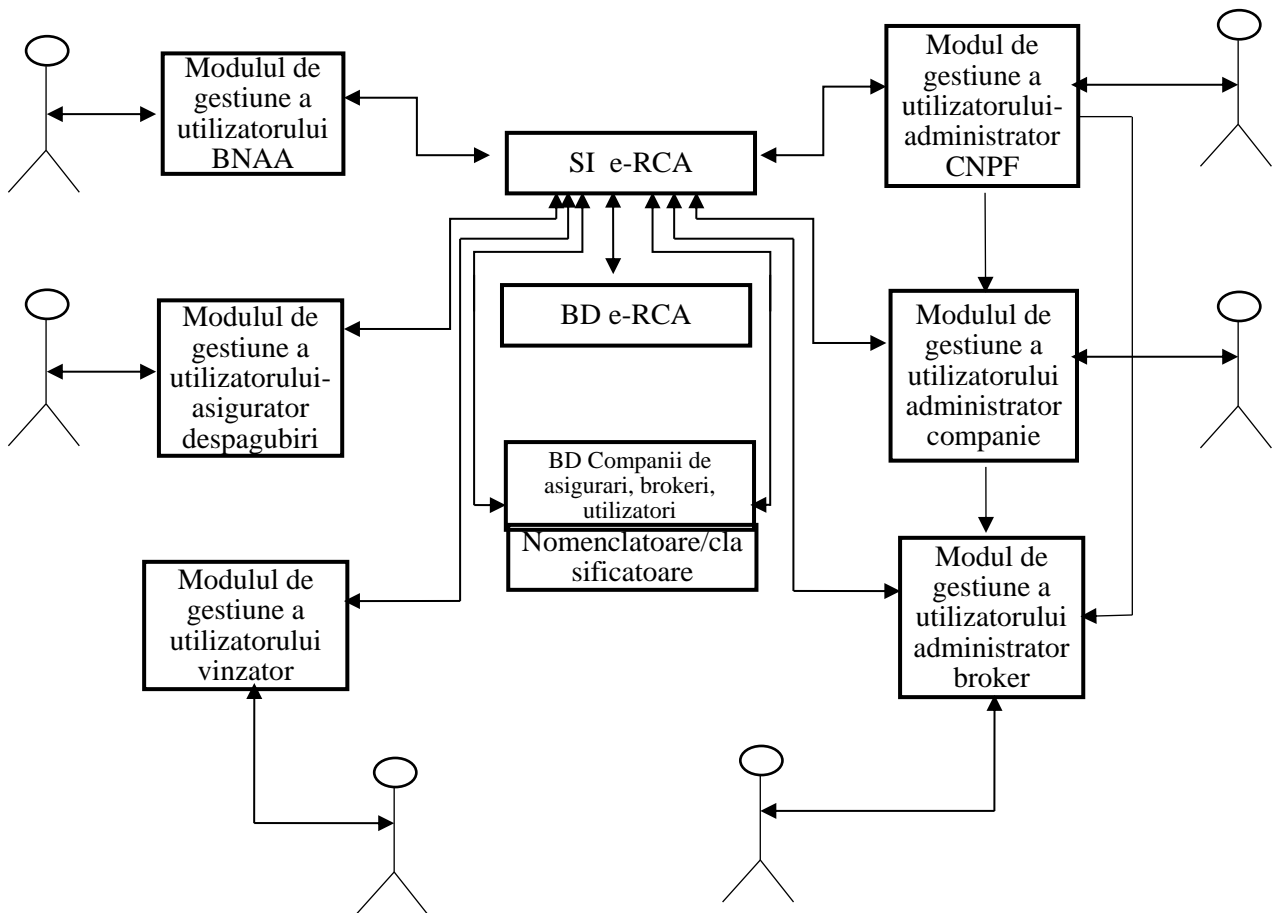
5. Modelul funcțional al obiectului automatizării

Produsul e-RCA va oferi posibilitatea actorilor aferenți pieței asigurărilor obligatorii de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, sa efectueze operatiunile necesare in conformitate cu cadrul normativ in vigoare, avind ca scop inlocuirea instrumentelor informationale actuale cu un sistem bazat pe tehnologii web si securizat prin utilizarea canalelor de comunicatii securizate si a semnaturii digitale. Totodata, e-RCA va usura interactiunea dintre actorii de pe piata de asigurari si CNPF, dintre actorii de pe piata de asigurari si BNAA, iar raportarea operatiunilor de asigurare obligatorie urmind a avea loc on-line. Pe de alta parte, CNPF va avea la dispozitie un instrument mai eficient de supraveghere a pietei de asigurari obligatorii care va permite sa reactioneze prompt in cazul operatiunilor dubioase si sa efectueze analize ample referitor la stabilitatea pietei de asigurari.

La finisarea unui contract de catre broker, se va initia o procedura de export prin API a contractului catre compania de asigurari pentru care a fost vandut contractul.

Modelul business e-RCA - este redat in figura_2

Modelul functional al obiectului automatizarii

Figura_2.

5.1. Spatiul funcțional al sistemului

5.1.1. Funcționalitățile sistemului

- Utilizatorii vor fi grupați după entitatea pe care o reprezintă și rolul pe care îl vor avea în e-RCA -.
- Utilizatorii din partea asiguratorilor vor putea accesa doar informațiile despre contractele de asigurare ale detinatorilor cu care are semnate contracte de asigurare.
- Utilizator administrator CNPF va avea posibilitatea de a înregistra/modifica/radia conturile de utilizator, nomenclatoare/clasificatoare, precum și va configura și va genera rapoarte după propriile scenarii.
- Utilizatorii în e-RCA - vor fi adăugați de către administratorii Sistemului conform rolurilor și atribuțiilor acestora.
- Sistemul informațional e-RCA va fi completat de către angajații CNPF cu datele referitor la numărul și perioada de valabilitate a contractului de răspundere civilă profesională. Deconectarea automată de la Sistem se va face cu preaviz de 30 de zile calendaristice.
- Termenul de acțiune a contractelor de răspundere civilă profesională (contractul RCP) este de 12 luni și este necesar de păstrat și raportat istoricul acestor contracte. Participanții profesioniști la care a expirat contractul RCP să fie marcați.
- În sistemul informațional e-RCA va fi completat de către angajații CNPF, datele referitor la numărul și perioada de valabilitate a certificatului de calificare în asigurări. Deconectarea automatizată de la Sistemul e-RCA în cazul lipsei/expirării certificatului de calificare pentru:
  - 1) administratorul brokerului în asigurări și/sau reasigurări;
  - 2) personalul propriu cu atribuții de intermediere al brokerului de asigurare și/sau reasigurare;
  - 3) agenții de asigurare persoane fizice;
  - 4) administratorul agentului de asigurare persoană juridică;
  - 5) subagenții.
- Utilizatorul nu poate modifica teritoriul utilizării automobilului prin reperfectare, chiar dacă asiguratul principal a rămas același și viza de reședință nu s-a schimbat.
- Restricționarea asistenților în brokeraj cu privire la încheierea contractelor de asigurare în numele reprezentatului cu sine însuși, nici în nume propriu conform art.49 alin. (3²) din Legea nr. 407/2006 cu privire la asigurări.
- Atenționarea prin mesaj (subdiviziunea și participantul profesionist) în cazul în care este înregistrat același aparat de casa la una sau mai multe subdiviziuni ale unui sau mai mulți participanți profesioniști.
- Atenționarea prin mesaj în cazul în care agentul persoană fizică/juridică lucrează cu mai mulți asigurători (va fi indicat asigurătorul).
- Posibilitatea limitării asigurătorilor privind încheierea contractelor de asigurare RCAI și RCAE (conform Planului de redresare financiară limitarea subscrierilor unor noi contracte cu o valabilitate prestabilită pe luni).
- La solicitarea brokerilor de asigurare și/sau reasigurare să fie posibil de a alege asigurătorul pentru care asistentul în brokeraj va intermedia contracte de asigurare RCAI și contracte RCAE. Posibilitatea vizualizării din Sistemul e-RCA -, a cererii, contractului și a poliței de asigurare RCAI/RCAE.
- Calculul primei de asigurare RCAI - Posibilitatea de a vizualiza coeficienții în baza cărora s-a calculat prima de asigurare.
- Calculul primei de asigurare RCAE - Posibilitatea de a vizualiza coeficienții în baza cărora s-a calculat prima de asigurare.
- Concordanța dintre baza de date a Agenției Servicii Publice privind categoria autovehiculului și calculul primei de asigurare conform clasificatoarelor/ nomenclatoarelor.
- Deconectarea automatizată de la Sistemul e-RCA - a brokerilor de asigurare și/sau reasigurare și a agenților de asigurare în cazul expirării contractului/garanției de răspundere civilă profesională.
- Posibilitatea configurării și generării Rapoartelor pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă. Rapoartele menționate se vor generaliza pe asigurători, total

piață, precum și vor avea descifrări pe categorii de autovehicule conform Hotărârii nr.57/14 din 28.12.2018 cu privire la aprobarea rapoartelor specializate ale asigurătorilor (reasigurătorilor) aferente asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă

- Registrul general asigurări interne cu indicatorii (indicatorul intermediar, indicatorul subagent/asistent în brokeraj, precum și indicatorul IDNP/IDNO).
- Crearea (pe site-ul cnpf.md) a unui calculator al primei de asigurare, care va oferi beneficiarului final posibilitatea de a verifica prima de asigurare pentru contractele de asigurare de răspundere civilă auto pentru fiecare companie.
- Crearea (pe site-ul cnpf.md) posibilității de verificare în baza IDNP a accidentelor în care persoana are statut de vinovat, precum și oferirea informației ce atestă clasa bonus-malus de care beneficiază.
- Sistemul nu trebuie să permită rezilierea contractelor RCAE în cazul în care contractul de asigurare RCAE a intrat în vigoare și persoana asigurată a traversat hotarul țării (pentru contractele cu valabilitatea de până la 30 zile).
- Conectarea Sistemului informațional automatizat de stat e-RCA la baza de date a Casei Naționale de Asigurări Sociale privind evidența legitimațiilor de *pensionar* și de invaliditate în baza cărora se acordă 25% reducere la perfectarea contractelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto.
- Conectarea Sistemului informațional automatizat de stat e-RCA la baza de date a Asociației Internaționale a Transportatorilor Auto din Moldova privind evidența TIR - CARNET și INTER – BUS, în baza cărora asigurătorii pot acorda reduceri de până la 60% din prima de asigurare calculată pentru persoanele juridice care activează în domeniul transportului internațional de mărfuri și pasageri.
- Conectarea aparatului de casă și control cu calculatorul la care se perfectează contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă, pentru a fi completat automat nr cecului și suma aferentă contractului de asigurare (tiparul Contractului, Politei de asigurare, certificatului să fie posibilă doar după recepționarea informației de la aparatul de casă).
- În cazul plății prin virament tiparul Contractului, Politei de asigurare, certificatului să fie posibilă doar după recepționarea informației din sistemul de evidență contabilă a companiei/brokerului).
- Evidență înregistrărilor și/sau modificărilor în Sistemul e-RCA (raport la solicitare).
- Liberalizarea tarifelor pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă (prima de bază și coeficienții de rectificare va fi diferită pentru fiecare asigurător – metodologia este anexată).
- La perfectarea contractelor RCAI și RCAE data plății primei de asigurare trebuie să fie indicată cu o dată anterioară și/sau egală cu data începerii valabilității contractului de asigurare.
- Crearea posibilității de a se memora datele pentru asigurații ce au statut de pensionar.
- Crearea posibilității prelungirii contractului de asigurare în cazul în care nu sunt modificări. (fără a introduce manual datele cu privire la asigurat și autovehicul)
- În contractul RCAI din programul e-RCA, posibilitatea de a indica ca asiguratul deține mandat de utilizare a autovehiculului.
- Restricționarea utilizării de mai multe ori a unei și aceeași blanchete (certificat Carte Verde).
- Introducerea unui mesaj de avertizare care să atenționeze că pe automobilul respectiv există o poliță de asigurare în vigoare la compania respectivă, inclusiv cu indicarea datei de expirare.
- Posibilității de vizionare a istoricului modificărilor contractelor de asigurare.
- Cel mai adecvat criteriu de verificare a persoanei care beneficiază de reducere suplimentară ar fi confirmarea documentelor corespunzătoare în baza de date a Casei Naționale de Asigurări Sociale. Iar în cazul admiterii la conducere a unei persoane care nu beneficiază de reduceri, să fie anulată reducerea totală pe contract.
- Posibilitatea de restabilire a contractelor de asigurare reziliate sau anulate.
- Fiecare utilizator se va conecta la sistemul e-RCA printr-un canal securizat de comunicații de tip VPN.

- Crearea documentelor cu valoare juridică în sistemul e-RCA se va face cu utilizarea semnăturii digitale a utilizatorului.
- Fiecare utilizator va putea vedea doar contractele și operațiunile efectuate cu portofoliul său.
- În sistemul e-RCA va fi creat un proces automat de închidere a perioadei (luna, trimestru, semestru, an), și un proces automat de creare a copiilor de rezerva complete a bazei de date (saptaminal, lunar, trimestrial, semestrial, anual) și incremental la sfârșitul fiecărei zile.
- A prevedea crearea, generarea, tipărirea, scanarea și citirea QR codului pentru polițele de asigurare RCAI/RCAE.
- Selectarea separată a dosarelor de daune soluționate prin procedura constatării amiabile.

5.1.2. Structura funcțională

Sistemul va avea o structură funcțională modulară deschisă. Fiecare modul va descrie un rol și va oferi un set clar de instrumente (necesare în activitatea fiecărui tip de utilizator). Pe lângă baza centrală de date, sistemul va conține o bază de date în care să fie păstrate nomenclatoarele/clasificatoarele, actorii asiguratorii, dar și posibilitatea de a stoca toate evenimentele care au loc în sistemul informatic. **Rolurile vor putea fi modificate, extinse cu noi funcționalități.**

La rândul său, fiecare modul funcțional îndeplinește un șir de funcții de nivel inferior: 1. Modulul evidenței automatizate a polițelor de asigurare RCA (Anexa nr. 9) – evidența conținutului poliției de asigurare RCA privind seria, numărul, data emiterii, datele persoanei cu funcție de răspundere care a emis polița, datele asigurătorului, reprezentanța sau altă subdiviziune separată (adresa juridică, telefonul), datele persoanei asigurate și ale utilizatorilor de autovehicul (numele, prenumele, patronimicul, data nașterii, codul personal, domiciliul, permisul de conducere), datele vehiculului asigurat (țara de înmatriculare, categoria autovehiculului, parametrii tehnici, marca, model, anul fabricării, numărul de înmatriculare, număr certificat de înmatriculare, capacitatea cilindrică, greutate, putere motor, nr. de locuri, codul UT, nr. caroserie, nr. motor), perioada de asigurare, prima de asigurare.

2. Modulul evidenței automatizate a certificatelor de asigurare (anexa nr. 9) “Carte Verde” – evidența conținutului contractului de asigurare privind seria, numărul, data emiterii, datele persoanei cu funcție de răspundere care a emis contractul, datele asigurătorului (reprezentanța, adresa juridică, telefonul), datele asiguratului (numele, prenumele, data nașterii, codul personal, domiciliul), datele vehiculului asigurat (țara de înmatriculare, categoria autovehiculului, parametrii tehnici, marca, model, anul fabricării, numărul de înmatriculare, număr certificat de înmatriculare, capacitatea cilindrică, greutate, putere motor, nr. de locuri, codul UT, nr. caroserie, nr. motor), perioada de asigurare, cuantumul și data plății primei de asigurare.

3. Modulul de calcul al primei de asigurare este reflectat în Hotărârea CNPF nr.57/13/2018 (anexa nr.1).

4. Modulul de calcul al sistemului bonus-malus (anexa nr. 2).

5. Modulul evidenței automatizate a dosarelor de daune – evidența informației despre persoanele îndreptățite să beneficieze de despăgubire de asigurare pentru orice pagubă sau vătămare corporală provocată în urma unui accident de autovehicul, date privind cererea de despăgubire, cuantumul pagubei și data plății despăgubirii de asigurare (anexa nr. 3).

6. Modulul liberalizării tarifelor pe piața de asigurări – încheierea contractelor de asigurare în baza calculelor actuariale prezentate de fiecare companie de asigurări și avizate de către CNPF în conformitate cu metodologia de calcul aprobată prin acte normative (anexa nr. 4)

7. Modulul de interacțiune a Sistemului cu alte sisteme informaționale (vezi tabelul 1.13).

8. Modulul de configurare și generare a rapoartelor. Posibilitatea configurării și generării Rapoartelor pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă. Rapoartele menționate se vor generaliza pe asigurători, total piață, precum și vor avea descifrări pe categorii de autovehicule conform Hotărârii nr. 57/14 din 28.12.2018 cu privire la aprobarea rapoartelor specializate ale asigurătorilor (reasigurătorilor) aferente asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă. Evidență înregistrărilor și/sau modificărilor în Sistemul e-RCA (raport la solicitare). (anexa nr.5).

9. Modulul de certificare pentru eliberarea și evidența cheilor digitale pentru autentificarea datelor transmise de către actorii pieței de asigurări.

10. Modulul de tiparire a cererilor, contractelor, politelor de asigurare RCA și a certificatelor „Carte Verde” (anexele 6-10).

11. Modulul de administrare (nomenclatoare/clasificatoare) a Sistemului

12. Modulul de creare, generare, tiparire, scanare si citire a QR codului pentru politele de asigurare RCAI/RCAE (anexa 12).

In alta ordine de idei, in Sistemul informational e-RCA vor avea loc urmatoarele operatiuni majore:

1. Gestiunea portofoliului contractelor de asigurari – reprezinta operatiunile de asigurare efectuate de catre companiile de asigurari, prin intermediul fortelor de vinzari, de la incheierea contractului de asigurare pina la expirarea lui;
2. Gestiunea contractelor de asigurare obligatorie inclusiv in procesul de perfectare, anulare, modificare, reziliere a contractelor;
3. Acumularea standardizata a informatiilor despre operatiunile efectuate de catre actorii pietei de asigurari.
4. Gestionarea cit mai corecta si rapida a contracului cu aplicarea coeficientului bonus - malus cu posibilitatea pastrarii istoricului operatiunilor.
5. Generarea rapoartelor per companie și intermediari, perioadă și tip de asigurare, de catre CNPF.

Totodata sistemul trebuie sa fie proiectat si elaborat cu posibilitatea unei dezvoltari ulterioare a sistemului, prin generarea si configurarea:

1. de noi functionalitati,
2. de noi rapoarte,
3. de noi tipuri de asigurari (in caz de necesitate - ex. asigurarea obligatorie a transportatorilor fata de calatori s.a.)

Pentru a automatiza procesele existente pe piata asigurarilor obligatorii a RM dar si din cadrul CNPF și de a deservi și instituțiile cu care acesta interacționează, e-RCA va asigura executarea urmatoarelor operatiuni de gestiune a portofoliului asiguratorilor:

1. e-RCA va fi un sistem unic la care utilizatorii se vor conecta folosind doar canale securizate.
2. Utilizatorii vor fi grupati dupa entitatea pe care o reprezinta si rolul pe care il vor avea in sistem.
3. Numarul punctelor de conexiune cu e-RCA nu trebuie sa fie limitat.
4. Elaborarea unui mediu informational securizat și fiabil care oferă mijloace de integrare informațională dintre actorii pietei de asigurari și mijloace de integrare informațională pentru sisteme existente/externe.
5. Implementarea unui sistem fiabil și eficient de circulație a documentelor, extins de un set de proceduri de automatizare a fluxurilor de lucru, care să asigure livrarea rapida a documentelor și monitorizarea respectării termenelor-limită;
6. Reducerea riscurilor de imagine cauzate de întârzieri, acțiuni contradictorii datorate deficitului de informații din partea factorilor de decizie,
7. Oferirea de informații autentice, veridice, curente și consistente tuturor actorilor implicați,
8. Acces rapid, garantat la date și informații indiferent de locație.

5.1.3. Sistemul de raportare

Rapoartele standardizate (vezi anexa nr.5) se vor genera pe asigurători, total piață, precum și vor avea descifrări pe categorii de autovehicule conform Hotărârii nr. 57/14 din 28.12.2018 cu privire la aprobarea rapoartelor specializate ale asigurătorilor (reasigurătorilor) aferente asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă.

Tot odata sistemul va oferi posibilitatea configurarii si generarii Rapoartelor pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă, după proriile scenarii, pentru perioada selectata, companie, broker, entitate, tip, etc.

De asemenea sistemul de raportare va permite configurarea si generarea rapoartelor referitor la evidență înregistrarilor și/sau modificarilor în Sistemul e-RCA (raport la solicitare).

6. Cerințe funcționale pentru componentele Sistemului:

6.1. Utilizator administrator – CNPF

Administratorul CNPF are acces deplin la toate funcționalitățile sistemului. Asigurarea funcționării normale a sistemului informatic garantând accesibilitatea, securitatea și integritatea datelor. Gestiunea prevede accesul utilizatorilor (aprobare, respingere, etc). Monitorizarea activității utilizatorilor în sistem. Configurarea și generarea de noi rapoarte. La cererea persoanelor de decizie din cadrul CNPF, introducerea modificărilor în funcționalitățile sistemului (în limitele posibilităților admise de sistem), etc.

1. Va procesa informația în nomenclatorul/clasificator al Sistemului în baza cererilor expediate de către companiile de asigurări și intermediarii în asigurări (Anexa nr.1 și Anexa nr.2¹ la Regulamentul cu privire la procesarea electronică a documentelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto (vezi Hotărârea nr.15/6/2019).

2. Acordă accesul la Sistemul e-RCA companiilor și intermediarilor în asigurări ce corespund cerințelor prevăzute în actele normative (art.24 și art.49 alin. (1) din Legea nr.407/2006 și pct.3 din Regulamentul cu privire la Registrul agenților de asigurare și agenților bancassurance aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 21/3 din 27.05.2019).

3. Completarea unei noi subdiviziuni în Sistemul e-RCA -, va fi verificată în prealabil cu Licența companiei de asigurări/brokerului de asigurare și/sau reasigurare.

4. Echipamentul de casă și control va fi atribuit doar unei subdiviziuni, conform Cartelei de înregistrare a ECC eliberată de Serviciul Fiscal de Stat (SFS). Atenționarea prin mesaj (subdiviziunea și participantul profesionist) în cazul în care este înregistrat același aparat de casa la una sau mai multe subdiviziuni ale unui sau mai mulți participanți profesioniști.

5. Accesul la Sistem se va acorda utilizatorilor (brokerului de asigurare/reasigurare, agentului de asigurare și subagent) ce întrunesc cerințele prevăzute în Regulamentul privind cerințele de pregătire și competență profesională în asigurări, aprobat prin [Hotărârea CNPF nr.49/5 din 30.09.2016](#):

- 1) administratorul brokerului în asigurări și/sau reasigurări;
- 2) personalul propriu cu atribuții de intermediere al brokerului de asigurare și/sau reasigurare;
- 3) agenții de asigurare persoane fizice;
- 4) administratorul agentului de asigurare persoană juridică;
- 5) subagenții.

Administrator CNPF va procesa informația cu privire la persoanele ce au obținut certificat de calificare în asigurări. Ulterior administrator – companie/broker va înregistra personalul sau în conformitate cu legislația în vigoare.

6. Utilizatorii Sistemului e-RCA vor avea un login cu statut activ care admite o singură sesiune activă (pct.20 din Hotărârea nr.15/6/2019).

7. În cazul deconectării în masă a energiei electrice, asigurătorul va expedia CNPF, prin intermediul poștei electronice la adresa suport.rca@cnpf.md, o notificare scanată potrivit Anexei nr.3. care va conține informația cu privire la adresele exacte ale sucursalelor din rețeaua sa de vânzări unde au fost deconectări în masă ale energiei electrice, precum și să fie însoțită de documente justificative și semnată de conducătorul asigurătorului. Perfectarea și eliberarea către asigurați a cererilor de asigurare, contractelor de asigurare, formularelor de polițe de asigurare în condițiile stipulate supra, informația conținută în documentele menționate urmează a fi introdusă în Sistem în decursul următoarelor 24 de ore din momentul restabilirii capacității de lucru a Sistemului, notificat asigurătorilor de către CNPF (pct.5 și pct.6 din Hotărârea nr.15/6/2019). Procesarea ulterioară a contractelor de asigurare RCAE se va efectua de către administratorul CNPF (cu posibilitatea delegării privind procesarea contractelor de către administrator companie/broker).

8. Va înregistra personalul propriu al companiilor/intermediarilor în baza IDNP/IDNO (confirmarea prealabilă a datelor personale). IDNP nu poate fi înregistrată de două sau mai multe ori în Sistem, având posibilitatea de migrare de la o entitate la alta.

9. Va acorda/bloca accesul companiilor de asigurări/intermediari privind procesarea contractelor RCA și „Carte Vede” în Sistemul e-RCA -.

10. Va procesa/actualiza informația cu privire la contractele/garanțiile de răspundere civilă profesională ale intermediarilor în asigurări cu posibilitatea de a bloca accesul la Sistem.
11. Va configura și va genera rapoarte după propriile scenarii.
12. Va avea posibilitatea să acorde drepturi de administrare companiilor/brokerilor, precum și utilizatorilor CNPF, BNAA și altor entități de drept.
13. Posibilitatea informării utilizatorilor Sistemului prin intermediul mesajelor.
14. Crearea unui calculator care va ajuta administratorul CNPF să verifice prima de asigurare pentru contractele încheiate per companie.
15. Va avea posibilitatea să verifice în baza IDNP/IDNV istoricul tranzacțiilor de asigurare și despăgubire, precum și oferirea informației privind mărimea bonus-malus de care beneficiază (extras despre persoana asigurată, inclusiv și a persoanelor admise la conducerea autovehiculului asigurat).
16. Va avea posibilitatea de a modifica și completa contractele RCAI și RCAE în baza cererilor participanților profesioniști.
17. Va procesa informația cu privire la prima de referință și coeficienții de rectificare la liberalizarea primelor de asigurare.
18. Orice operație efectuată de către utilizatorii Sistemului să fie documentată cu posibilitatea de vizualizare a informației procesate pentru orice perioadă.

6.2. Utilizator administrator – asigurator al companiei

Accesul la Sistemul e-RCA - se acordă companiei de asigurări care a obținut licența pentru dreptul de a desfășura activitatea de asigurare. (vezi art.24 din Legea nr.407/2006)

1. Pentru înregistrarea în Sistemele- RCA, utilizatorul administrator al companiei de asigurări va înainta CNPF cererea de înregistrare, modificare și/sau completare a datelor în nomenclatoarele/clasificatoarele Sistemului aferent asiguratorului, conform Anexei nr.1 la Regulamentul cu privire la procesarea electronică a documentelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto (vezi Hotărârea nr.15/6/2019).

Cererea de înregistrare, modificare și/sau completare va conține informația cu privire la:

- datele generale ale companiei de asigurări conform licenței eliberate de CNPF.
- contul bancar (codul și nr.băncii)
- datele generale ale sucursalei. (Echipamentul de casă și control va fi atribuit doar unei subdiviziuni, conform Cartelei de înregistrare a ECC eliberată de Serviciul Fiscal de Stat (SFS), iar emiterea contractului de asigurare, politelor de asigurare va fi posibilă doar după transmiterea informației de plată în mod automat de la aparatul de casă în sistem. Număr de telefon).

2. Va autoriza utilizatorii din punctele de lucru ale rețelei de vânzări în Sistem.
3. Va efectua dezactivarea utilizatorilor din Sistem în baza cererii pe suport de hârtie a solicitantului (vezi pct.22,23 din Hotărârea nr.15/6/2019).

4. Va înregistra personalul propriu (Nume, prenume, IDNP)

Notă: verificarea în prealabil cu registrul populației după IDNP. Persoana cu același IDNP nu poate fi înregistrată de două sau mai multe ori în Sistem, având posibilitatea de migrare de la o entitate la alta.

5. Sistemul va permite restricționarea de către administrator ca agenții de asigurare persoane fizice/juridice (în baza IDNP/IDNO) privind intermedierea contractelor de asigurare să intermedieze doar pentru un singur asigurator.

6. Va acorda/bloca accesul intermediarilor în asigurări pentru intermedierea contractelor RCA și „Carte Verde” în Sistemul e-RCA .

7. Va avea posibilitatea să deconecteze personalul propriu sau intermediarii în asigurări parțial sau total.

8. Va procesa informația privind mărimea comisionului din prima de asigurare (%) aferent brokerului de asigurare, agentului de asigurare sau agentului bancassurance pentru intermedierea contractelor de asigurare (% și suma comisionului va fi reflectat în contractul de asigurare).

9. Va procesa informația cu privire la seria și numărul certificatelor de asigurare „Carte Verde” separat pe zone.

10. Va configura și va genera rapoarte după propriile scenarii.

Nota:

Utilizatorii Sistemului e-RCA vor avea un login cu statut activ care admite o singură sesiune activă (vezi capitolul IV, pct.20 din Hotărârea nr.15/6/2019).

Toate documentele electronice și tranzacțiile operate prin intermediul Sistemului sunt semnate electronic de utilizatorul care le procesează (vezi pct.29 din Hotărârea nr.15/6/2019).

6.3. Utilizator administrator – broker

Accesul la Sistemul e-RCA se acordă brokerilor de asigurări/reasigurări care a obținut licența pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări și/sau reasigurări (vezi art.49 alin. (1) din Legea nr.407/2006)

1. Pentru înregistrarea în Sistemul e-RCA, utilizatorul administrator al brokerului de asigurare și/sau reasigurare va înainta CNPF cererea de înregistrare, modificare și/sau completare a datelor în nomenclatoarele/clasificatoarele Sistemului aferent brokerului, conform Anexei nr.2¹ la Regulamentul cu privire la procesarea electronică a documentelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto (vezi Hotărârea nr.15/6/2019).

Cererea de înregistrare, modificare și/sau completare va conține informația cu privire la:

- datele generale ale companiei de asigurări conform licenței eliberate de CNPF.
- contul bancar (codul și nr.băncii)
- datele generale ale sucursalei. (Echipamentul de casă și control va fi atribuit doar unei subdiviziuni, conform Cartelei de înregistrare a ECC eliberată de Serviciul Fiscal de Stat (SFS), iar emiterea contractului de asigurare, politei de asigurare va fi posibilă doar după transmiterea informației de plată în mod automat de la aparatul de casă în sistem. Numar de telefon).

2. Va autoriza utilizatorii din punctele de lucru ale rețelei de vânzări în Sistem.

3. Va efectua dezactivarea utilizatorilor din Sistem în baza cererii pe suport de hârtie a solicitantului (vezi pct.22,23 din Hotărârea nr.15/6/2019).

4. Va înregistra personalul propriu (Nume, prenume, IDNP)

Notă: verificarea în prealabil cu registrul populației după IDNP. Persoana cu același IDNP nu poate fi înregistrată de două sau mai multe ori în Sistem, având posibilitatea de migrare de la o entitate la alta.

5. Va acorda accesul la Sistem doar utilizatorilor brokerului de asigurare/reasigurare ce întrunesc cerințele prevăzute în Regulamentul privind cerințele de pregătire și competență profesională în asigurări, aprobat prin Hotărârea CNPF nr.49/5 din 30.09.2016:

- 1) administratorul brokerului în asigurări și/sau reasigurări;
- 2) personalul propriu cu atribuții de intermediere al brokerului de asigurare și/sau reasigurare;

6. Va acorda/bloca accesul asistenților în brokeraj persoane juridice pentru intermedierea contractelor RCA și „Carte Vede” în Sistemul e-RCA .

7. Sistemul va restricționa asistenții în brokeraj cu privire la încheierea contractelor de asigurare în numele reprezentatului conform art.49 alin. (3²) din Legea nr. 407-XVI din 21.12.2006 cu privire la asigurări.

8. Va selecta asigurătorul pentru care asistentul în brokeraj va intermedia contracte de asigurare RCAI și contracte RCAE.

9. Va instrui personalul cu atribuții de procesare a contractelor de asigurare în Sistem în baza Ghidului de utilizare, parte componentă a Sistemului, se pune în sarcina asigurătorului (pct.27 din Hotărârea nr.15/6/2019).

10. Toate documentele electronice și tranzacțiile operate prin intermediul Sistemului sunt semnate electronic de utilizatorul care le procesează (pct.29 din Hotărârea nr.15/6/2019).

11. Sistemul va monitoriza valabilitatea contractului de răspundere civilă profesională și va atenționa utilizator administrator – broker (preventiv cu 30 zile calendaristice) despre expirarea contractului și blocarea automata a brokerului privind procesarea noilor contracte, dar pastrarea dreptului de gestionare a portofoliului existent.

12. Va configura și va genera rapoarte după propriile scenarii.

Nota:

Utilizatorii Sistemului e-RCA vor avea un login cu statut activ care admite o singură sesiune activă (vezi capitolul IV, pct.20 din Hotărârea nr.15/6/2019).

Toate documentele electronice și tranzacțiile operate prin intermediul Sistemului sunt semnate electronic de utilizatorul care le procesează (vezi pct.29 din Hotărârea nr.15/6/2019).

6.4. Utilizator – BNAA

1. Potrivit art.31 alin.(1) lit.g) Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule (în continuare – BNAA) utilizează, în comun cu autoritatea de supraveghere, Sistemul e-RCA;
2. BNAA gestionează în mod centralizat modulul evidenței automatizate a dosarelor de daune „Carte Verde” din Sistem, precum și evidența lichidării daunelor survenite în străinătate și avizate în baza certificatelor de asigurare „Carte Verde”, eliberate de asigurătorii licențiați pentru asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă din Republica Moldova, în consonanță cu directivele Consiliului Birourilor „Carte Verde” și propriilor reguli adiționale (art.31 alin.(1) lit.a) din Legea nr.414/2006 și pct.24 din Hotărârea nr.15/6/2019).
3. BNAA este responsabil pentru înregistrarea în conturul evidenței automatizate a dosarelor de daune „Carte Verde” a datelor privind:
  - a) confirmarea valabilității certificatului de asigurare „Carte Verde” emis de către asigurătorul autohton sau lipsa acestuia;
  - b) dosarul de daune „Carte Verde” deschis în numele său, în calitate de Birou Garant în Sistemul Internațional de Asigurare „Carte Verde”, inclusiv rambursarea sumelor pretinse în baza acestuia, conform parametrilor tehnici indicați în Sistem (pct.25 din Hotărârea nr.15/6/2019).
4. BNAA este responsabil de corectitudinea și autenticitatea datelor înregistrate în Sistem. În partea ce ține de conturul evidenței automatizate a dosarelor de daune „Carte Verde” din Sistem, BNAA verifică și monitorizează corectitudinea și exactitatea datelor completate de asigurătorul emitent „Carte Verde”, cu notificarea imediată a acestuia în cazul depistării anumitor erori sau neconcordanțe (pct.28 din Hotărârea nr.15/6/2019).

6.5. Utilizator – asigurator privind procesarea dosarelor de daună

1. Personalul propriu al asigurătorului cu atribuții de procesare a dosarelor de daună va înregistra informația în Sistem din momentul depunerii de către persoana păgubită sau de către reprezentantul acesteia a cererii de despăgubire, precum, și va actualiza/gestiona ulterior toate datele aferente dosarului de daună până la achitarea integrală a despăgubirii de asigurare (pct.21¹ din Hotărârea nr.15/6/2019).
2. Asigurătorul, pentru care BNAA a confirmat valabilitatea certificatului de asigurare „Carte Verde” emis, este responsabil de înregistrarea în conturul evidenței automatizate a dosarelor de daune „Carte Verde” a datelor referitoare la dosarul de daune deschis în numele său, inclusiv rambursarea sumelor pretinse în baza acestuia, conform parametrilor tehnici indicați. (pct.26 din Hotărârea nr.15/6/2019).
3. Anularea dosarului de despăgubire, după deschiderea dosarului de daune, în cazul în care asiguratul intervine cu o cerere de anulare a cererii de despăgubire, dosarul este clasat.

6.6. Utilizatorii - vinzator

Utilizatorii Sistemului e-RCA sunt responsabili de corectitudinea și autenticitatea datelor înregistrate în Sistem (pct.28 din Hotărârea nr.15/6/2019).

1. Utilizatorii Sistemului e-RCA vor avea un login cu statut activ care admite o singură sesiune activă (vezi capitolul IV, pct.20 din Hotărârea nr.15/6/2019).
2. Procesarea cererii, contractului și poliței/certificatului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, comunicarea și transmiterea de către asigurători a informației privind contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto, se efectuează de către utilizatori prin intermediul Sistemului e-RCA (pct.1 din Hotărârea nr.15/6/2019).
3. Toate documentele electronice și tranzacțiile operate prin intermediul Sistemului sunt semnate electronic de utilizatorul care le procesează (vezi pct.29 din Hotărârea nr.15/6/2019).
4. Echipamentul de casă și control va fi atribuit doar unei subdiviziuni, conform Cartelei de înregistrare a ECC eliberată de Serviciul Fiscal de Stat (SFS), iar emiterea contractului de asigurare, poliței de asigurare va fi posibilă doar după transmiterea informației de plată în mod automat de la aparatul de casă în sistem.

5. Accesul la Sistem se va acorda utilizatorilor ce întrunesc cerințele prevăzute în Regulamentul privind cerințele de pregătire și competență profesională în asigurări, aprobat prin Hotărârea CNPF nr.49/5 din 30.09.2016.
6. Utilizatorul asigurator va putea salva si descarca in/din sistem orice document creat sau generat de Sistem.
7. Va procesa cererea, contractul, polița/certificatul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto și va imprima documentele respective conform actelor normative.
8. Va rezilia propriile contracte de asigurare procesate în sistem. (dreptul la reziliere il acordă administrator asigurator/broker).
9. Va configura și va genera rapoarte după propriile scenarii (după caz).
10. Va avea posibilitatea să verifice în prealabil calculul primei de asigurare cu aplicarea coeficienților de rectificare și a clasei bonus-malus.

6.7. Utilizator entitate publica

Utilizatorul entitate publica va avea posibilitatea sa vizualizeze contractele de asigurare/dosarele de daună înregistrate în Sistem.

7. Arhitectura de date

7.1. Documentele utilizate de Sistem ;

a) documente tehnologice de intrare:

cerere de asigurare; (Anexa 6-7)

cerere de despăgubire;

notă cu privire la modificarea quantumului despăgubirii;

decizia asiguratorului privind quantumul și plata despăgubirii de asigurare;

b) documente tehnologice împrumutate de la alte sisteme informaționale:

documente de identificare a persoanelor;

documente de înregistrare a unităților de drept;

licențe și autorizații de activitate;

permise de conducere;

documente de înmatriculare a mijloacelor de transport;

rapoarte de testare tehnică a mijloacelor de transport;

deciziile adoptate de agenții constatatori, instanțele de judecată și alte organe competente referitor la cazurile cu privire la comiterea accidentelor rutiere;

c) documente tehnologice de ieșire:

cerere de asigurare în format electronic (Anexa 6-7);

contract de asigurare în format electronic (Anexa 8-10);

polița de asigurare RCA în format electronic (Anexa 11);

certificatul de asigurare "Carte Verde" în format electronic (Anexa 12);

rapoarte statistice și dări de seamă în format electronic (Anexa 5);

extras din contract (polita).

extras din contract (dupa masina, dupa persoana).

extras din dosarul de daune.

7.2. Obiectele informaționale ale Sistemului

a) păgubiți:

persoane fizice – proprietari și posesori de autovehicule;

persoane juridice – proprietari și posesori de autovehicule;

b) asigurători:

persoane juridice – companiile de asigurări;

brokeri in asigurari;

agenți în asigurări;
alți intermediari în asigurări;

c) autovehicule:
ai căror posesori au obligația de asigurare de răspundere civilă;
implicate în accidente rutiere;
dosarele de daune ale autovehiculului;

d) contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule;

e) documente:
actul de identitate al persoanei asigurate;
documente ce confirmă dreptul de proprietate (posesie) al persoanei asigurate asupra autovehiculului: certificatul de înmatriculare al autovehiculului, contractul de locațiune, de leasing etc.;
permisul de conducere;
documente ce confirmă plata primei de asigurare: cecul din aparatul de casă cu memorie fiscală sau ordinul de plată prin virament acceptat de banca comercială autorizată;
documente de confirmare a daunelor cauzate;
polița de asigurare RCA;
polița de asigurare “Carte verde”.

În conformitate cu reglementările tehnice pentru sistemele informaționale automatizate, Sistemul conține două obiecte informaționale obligatorii:

f) eveniment;

g) formular.

7.3. Identificarea obiectelor (motorul de cautare)

a) identificator al obiectului informațional “contract de asigurare de răspundere civilă” este codul IDNV al autovehiculului + numărul de ordine al contractului de asigurare RCA;

b) identificator al obiectului informațional “contract de asigurare “Carte verde” este codul IDNV al autovehiculului + numărul de ordine al contractului de asigurare “Carte Verde”;

c) identificator al obiectului informațional “persoană fizică” este numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP) din Registrul de stat al populației;

d) identificator al obiectului informațional “unitate de drept” este numărul de identificare de stat al unității de drept (IDNO) din Registrul de stat al unităților de drept (RSUD);

e) identificator al obiectului informațional “autovehicul” este numărul de identificare de stat al autovehiculului (IDNV) din Registrul de stat al transporturilor (RST);

f) identificator al obiectului informațional “document” reprezintă o cheie combinată, care are următoarea structură:

“codul documentului”+“seria”+“numărul”;

identificator al obiectului informațional “combinat” reprezintă o cheie combinată la solicitarea utilizatorului:

g) identificator al obiectului informațional “eveniment” este numărul de ordine;

- h) identificator al obiectului informațional “formular” este numărul de ordine;
- i) identificator al obiectului informațional “dosar de daune” este numărul de ordine.

7.4. Scenariile de bază ale sistemului

Scenariul de bază include o listă a evenimentelor ce se produc cu referință la obiectul informațional și se țin la evidență în Sistem. În Sistem scenariul de bază include realizarea funcțiilor sale legate de introducerea și actualizarea informației, transferarea acesteia în arhivă după încheierea perioadei de dare de seamă, după cum urmează:

- a) pentru obiectul informațional “poliță de asigurare RCA”:

Reflectarea în evidența primară se efectuează la încheierea contractului de asigurare RCA, prin procesarea informației din documentele aferente cererii de asigurare.

Actualizarea datelor se efectuează în cazul:

- anulării contractului de asigurare;
- modificării contractului de asigurare;
- rezilierii contractului de asigurare;
- reinoirii contractului de asigurare
- expirării contractului de asigurare;

- b) pentru obiectul informațional “certificatul de asigurare Carte Verde”:

Reflectarea în evidența primară se efectuează la încheierea contractului de asigurare “Carte Verde”.

Actualizarea datelor se efectuează în cazurile:

- anulării contractului de asigurare;
- modificării contractului de asigurare;
- rezilierii contractului de asigurare;
- reinoirea contractului de asigurare
- expirarea contractului de asigurare;

Excluderea de la evidență și transferarea datelor în arhivă se efectuează după luarea hotărârii definitive la încheierea perioadei de dare de seamă, după cum urmează:

- c) pentru obiectul informațional “persoană fizică”:

Reflectarea în evidența primară se efectuează în cazul atribuirii statutului de asigurat.

Actualizarea datelor se efectuează în cazul:

- modificării datelor personale de evidență;
- pierderii dreptului de proprietate asupra autovehiculului.

Excluderea de la evidență și transferarea datelor în arhivă se efectuează la parvenirea informației privind decesul persoanei;

- d) pentru obiectul informațional “unitate de drept”:

Reflectarea în evidența primară se efectuează în cazul:

- atribuirii dreptului de asigurător;
- atribuirii statutului de asigurat.

Actualizarea datelor se efectuează în cazul:

- modificării datelor de evidență;
- retragerii licenței de activitate a asigurătorului.

Excluderea de la evidență și transferarea datelor în arhivă se efectuează la parvenirea informației privind încetarea activității unității de drept;

- e) pentru obiectul informațional “autovehicul”:

Reflectarea în evidența primară se efectuează în cazul constatării autovehiculului drept mijloc de transport pentru exploatarea căruia posesorul și-a asigurat răspunderea civilă.

Actualizarea datelor se efectuează în cazul parvenirii informației suplimentare privind modificarea datelor de înmatriculare ale autovehiculului.

Excluderea de la evidență și transferarea datelor în arhivă se efectuează la primirea informației privind radierea autovehiculului;

- f) pentru obiectul informațional “document”:

Reflectarea în evidența primară se efectuează în cazul prezentării documentului aferent cererii de asigurare.

Actualizarea datelor se efectuează în cazul modificării datelor de evidență.

Excluderea din evidență și transferarea datelor în arhivă se efectuează la finisarea procedurii pe cauză;

g) pentru obiectele informaționale “eveniment” și “formular”:

Reflectarea în evidența primară se efectuează la înregistrarea evenimentului, totodată se perfectează formularul corespunzător;

h) pentru obiectul informațional “dosar de daune”:

Reflectarea în evidența primară se efectuează la înregistrarea evenimentului, totodată se perfectează formularul corespunzător.

Actualizarea datelor se efectuează la luarea deciziilor corespunzătoare cu privire la formularul respectiv.

Excluderea din evidență se efectuează la anularea evenimentului sau după expirarea actualității informației cu privire la eveniment.

7.5. Datele Sistemului

Datele Sistemului reprezintă totalitatea de atribute ce caracterizează obiectele informaționale și includ:

- a) datele obiectului informațional “poliță de asigurare RCA”;
- codul de evidență al asigurătorului (IDNO);
  - seria și numărul poliței de asigurare;
  - ziua, luna, anul eliberării;
  - numărul contractului de asigurare;
  - numărul de identificare de stat (IDNO) al unității de drept-asigurător;
  - numărul de identificare de stat (IDNO) al unității de drept-asigurat;
  - numărul de identificare de stat (IDNP) al persoanei fizice-asigurat;
  - numărul de identificare de stat al autovehiculului pentru care se asigură răspunderea civilă (IDNV);
  - termenul de asigurare (perioada valabilitatii ZZ/LL/AAAA);
  - prima de asigurare;
  - seria și numărul cecului de la aparatul de casă cu memorie fiscală;
  - data plății primei de asigurare;
  - numărul de identificare de stat (IDNO) al unității de drept-intermediar în asigurări (broker sau agent de asigurare);
  - numerele de identificare ale documentelor aferente poliței de asigurare RCA;
- b) datele obiectului informațional “poliță de asigurare “Carte Verde””:
- codul țării (Republica Moldova) în Sistemul internațional de asigurare “Carte Verde”;
  - seria și numărul poliței de asigurare;
  - ziua, luna, anul eliberării;
  - numărul contractului de asigurare;
  - numărul de identificare de stat (IDNO) al unității de drept-asigurător;
  - numărul de identificare de stat (IDNO) al unității de drept-asigurat;
  - numărul de identificare de stat (IDNP) al persoanei fizice-asigurat;
  - numărul de identificare de stat al autovehiculului (IDNV) pentru care se asigură răspunderea civilă;
  - termenul de asigurare;
  - acoperirea teritorială (zone) prevăzută de polița de asigurare “Carte Verde”;
  - prima de asigurare;
  - seria și numărul cecului de la aparatul de casă cu memorie fiscală;
  - data plății primei de asigurare;
  - numărul de identificare de stat (IDNO) al unității de drept – intermediar în asigurări (broker sau agent de asigurare);
  - numerele de identificare ale documentelor aferente poliței de asigurare “Carte Verde”;

c) datele obiectului informațional “persoană fizică”:
 numărul de identificare (IDNP) al persoanei fizice;
 numele, prenumele, patronimicul;
 data nașterii;
 adresa domiciliului;

d) datele obiectului informațional “unitate de drept”:
 numărul de identificare (IDNO) al unității de drept;
 denumirea;
 adresa juridică;

e) datele obiectului informațional “autovehicul”:
 numărul de identificare (IDNV);
 numărul de înmatriculare de stat;
 tipul certificatului de înmatriculare;
 seria, numărul și data eliberării certificatului de înmatriculare;
 marca, modelul autovehiculului;
 tipul vehiculului;
 destinația autovehiculului;
 numărul de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP)-posesor;
 numărul de identificare de stat al unității de drept (IDNO)-posesor;
 numărul de identificare de stat al conducătorului auto (IDNP).

f) datele obiectului informațional “document”:
 identificatorul documentului;
 tipul, seria, numărul și data, organul ce a emis documentul;
 termenul de valabilitate;
 numărul de identificare (IDNP) al persoanei fizice-titular al documentului;
 numărul de identificare (IDNO) al persoanei juridice-titular al documentului;
 categoriile permise (pentru permisele de conducere);
 domeniile permise de activitate (pentru licențe și autorizări).

g) datele obiectului informațional “eveniment”:
 identificatorul evenimentului;
 tipul evenimentului;
 data înregistrării evenimentului;

h) date despre obiectul informațional “formular”:
 numărul formularului;
 motivul formularului;
 codul oficiului;
 persoana care a luat decizia cu privire la formular;
 mențiuni despre circulația formularului;

i) date despre obiectul informațional “dosar de daune”:
 ID – numărul de identificare al dosarului de daune;
 numărul de identificare de stat (IDNO) al unității de drept-asigurător care gestionează dosarul de daune;
 numărul de identificare al cererii de despăgubire;
 data înregistrării cererii de despăgubire;
 numărul de identificare de stat (IDNP) al persoanei fizice îndreptățite să primească despăgubire;
 numărul de identificare de stat (IDNO) al unității de drept îndreptățite să primească despăgubire;

numărul de identificare de stat al autovehiculului (IDNV), pentru defectarea căruia se solicită despăgubire;

numărul contractului de asigurare ce a servit temei pentru cererea de despăgubire;

numărul de identificare de stat al autovehiculului (IDNV) asigurat;

numărul de identificare de stat (IDNP) al persoanei fizice-asigurat;

numărul de identificare de stat (IDNO) al unității de drept-asigurat;

identificatorul documentului de confirmare a daunei;

suma daunei conform documentului de confirmare;

suma totală a despăgubirii confirmate prin documente;

suma totală a despăgubirii solicitate;

cuantumul pagubei;

identificatorul deciziei cu privire la plata despăgubirii de asigurare;

suma decisă a despăgubirii de asigurare;

data deciziei cu privire la plata despăgubirii de asigurare;

data plății despăgubirii de asigurare.

7.6. Clasificatoarele Sistemului

În scopul asigurării autenticității și reducerii volumului informației stocate în Sistem, se utilizează sistemul de nomenclatoare/clasificatoare. Nomenclatoarele/clasificatoarele se divizează în grupe: internaționale, naționale, de interoperabilitate (valorile cărora sunt utilizate la interacțiunea cu sisteme informatice terțe), interne (variabile de sistem, parametri ai interfeței utilizator, parametri de configurare a SI și proceselor implementate în cadrul sistemului informatic, roluri, categoriile de documente, etc.).

Clasificatoarele/nomenclatoarele interne se elaborează și se utilizează în cadrul Sistemului numai în cazul lipsei clasificatoarelor internaționale și naționale aprobate.

8. Produsul final și componentele de livrare

Ofertantul va livra Beneficiarului (CNPF) următoarele artefacte:

1. Pe suport electronic rigid (suport magnetic) Pachetul de instalare a sistemului e-RCA și mijloacele necesare de instalare.
2. Pe suport electronic rigid (suport magnetic) și pe hirtie:
  - a. Document "Sarcina tehnică a Sistemului e-RCA"
  - b. Document "Specificația tehnică a Sistemului e-RCA -"
  - c. Document "Ghid de instalare a Sistemului e-RCA"
  - d. Document "Proiectul tehnic al Sistemului e-RCA"
  - e. Document "Manual utilizator-administrator CNPF al sistemului e-RCA"
  - f. Document "Manual utilizator-administrator al companiei de asigurări"
  - g. Document "Manual utilizator-administrator al brokerului în asigurări"
  - h. Document "Manual utilizator-BNAA al sistemului e-RCA"
  - i. Document "Manual utilizator -despagubire al companiei de asigurări"
  - j. Document "Manual utilizator vinzator - al companiei de asigurări"
  - k. Totalitatea materialelor aferente instruirii utilizatorilor Sistemului e-RCA.
  - l. Planul de testare a Sistemului e-RCA și rezultatul testării interne.

Additional artefactelor enumerate mai sus, ofertantul va presta următoarele servicii:

1. Instruire utilizatori și administratori.
2. Asistență în perioada de pilotare a Sistemului.
3. Asistență în perioada de acceptare a sistemului.
4. Asistență în punerea în funcțiune a Sistemului.
5. Soluționarea deficiențelor identificate pe perioada de pilotare și la testarea de acceptanță.

9. Etapele de implementare a Sistemului e-RCA.

În scopul continuității de utilizare și prelucrare a datelor (utilizare neîntreruptă) în condițiile elaborării noului sistem cu dezvoltarea noilor funcționalități descrise în prezentul caiet de sarcini se propune implementarea sistemului pe etape cu pastrarea deplină a continuității și funcționalităților existente.

Activitățile de proiectare, realizare, testare și implementare a tuturor compartimentelor și modulelor Sistemului informatic e-RCA trebuie să fie realizate de către întreprinderi și instituții specializate ce posedă experiența și abilitățile necesare pentru îndeplinirea lucrărilor corespunzătoare și va cuprinde următoarele etape:

1. Etapa de elaborare a sistemului informatic- care va fi divizat în etape coordonate cu autoritatea publică CNPF după cum urmează:
  - a. Elaboratorul, în baza Caietului de sarcini și a analizei cerințelor, proiectează structura sistemului informatic și perfecționează proiectul tehnic.
  - b. Elaboratorul dezvoltă codul program și integrează modulele dezvoltate într-o versiune prototip a sistemului informatic (se va face o primă prezentare partilor demonstrând existența tuturor funcționalităților descrise în Caietului de sarcini), care ulterior va fi perfecționată până la semnarea acceptanței sistemului e-RCA -.
  - c. Elaboratorul face testarea sistemului în regim de laborator (testare internă) și pregătește documentația de însoțire (se prezintă funcționalitățile sistemului) cu corectările și agustările la obiectivele făcute în sub-etapa precedentă, se prezintă setul documentației tehnice, etc.).
2. Etapa de implementare a sistemului va începe odată cu aprobarea procesului verbal de acceptare de către proprietarul Sistemului în varianta prezentată și semnarea actului de primire-predare în exploatare experimentală. La această etapă elaboratorul testează sistemul în condițiile de exploatare experimentală depistând și înlăturând erorile problemele de performanță, etc. La această etapă elaboratorul pregătește versiunea finală a sistemului informatic pasibilă a fi dată în exploatare.
3. Etapa de instruire va începe odată cu implementarea soluției informatice și va cuprinde instruirea a cîte 2 utilizatori asiguratori, doi utilizatori CNPF și 1 utilizator administrator CNPF.
4. Darea în exploatare a sistemului începe odată cu semnarea actului de punere în exploatare a sistemului informatic și începerii exploatarei acestuia.
5. Etapa de mentenanță a sistemului este perioada în care elaboratorul sistemului își asumă obligațiunea față de beneficiar să-l asiste în menținerea capacității sistemului informatic de a presta servicii, precum și modificarea produsului informatic, păstrînd integritatea lui. Garanțiile sistemului se specifică odată cu semnarea actului de primire predare a lucrărilor.

9.1. Etapa I implementarea sistemului informational cu funcționalitățile cheie

Elaborarea și implementarea sistemului informational cu funcționalitățile cheie descrise în capitolele 5, 6 al prezentului Caiet de sarcini cu pastrarea deplină a continuității și funcționalităților existente.

- Implementarea modulului de liberalizare a tarifelor pe piața de asigurări.
- Interacțiunea Sistemului cu „*Registrul de stat al persoanelor pensionate*”, cu bazele de date „AITA”
- Configurarea și generarea rapoartelor. Posibilitatea configurării și generării Rapoartelor pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă. Rapoartele menționate se vor generaliza pe asigurători, total piață, precum și vor avea descifrări pe categorii de autovehicule conform Hotărârii nr. 57/14 din 28.12.2018 cu privire la aprobarea rapoartelor specializate ale asigurătorilor (reasigurătorilor) aferente asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă.
- Evidență înregistrărilor și/sau modificărilor în Sistemul e-RCA (raport la solicitare).
- Crearea unui proces automat de închidere a perioadei (lună, trimestru, semestru, an), și un proces automat de creare a copiilor de rezervă complete a bazei de date (săptămînal, lunar, trimestrial, semestrial, anual) și incremental la sfîrșitul fiecărei zile.

- Migrarea informației.

Termenul de livrare a Etapei I – 6 luni de la semnarea contractului

9.2. Etapa II Autentificarea datelor prin cheile digitale, aplicarea QR codului.

- Conexiunea aparatului de casa cu sistemul informational E-RCA.
- Crearea (pe site-ul cnpf.md) a unui calculator al primei de asigurare, care va oferi beneficiarului final posibilitatea de a verifica prima de asigurare pentru contractele de asigurare de răspundere civilă auto pentru fiecare companie.
- Crearea (pe site-ul cnpf.md) posibilitatea verificării în baza IDNP accidentele în care persoana are statut de vinovat, precum și oferirea informației ce atestă mărimea bonus-malus de care beneficiază.
- Elaborarea modulului și aplicarea QR codului la taparea/citirea politelor de asigurare RCAI/RCAE.
- Scanarea și citirea QR codului pentru politele de asigurare RCAI/RCAE.
- Mentenanța în întregime a Sistemului. (mentenanța preventivă, mentenanța de avertizare, mentenanța de corecție, mentenanța adaptivă).

Termenul de livrare a Etapei II – 6 luni de la finalizarea primei etape.

9.3. Etapa III – mentenanța sistemului e-RCA

Mentenanța sistemului pe un termen de 24 de luni de la acceptarea Etapei I și II de către autoritatea contractantă.

10. Anexe:

10.1. Anexa nr.1 (Calculul primei de asigurare);

1. Prima de asigurare pentru automobilele înmatriculate în Republica Moldova, se stabilește de către asigurător, de comun acord cu asiguratul, după formula:

$$P_a = P_b \times K_1 \times K_2 \times K_3 \times K_4 \times K_5 \times K_7 \times K_{bm}$$

unde:

- P_a – prima de asigurare;
- P_b – prima de asigurare de bază;
- K – coeficientul de rectificare.

2. Prima de asigurare pentru automobilele înmatriculate în afara Republicii Moldova, se stabilește de către asigurător după formula:

$$P_a = P_b \times K_1 \times K_4 \times K_6 \times K_7$$

COEFICIENȚII DE RECTIFICARE PENTRU ASIGURAREA OBLIGATORIE DE RĂSPUNDERE CIVILĂ AUTO INTERNĂ

1. Se stabilesc următorii coeficienți de rectificare a primei de asigurare de bază pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă:

Factori	Coeficient
Categoria autovehiculului	K_1
Teritoriul utilizării autovehiculului	K_2
Statutul juridic al posesorului autovehiculului	K_3
Tipul contractului (numărul persoanelor admise la conducere)	K_4
Vârsta și vechimea în conducere a utilizatorului	K_5
Locul înmatriculării autovehiculului	K_6
Termenul asigurării	K_7

2. Valoarea coeficienților de rectificare se calculează pornind de la raționamentul de calculare a primei pure stabilite la punctul 10, aplicat pentru fiecare factor de risc. În condițiile în care rezultatul aplicat denotă valori mari neordinare ale coeficienților aferenți factorilor de risc, se admite aplicarea metodelor stohastice/de regresie și a teoriei credibilității pentru atenuarea/nivelarea variațiilor mari, fiind argumentată utilizarea acestora în nota explicativă.

3. Coeficienții de rectificare pentru factorii de risc se calculează ca raportul dintre prima pură pentru diferite categorii de autovehicule formate în funcție de factorii de risc și valoarea medie a primei pure pentru toate autovehiculele.

4. Coeficientul de rectificare K_1 se stabilește în funcție de categoria autovehiculului, capacitatea motorului, numărul de locuri sau masa totală a autovehiculului.

Categoria autovehiculului
a) autoturisme:
cu capacitatea cilindrică a motorului până la 1200 cm ³
cu capacitatea cilindrică a motorului între 1201 și 1600 cm ³
cu capacitatea cilindrică a motorului între 1601 și 2000 cm ³
cu capacitatea cilindrică a motorului între 2001 și 2400 cm ³
cu capacitatea cilindrică a motorului între 2401 și 3000 cm ³ inclusiv
cu capacitatea cilindrică a motorului peste 3000 cm ³
taxi (numai pentru persoane juridice) și chirie auto (rent a car)
cu motor electric
b) autovehicule destinate transportului de persoane:
până la 17 locuri, inclusiv al conducătorului
de la 18 până la 30 locuri, inclusiv al conducătorului
cu peste 30 locuri
Troleibuze
c) tractoare rutiere cu puterea motorului:
până la 45 CP inclusive
de la 46 CP până la 100 CP inclusive
peste 100 CP
d) camioane și alte autovehicule decât cele menționate la lit.a)-c), a căror masă maximă autorizată este:
până la 3500 kg
între 3501 și 12 000 kg inclusive
peste 12 000 kg
e) motociclete:
până la 300 cm ³ inclusiv
peste 300 cm ³

5. Coeficientul de rectificare K_2 se stabilește în funcție de intensitatea traficului auto în anumite teritorii de utilizare a autovehiculului. Pentru persoane fizice teritoriul de utilizare se stabilește de către asigurător la încheierea contractului în conformitate cu domiciliul posesorului, drept sursă de confirmare a căruia servește fișa de însoțire a buletinului de identitate al potențialului asigurat, iar pentru persoane juridice teritoriul de utilizare se stabilește în conformitate cu adresa juridică a acestora. În sensul prezentei Metodologii, se stabilește următoarea clasificare:

- a) municipiile Chișinău, raioanele Hîncești, Orhei, Strășeni, Ialoveni, Anenii Noi și Criuleni;
- b) alte localități decât cele prevăzute la lit.a).

6. Coeficientul de rectificare K_3 se stabilește în funcție de statutul juridic al posesorului autovehiculului.

Statutul juridic al posesorului autovehiculului

Persoane fizice
Persoane juridice, persoane fizice – antreprenori, alte unități de drept, cu excepția persoanelor juridice care practică servicii de transport a pasagerilor în regim de taxi, chirie auto (rent a car) și parcurilor de troleibuze

7. Coeficientul de rectificare K_4 se stabilește în funcție de tipul contractului de asigurare. Contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto între persoana juridică, persoana fizică – antreprenor, altă unitate de drept și asigurător se încheie fără indicarea persoanelor admise să utilizeze autovehiculul pentru care se încheie contractul (numărul nelimitat de utilizatori) și este valabil exclusiv pentru angajații persoanei juridice, persoanei fizice – antreprenor și angajații altor unități de drept.

Tipul contractului

Cu indicarea persoanelor admise să utilizeze autovehiculul pentru care se încheie contractul (număr limitat de utilizatori de maximum 3 utilizatori)
Fără indicarea persoanelor admise să utilizeze autovehiculul pentru care se încheie contractul (număr nelimitat de utilizatori)

8. Coeficientul de rectificare K_5 se stabilește în funcție de vârsta și de vechimea în conducere a asiguratului și utilizatorului autovehiculului și se aplică la încheierea contractelor cu număr limitat de persoane. Vechimea în conducere se stabilește conform permisului de conducere sau informației din Registrul de stat al conducătorilor de vehicule. În cazul în care există mai mulți utilizatori, se aplică coeficientul maxim deținut de una dintre persoanele indicate în contract, inclusiv asiguratul.

Vârsta și vechimea în conducere

Vârsta până la 23 ani inclusiv și vechimea în conducere de până la 2 ani inclusiv
Vârsta până la 23 ani inclusiv și vechimea în conducere de peste 2 ani
Vârsta peste 23 ani și vechimea în conducere de până la 2 ani inclusiv
Vârsta peste 23 ani și vechimea în conducere de peste 2 ani

9. Coeficientul de rectificare K_6 se aplică pentru autovehiculele înmatriculate în străinătate și utilizate temporar pe teritoriul Republicii Moldova și este egal cu 3.

Locul înmatriculării autovehiculului

În afara Republicii Moldova
----

10. Coeficientul de rectificare K_7 se stabilește în funcție de termenul asigurării conform art.9 alin.(4) din Legea nr.414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule. Termenul asigurării în cazul încheierii contractului de asigurare pentru o perioadă mai mică de 12 luni este indicat în tabelul de mai jos:

Termenul asigurării

15 zile	1 lună	2 luni	3 luni	4 luni	5 luni	6 luni	7 luni	8 luni	9 luni	10 luni și peste
---------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	------------------

11. Coeficientul bonus-malus (K_{bm}) se aplică conform Regulamentului privind aplicarea sistemului bonus-malus la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (în redacție nouă), aprobat prin Hotărârea C.N.P.F. nr.22/3 din 29.04.2015. Pentru solicitantul asigurării al cărui autovehicul este înmatriculat în străinătate și utilizat temporar pe teritoriul Republicii Moldova coeficientul bonus-malus (K_{bm}) constituie 1.

12. Reducerile prevăzute în art.12 alin.(1) și alin.(3) din Legea nr.414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule se aplică la prima de asigurare calculată potrivit pct.31.

13. Prima de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă se calculează după formula:

$$P_a = P_b * K_{1v} \times K_{2v},$$

unde:

P_a – prima de asigurare;

K – coeficientul de rectificare.

Prima de asigurare de bază pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă se stabilește în euro și se încasează în lei moldovenești, conform cursului stabilit de Banca Națională a Moldovei, la data efectuării plății.

COEFICIENȚII DE RECTIFICARE PENTRU ASIGURAREA OBLIGATORIE DE RĂSPUNDERE CIVILĂ AUTO EXTERNĂ

14. Prima de asigurare de bază pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă se stabilește separat pentru Zona 1 (Ucraina și Belarus), Zona 2 (Ucraina, Belarus și Federația Rusă) și Zona 3 (toate țările Sistemului Internațional de Asigurări Carte Verde).

15. Se stabilesc următorii coeficienți de rectificare a primei de asigurare de bază pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă:

Factori	Coeficient
Categoria autovehiculului	K_{1v}
Termenul asigurării	K_{2v}

16. Coeficientul de rectificare K_{1v} se stabilește în funcție de categoria autovehiculului, numărul de locuri sau masa totală a autovehiculului.

Categoria autovehiculului	Codul categoriilor de autovehicule conform reglementărilor Consiliului Birourilor Sistemului Internațional Carte Verde
Autoturisme	A
Motociclete	B
Autocamioane cu masa totală de până la 3,5 tone	C1
Autocamioane și autotractoare cu masa totală de peste 3,5 tone	C2
Autovehicule destinate transportului de persoane cu până la 17 locuri, inclusiv al conducătorului	E1
Autovehicule destinate transportului de persoane cu peste 17 locuri	E2

17. Coeficientul de rectificare K_{2v} , în funcție de termenul asigurării, se stabilește prin analogie, în modul indicat la art.9 alin.(4) din Legea nr.414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule. Termenul asigurării în cazul încheierii contractului de asigurare pentru o perioadă mai mică de 12 luni este indicat în tabelul de mai jos:

Termenul asigurării

15 zile	1 lună	2 luni	3 luni	4 luni	5 luni	6 luni	7 luni	8 luni	9 luni	10 luni și peste
---------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	------------------

- Nota: De menționat este faptul că Legea nr.414/2006 nu permite asigurătorilor să încaseze prime de asigurare sub cuantumul primelor calculate în funcție de prima de asigurare de bază și coeficienții de rectificare, cu **excepția** următoarelor cazuri:
- reduceri de până la 25% din primele de asigurare persoanelor fizice pensionate și persoanelor cu deficiențe locomotorii posesori de motocicluri și de autoturisme adaptate infirmității lor;
- reduceri până la 60% din primele de asigurare la încheierea contractelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă cu persoane juridice care activează în domeniul transportului internațional de mărfuri și pasageri, încadrați în sistemul TIR-CARNET și INTER-BUS, exclusiv în situația în care transportatorii internaționali fac dovada deținerii certificatului de asigurare „Carte Verde” valabil pentru o perioadă de 12 luni. Persoanele fizice pensionate nu pot beneficia de reduceri din prima de asigurare dacă în contract sunt indicate ca fiind admise să conducă autovehiculul persoane care nu sunt pensionate sau dacă contractul este încheiat fără indicarea persoanelor admise să utilizeze autovehiculul (număr nelimitat de utilizatori). Prima de asigurare se plătește de către asigurat integral pentru toată perioada de asigurare specificată în polița de asigurare. Dovada plății primei de asigurare revine asiguratului, înscrisul constatator fiind ceul de casă sau dispoziția de plată.

10.2. Anexa nr.2 (Calculul sistemului bonus-malus)

REGULAMENT

privind aplicarea sistemului bonus-malus la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (în redacție nouă)

1. Prezentul Regulament stabilește procedura de aplicare a sistemului de reducere și majorare a primei de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă în funcție de istoricul daunelor asiguratului și a persoanelor indicate în contractul de asigurare ca fiind admise să utilizeze autovehiculul (sistemul bonus-malus).

2. Sistemul bonus-malus se aplică la încheierea contractelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă, cu valabilitate de un an, pentru autovehicule înmatriculate în Republica Moldova, prin atribuirea clasei și coeficientului bonus-malus, conform anexei la prezentul Regulament, asiguratului și persoanei indicate în contractul de asigurare ca fiind admisă să utilizeze autovehiculul.

3. Perioada de calcul al clasei bonus-malus începe la 1 mai a anului precedent și se termină la 30 aprilie a anului în care se efectuează recalcularea. Recalcularea clasei bonus-malus se efectuează o dată pe an, la 19 mai. Clasa bonus-malus recalculată urmează a fi aplicată începând cu data de 20 mai a fiecărui an.

4. Reducerea primei de asigurare (bonus) se aplică la încheierea contractelor de asigurare în cazul lipsei cazurilor asigurate pentru care au fost plătite despăgubiri de asigurare în perioada de calcul al clasei bonus-malus, care constituie 12 luni.

5. Majorarea primei de asigurare (malus) se aplică după cum urmează: pentru un caz asigurat pentru care s-a plătit despăgubirea de asigurare în perioada de calcul al clasei bonus-malus prevăzută la pct.3 clasa sistemului bonus-malus se

majorează cu două trepte, pentru două cazuri - cu patru trepte, pentru trei cazuri - cu șase trepte, pentru patru și mai multe cazuri - pînă la treapta superioară malus.

6. Coeficientul bonus-malus, inclusiv recalculat, se aplică automatizat în timpul procesării contractului de asigurare prin intermediul Sistemului informațional de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto.

7. Pentru calculul coeficientului bonus-malus în regim automatizat se stabilesc algoritme separate pentru contractul de asigurare încheiat de asigurător cu o persoană fizică, cu excepția întreprinzătorului individual în calitate de asigurat, și pentru contractul de asigurare încheiat de asigurător cu o persoană juridică sau întreprinzător individual în calitate de asigurat.

8. Algoritmul pentru contractul de asigurare încheiat de asigurător cu o persoană fizică, cu excepția întreprinzătorului individual în calitate de asigurat, conține două etape, descrise la pct.9 și pct.10.

9. În cadrul primei etape, solicitantului calității de persoană asigurată și, după caz, fiecărei persoane indicate în contractul de asigurare ca fiind admisă să utilizeze autovehiculul li se atribuie un coeficient inițial urmare a verificării acestora după codul personal (IDNP) în baza de date a contractelor de asigurare din Sistemul informațional de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto, respectiv dacă:

1) persoana a fost identificată în calitate de asigurat sau de persoană indicată în contractul de asigurare ca fiind admisă să utilizeze autovehiculul, atunci coeficientul inițial al persoanei va fi coeficientul bonus-malus din acel contract;

2) persoana a fost identificată pe mai multe contracte în calitate de asigurat sau de persoană indicată în contractul de asigurare ca fiind admisă să utilizeze autovehiculul, atunci coeficientul inițial al persoanei va fi coeficientul bonus-malus din ultimul contract;

3) persoana nu a fost identificată în calitate de asigurat sau de persoană indicată în contractul de asigurare ca fiind admisă să utilizeze autovehiculul, atunci coeficientul inițial al persoanei va fi 1.

10. În cadrul etapei a doua, persoanele indicate la pct.9 vor fi verificate după codul personal (IDNP) în baza de date a Sistemului informațional de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto privind numărul de cazuri asigurate pentru care au fost plătite despăgubiri de asigurare în perioada de calcul al clasei bonus-malus, prevăzută la pct.3, astfel, coeficientul bonus-malus se va determina pornind de la coeficientul inițial, stabilit conform pct.9, fiind atribuite corespunzător clasa și coeficientul bonus-malus în funcție de numărul de cazuri asigurate pentru care au fost plătite despăgubiri de asigurare, sau menținute, dacă se atestă situația descrisă la pct.9 subpct.3).

11. Dacă la încheierea contractului de asigurare dintre asigurător și o persoană fizică, cu excepția întreprinzătorului individual, se indică mai multe persoane admise să utilizeze autovehiculul pentru care se încheie contractul, la calcularea primei de asigurare se aplică coeficientul bonus-malus cel mai mare dintre coeficienții fiecărei persoane.

12. Numărul de cazuri asigurate pentru care au fost plătite despăgubiri de asigurare în baza contractului de asigurare cu număr nelimitat de utilizatori va fi atribuit la istoricul daunelor și coeficientul bonus-malus al asiguratului persoană fizică.

13. La încheierea de către asigurător a contractului de asigurare cu o persoană juridică sau întreprinzător individual în calitate de asigurat, posesor a mai multe autovehicule, sistemul bonus-malus se aplică distinct pentru fiecare vehicul în parte. Algoritmul pentru contractul de asigurare încheiat de asigurător cu o persoană juridică sau întreprinzător individual în calitate de asigurat conține două etape, descrise la pct.14 și pct.15.

14. În cadrul primei etape, solicitantului calității de persoană asigurată i se atribuie un coeficient inițial urmare a verificării acestuia după numărul de înregistrare (IDNO) și după numărul de identificare de stat al autovehiculului (IDNV) în baza de date a contractelor de asigurare din Sistemul informațional de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto, respectiv dacă:

1) relația persoană juridică - autovehicul a fost identificată cu această persoană în calitate de asigurat pe un contract de asigurare, atunci coeficientul inițial al persoanei va fi coeficientul bonus-malus din acest contract;

2) relația persoană juridică - autovehicul nu a fost identificată cu această persoană în calitate de asigurat pe contract, atunci coeficientul inițial al persoanei va fi 1.

15. În cadrul etapei a doua, relația indicată la pct.14 se va verifica în baza de date a Sistemului informațional de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto privind numărul de cazuri asigurate pentru care au fost plătite despăgubiri de asigurare în perioada de calcul al clasei bonus-malus, prevăzută la pct.3, astfel, coeficientul bonus-malus se va determina pornind de la coeficientul inițial, stabilit conform pct.14, fiind atribuite corespunzător clasa și coeficientul bonus-malus în funcție de numărul de cazuri asigurate pentru care au fost plătite despăgubiri de asigurare, sau menținute, dacă se atestă situația descrisă la pct.14 subpct.2).

16. La solicitarea asiguraților sau potențialilor asigurați, asigurătorul este obligat să ofere informația privind istoricul daunelor acestora și a persoanelor indicate în contractul de asigurare ca fiind admise să utilizeze autovehiculul, pentru care au fost plătite despăgubiri de asigurare, în conformitate cu baza de date din Sistemul informațional de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto.

17. Asiguratorii și sau reasiguratorii poartă răspundere pentru corectitudinea și veridicitatea datelor introduse în bazele de date din Sistemul informațional de stat în domeniul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto în temeiul Hotărârii Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr.50/8 din 30 noiembrie 2012 cu privire la procesarea electronică a documentelor de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto.

Clasele și coeficienții bonus-malus

Clasa	Coeficientul bonus-malus	Clasa în dependență de numărul de cazuri asigurate pentru care au fost plătite despăgubiri de asigurare în perioada de calcul				
		0	1	2	3	4 și mai multe cazuri asigurate
M	2,50	1	M	M	M	M
1	2,20	2	M	M	M	M
2	1,90	3	M	M	M	M
3	1,60	4	1	M	M	M
4	1,45	5	2	M	M	M
5	1,30	6	3	1	M	M
6	1,15	7	4	2	M	M
7	1,00	8	5	3	1	M
8	0,95	9	6	4	2	M
9	0,90	10	7	5	3	M
10	0,85	11	8	6	4	M
11	0,80	12	9	7	5	M
12	0,75	13	10	8	6	M
13	0,70	14	11	9	7	M
14	0,65	15	12	10	8	M
15	0,60	16	13	11	9	M
16	0,55	17	14	12	10	M
17	0,50	17	15	13	11	M

10.3. Anexa nr.3. (Dosarele de daune)

Modulul evidenței automatizate a dosarelor de daune – evidența informației despre persoanele îndreptățite să beneficieze de despăgubire de asigurare pentru orice pagubă sau vătămare corporală provocată în urma unui accident de autovehicul, date privind cererea de despăgubire, cuantumul pagubei și data plății despăgubirii de asigurare.

Registrul de evidență a daunelor pentru asigurarea RCA internă și externă va cuprinde următoarea informație:

1. numărul dosarului de daune;
2. numărul contractului (poliței/certificatului de asigurare);
3. numele, prenumele, IDNP sau denumirea și IDNO ale asiguratului și după caz ale contractantului și beneficiarului asigurării și persoanei păgubite;
4. date privind vrâsta și alte caracteristici ale asiguratului, contractantului sau beneficiarului asigurării, ce influențează cuantumul primei de asigurare reflectate în tabelele ce urmează;
5. data începutului asigurării și sfârșitului asigurării, perioada de asigurare, data modificării condițiilor contractului de asigurare sau rezilierii acestuia;
6. data cererii de despăgubire și cuantumul daunei declarate;
7. data survenirii evenimentului asigurat;
8. data modificării și cuantumul modificat al daunei declarate;
9. data plății despăgubirii de asigurare;
10. cuantumul despăgubirii de asigurare plătite;
11. soluționarea prin constatul amiabil;
12. soluționarea prin câștig de cauză în instanța de judecată;
13. data refuzului în plata despăgubirii de asigurare;
14. date privind zona, țara în care s-a produs accidentul;

Informația privind dosarele de daune pe contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă

Numărul dosarului de daună	Numărul poliței RCA	Data producerii accidentului	Data raportării daunei (pentru prima dată)	Valoarea estimată a daunei declarate, dar nesoluționată, MDL	Data achitării despăgubirii	Suma despăgubirii plătite, MDL	Categoria autovehiculului (K ₁)	Datele despre domiciliu / adresa juridică persoanei asigurate (K ₂)	Statutul juridic/ Persoană fizică sau juridică (K ₃)	Tipul contractului (K ₄)	Vârsta și vechimea a în conducere a persoanei asigurate (K ₅)	Locul înmatriculării autovehiculului (K ₆)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Informația privind dosarele de daune pe contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă

Numărul certificatului Carte Verde	Durata asigurării indicată în certificatul Carte Verde		Locul producerii accidentului, zona de asigurare	Țara unde a avut loc accidentul	Data producerii accidentului	Data raportării daunei	Valoarea estimată a daunei declarate, dar nesoluționate		Data achitării despăgubirii	Suma despăgubirii plătite		Categoria autovehiculului
	de la	până la					MDL	Euro		MDL	Euro	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

10.4. Anexa nr.4 (Metodologia de calcul a liberalizării tarifelor)

**METODOLOGIE UNICĂ
de calcul al primei de asigurare de bază și al coeficienților
de rectificare aferenți asigurării obligatorii de răspundere
civilă auto internă și externă**

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Metodologia unică de calcul al primei de asigurare de bază și al coeficienților de rectificare aferenți asigurării obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă (în continuare – *Metodologie*) stabilește modalitatea unică de calcul al primei de asigurare de bază și al coeficienților de rectificare, utilizând baza tehnică de calcul aferentă datelor statistice, sistematizată conform anexei la prezenta Metodologie.

2. În sensul prezentei Metodologii se definesc următoarele noțiuni de bază:

coeficient de rectificare – coeficient calculat prin metode actuariale și care stabilește cuantumul riscului în funcție de un anumit factor de risc;

expunere la risc – perioada de timp (exprimată în ani) de valabilitate a polițelor într-un an calendaristic;

factor de încărcare – adaos la prima de risc estimată care include cheltuielile asigurătorului și marja de profit;

factor de risc – factor care are influență asupra cuantumului riscului;

frecvența estimată a daunelor – numărul de daune pentru o poliță-an expusă la risc;

marjă de risc – adaos la prima pură, destinat să atenueze variația riscului;

primă de asigurare – prima pentru o unitate de transport calculată de asigurător în funcție de prima de asigurare de bază și coeficienții de rectificare;

primă de asigurare de bază – prima calculată prin metode actuariale conform prezentei Metodologii, în baza informațiilor statistice ale companiei, care constă din prima de risc estimată și factorul de încărcare;

primă de risc estimată – prima pură la care se adaugă marja de risc;

primă pură – prima care acoperă costul riscului asigurat, fără a lua în calcul marja de risc sau cheltuielile asigurătorului;

primă de referință – primă de asigurare calculată de autoritatea de supraveghere în baza informației statistice la nivelul pieței de asigurări obligatorii de răspundere civilă auto internă și externă;

teoria credibilității – metodă de ajustare a rezultatelor calculului, aplicată pentru atenuarea/nivelarea variațiilor mari care apar ca efect al insuficienței informațiilor statistice utilizate în calcul.

3. Actuarul asigurătorului va calcula, în conformitate cu prezenta Metodologie, prin metode actuariale, prima de asigurare de bază și coeficienții de rectificare pentru factorii de risc, în baza informațiilor statistice (la nivelul asigurătorului) privind numărul polițelor de asigurare expuse la risc, numărul daunelor plătite, valoarea daunelor plătite, valoarea daunelor declarate, dar nesoluționate și prognoza evoluției numărului polițelor și valorii daunelor. Ținând cont că primele de asigurare de bază vor fi calculate pentru o perioadă ulterioară, valoarea acestora va fi ajustată la un factor de trend, care va lua în considerație evoluția și tendința de-a lungul timpului a primelor. Astfel, actuarul va aplica metodele de trend (dezvoltate și argumentate în nota explicativă) pe baza seriilor cronologice pentru determinarea primei de asigurare de bază, selectând rezultatul final în funcție de situația financiară a asigurătorului (reasigurătorului) (aplicarea interpolărilor valorilor primelor de bază sau selectarea valorii maxime).

4. Autoritatea de supraveghere va calcula prima de referință reieșind din baza tehnică de calcul aferentă informațiilor statistice (cumulată per piață) privind numărul polițelor de asigurare expuse la risc, numărul daunelor plătite, valoarea daunelor plătite, valoarea daunelor declarate, dar nesoluționate, pentru cel puțin 5 ani, și prognoza evoluției numărului polițelor și valorii daunelor.

5. Prima de asigurare de bază și coeficienții de rectificare prevăzuți în prezenta Metodologie se vor stabili utilizând:

a) sistemul informațional unic prevăzut la art.5 alin.(1) lit.b) din Legea nr.414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule;

b) registrul de evidență a contractelor de asigurare prevăzut în art.38 alin.(2) din Legea nr.414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule;

c) registrul de evidență a daunelor ținut de către asigurători;

d) informația privind rata medie anuală a inflației conform surselor oficiale ale Băncii Naționale a Moldovei sau altor surse oficiale;

e) registrul de stat al populației, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.333/2002 pentru aprobarea Concepției sistemului informațional automatizat “Registrul de stat al populației” și Regulamentul cu privire la Registrul de stat al populației (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.43-45, art.409);

f) registrul de stat al unităților de drept, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.272/2002 despre măsurile privind crearea sistemului informațional automatizat “Registrul de stat al unităților de drept” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.40-42, art.376);

g) registrul de stat al transporturilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1047/1999 cu privire la reorganizarea Sistemului informațional automatizat de căutare “Automobilul” în Registrul de stat al transporturilor și introducerea testării autovehiculelor și remorcilor acestora (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1999, nr.126-127, art.1113).

6. Prima de asigurare pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto se stabilește în contractul încheiat între asigurător și asigurat, în funcție de prima de asigurare de bază la care se aplică coeficienții de rectificare și sistemul bonus-malus, aprobat prin Hotărârea C.N.P.F. nr.22/3 din 29.04.2015 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.115-123, art.757).

7. Prima de asigurare pentru remorci se calculează prin aplicarea la prima de asigurare obligatorie pentru autovehicule a coeficientului unic egal cu 0,2 la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă și 0,1 la asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă - toate zonele.

II. PRIMA DE ASIGURARE DE BAZĂ

8. Prima de asigurare de bază pentru o unitate de transport pe o perioadă de 12 luni se calculează în funcție de prima de risc estimată și factorul de încărcare după formula:

$$P_b = \frac{P_e}{1 - \left(\frac{f}{100}\right)}$$

unde:

P_b – prima de asigurare de bază;

P_e – prima de risc estimată;

f – cota factorului de încărcare în prima de asigurare de bază, exprimată în %.

9. Prima de risc estimată se calculează ca suma primei pure și a marjei de risc, ținând cont de rata inflației, după formula:

$$P_e = (P_p + P_m) \times \left(1 + \frac{R_i}{100}\right)$$

unde:

P_e – prima de risc estimată;

P_p – prima pură;

P_m – marja de risc;

R_i – rata inflației.

10. Prima pură se calculează ca produsul dintre frecvența daunelor și dauna medie estimată, conform următoarei formule:

$$P_p = q \times \bar{D} \times \left(1 + \frac{DN}{DA + DDN} \right)$$

unde:

P_p – prima pură;

q – frecvența daunelor;

$\bar{D}$ – dauna medie estimată;

DA – valoarea daunelor plătite;

DDN – valoarea daunelor declarate, dar nesoluționate;

DN – valoarea daunelor neavizate.

11. Frecvența daunelor se calculează după următoarea formulă:

$$q = \frac{n}{N}$$

unde:

q – frecvența daunelor;

n – numărul de daune aferente polițelor expuse la risc;

N – numărul de polițe-an expuse la risc, calculat ca raportul dintre numărul total de zile pe polițele care sunt valabile în anul de gestiune și 365 zile.

12. Dauna medie estimată se calculează după formula:

$$\bar{D} = \exp\left(\mu + \frac{1}{2}S^2\right)$$

unde:

$\bar{D}$ – dauna medie;

$\exp(X)$ – valoarea funcției exponențiale în punctul X ;

μ – valoarea medie a daunelor, care se determină după formula:

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^n \ln D_i}{n}$$

unde:

D_i – daunele apărute;

S^2 – eroarea standard, care se determină după formula:

$$S^2 = \frac{\sum_{i=1}^n (\ln D_i - \mu)^2}{n}$$

unde:

D_i – daunele apărute;

n – numărul daunelor.

13. Valoarea daunelor include daunele plătite și valoarea daunelor declarate, dar nesoluționate, aferente polițelor expuse la risc.

14. Valoarea daunelor neavizate se determină de asigurători conform actului normativ privind rezervele tehnice, prezentând toate calculele, cu argumentarea rezultatului ales, iar autoritatea de supraveghere va determina valoarea daunelor neavizate conform metodei actuariale bazate pe triunghiurile de dezvoltare a daunelor (metoda Chain-Ladder) după cum urmează:

Tabelul de dezvoltare – Daune plătite

Anul de origine (<i>i</i>)	Anul de dezvoltare (<i>j</i>)						
	1	2	3	...	<i>n</i> -2	<i>n</i> -1	<i>n</i>
1	$d_{1;1}$	$d_{1;2}$	$d_{1;3}$	...	$d_{1;n-2}$	$d_{1;n-1}$	$d_{1;n}$
2	$d_{2;1}$	$d_{2;2}$	$d_{2;3}$	...	$d_{2;n-2}$	$d_{2;n-1}$	
3	$d_{3;1}$	$d_{3;2}$	$d_{3;3}$	...	$d_{3;n-2}$		
...	...	...	...	...	...	...	...
<i>n</i> -2	$d_{n-2;1}$	$d_{n-2;2}$	$d_{n-2;3}$	...			
<i>n</i> -1	$d_{n-1;1}$	$d_{n-1;2}$		...			
<i>n</i>	$d_{n;1}$			...			

unde:

$d(i,j)$ – valorile daunelor plătite în perioada anilor de dezvoltare (*j*) și aferente evenimentelor asigurate întâmplate în perioada anilor de origine (*i*).

- a) se determină valoarea daunelor pentru fiecare an de origine, datele cumulate fiind prezentate conform tabelului de dezvoltare de mai jos:

Tabelul de dezvoltare – Daune plătite cumulate

Anul de origine (<i>i</i>)	Anul de dezvoltare (<i>j</i>)						
	1	2	3	...	<i>n</i> -2	<i>n</i> -1	<i>n</i>
1	$D_{1;1}$	$D_{1;2}$	$D_{1;3}$	...	$D_{1;n-2}$	$D_{1;n-1}$	$D_{1;n}$
2	$D_{2;1}$	$D_{2;2}$	$D_{2;3}$	...	$D_{2;n-2}$	$D_{2;n-1}$	
3	$D_{3;1}$	$D_{3;2}$	$D_{3;3}$	...	$D_{3;n-2}$		
...	...	...	...	...	...	...	...
<i>n</i> -2	$D_{n-2;1}$	$D_{n-2;2}$	$D_{n-2;3}$	...			
<i>n</i> -1	$D_{n-1;1}$	$D_{n-1;2}$		...			
<i>n</i>	$D_{n;1}$			...			

unde:

$$D(i;j) = \sum_{k=1}^j d(i;k); \quad j = 1, 2, 3, \dots, n-1, n.$$

Tabelul de dezvoltare – Daune declarate, dar nesoluționate

Anul de origine (<i>i</i>)	Anul de dezvoltare (<i>j</i>)						
	1	2	3	...	<i>n</i> -2	<i>n</i> -1	<i>n</i>
1	$R_{1;1}$	$R_{1;2}$	$R_{1;3}$	...	$R_{1;n-2}$	$R_{1;n-1}$	$R_{1;n}$
2	$R_{2;1}$	$R_{2;2}$	$R_{2;3}$	...	$R_{2;n-2}$	$R_{2;n-1}$	
3	$R_{3;1}$	$R_{3;2}$	$R_{3;3}$	...	$R_{3;n-2}$		
...	...	...	...	...	...	...	...
<i>n</i> -2	$R_{n-2;1}$	$R_{n-2;2}$	$R_{n-2;3}$	...			
<i>n</i> -1	$R_{n-1;1}$	$R_{n-1;2}$		...			
<i>n</i>	$R_{n;1}$			...			

unde:

$R(i,j)$ – valorile rezervelor de daune declarate, dar nesoluționate aflate în sold la sfârșitul perioadei anilor de dezvoltare și aferente evenimentelor asigurate întâmplate în perioada anilor de origine.

Tabelul de dezvoltare – Daune apărute

Anul de origine (<i>i</i>)	Anul de dezvoltare (<i>j</i>)						
	1	2	3	...	<i>n</i> -2	<i>n</i> -1	<i>n</i>
1	$X_{1;1}$	$X_{1;2}$	$X_{1;3}$	...	$X_{1;n-2}$	$X_{1;n-1}$	$X_{1;n}$

2	$X_{2;1}$	$X_{2;2}$	$X_{2;3}$	...	$X_{2;n-2}$	$X_{2;n-1}$	
3	$X_{3;1}$	$X_{3;2}$	$X_{3;3}$	...	$X_{3;n-2}$		
...	...	...	...	...	...	...	...
n-2	$X_{n-2;1}$	$X_{n-2;2}$	$X_{n-2;3}$	...			
n-1	$X_{n-1;1}$	$X_{n-1;2}$		...			
n	$X_{n;1}$			...			

unde:

$$X(i,j) = D(i,j) + R(i,j)$$

Tabel de dezvoltare – Daune estimate

Anul de origine (i)	Anul de dezvoltare (j)						
	1	2	3	...	n-2	n-1	n
1	$X_{1;1}$	$X_{1;2}$	$X_{1;3}$	...	$X_{1;n-2}$	$X_{1;n-1}$	$X_{1;n}$
2	$X_{2;1}$	$X_{2;2}$	$X_{2;3}$	...	$X_{2;n-2}$	$X_{2;n-1}$	$Y_{2;n}$
3	$X_{3;1}$	$X_{3;2}$	$X_{3;3}$	...	$X_{3;n-2}$	$Y_{3;n-1}$	$Y_{3;n}$
...	...	...	...	...	...	...	...
n-2	$X_{n-2;1}$	$X_{n-2;2}$	$X_{n-2;3}$	...	$Y_{n-2;n-2}$	$Y_{n-2;n-1}$	$Y_{n-2;n}$
n-1	$X_{n-1;1}$	$X_{n-1;2}$	$Y_{n-1;n-3}$	...	$Y_{n-1;n-2}$	$Y_{n-1;n-1}$	$Y_{n-1;n}$
n	$X_{n;1}$	$Y_{n;2}$	$Y_{n;3}$	...	$Y_{n;n-2}$	$Y_{n;n-1}$	$X_{n;n}$
		$r_{1;2}$	$r_{2;3}$	...	$r_{n-3;n-2}$	$r_{n-2;n-1}$	$r_{n-1;n}$

b) se determină factorii de dezvoltare ca indici de modificare sub formă de coeficienți:

$$r_{(j-1;j)} = \max \left[\frac{\sum_{i=1}^j X(i;j)}{\sum_{i=1}^j X(i;j-1)}; 1 \right]; \quad j = 2,3,4, \dots, n.$$

c) în cazul insuficienței informațiilor/datelor, pentru asigurarea unei probabilități de încredere estimărilor obținute, se admite corecția factorilor de dezvoltare și determinarea lor prin alte metode de calcul, stabilite de actuar și argumentate în nota explicativă;

d) folosind factorii de dezvoltare, se estimează daunele nelichidate cumulate pentru fiecare an de origine și se completează tabelul run-off cu valorile obținute:

$$Y_{(i;j)} = X_{(i;j-1)} * \prod_{t=j}^n r_{(t-1;t)}; \quad j = 2,3,4, \dots, n.$$

e) se determină valoarea daunelor neavizate:

$$DN = \sum_{i=2}^n (Y_{(i;n)} - X_{(i;n-i+1)})$$

unde:

DN – valoarea daunelor neavizate.

15. Pentru a obține rezultate mai precise de dezvoltare a daunelor, se recomandă efectuarea unei analize bazate pe regresie și aplicarea așa-numitului factor de “coadă”, pentru a ține cont de evoluția daunelor plătite în afara triunghiurilor.

16. Numărul de daune aferente polițelor expuse la risc se calculează ca suma numărului daunelor plătite și numărului daunelor declarate, dar nesoluționate, fiind exprimat prin formula:

$$n = n_a + n_n$$

unde:

n – numărul de daune aferente polițelor expuse la risc;

n_a – numărul daunelor plătite;

n_n – numărul daunelor declarate, dar nesoluționate.

17. Marja de risc se calculează după formula:

$$P_m = \alpha(g) \times P_p \times \sqrt{\frac{1 - q + V^2}{q \times N_h}}$$

unde:

$\alpha(g)$ – coeficientul de siguranță, stabilit pe baza repartiției normale în funcție de probabilitatea g cu care se garantează rezultatele (conform tabelului Gauss-Laplace);

P_p – prima pură;

q – frecvența daunelor;

V – coeficientul variației daunelor totale.

N_h – numărul de polițe-an expuse la risc pentru anul următor pentru care se calculează prima de asigurare de bază și se determină după formula:

$$N_h = N_{h-1} * \left(\frac{N_{h-1}}{N_{h-t}}\right)^{\frac{1}{t-1}}$$

unde:

$t = 5, 6, \dots, n$ (perioada precedentă în baza căreia se estimează numărul polițelor an expuse la risc).

18. Coeficientul variației daunelor totale se calculează după formula:

$$V = \frac{\sigma_d}{\bar{D}}$$

unde:

σ_d – abaterea medie pătratică a daunelor;

$\bar{D}$ – dauna medie estimată.

19. Abaterea medie pătratică se calculează după formula:

$$\sigma = \sqrt{\exp(2\mu + S^2) \times [(\exp(S^2)) - 1]}$$

unde:

σ – abaterea medie pătratică.

III. COEFICIENȚII DE RECTIFICARE PENTRU ASIGURAREA OBLIGATORIE DE RĂSPUNDERE CIVILĂ AUTO INTERNĂ

20. Se stabilesc următorii coeficienți de rectificare a primei de asigurare de bază pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă:

Factori	Coeficient
Categoria autovehiculului	K_1
Teritoriul utilizării autovehiculului	K_2
Statutul juridic al posesorului autovehiculului	K_3
Tipul contractului (numărul persoanelor admise la conducere)	K_4
Vârsta și vechimea în conducere a utilizatorului	K_5
Locul înmatriculării autovehiculului	K_6
Termenul asigurării	K_7

21. Valoarea coeficienților de rectificare se calculează pornind de la raționamentul de calculare a primei pure stabilite la punctul 10, aplicat pentru fiecare factor de risc. În condițiile în care rezultatul aplicat denotă valori mari neordinare ale coeficienților aferenți factorilor de risc, se admite aplicarea metodelor stohastice/de regresie și a teoriei credibilității pentru atenuarea/nivelarea variațiilor mari, fiind argumentată utilizarea acestora în nota explicativă.

22. Coeficienții de rectificare pentru factorii de risc se calculează ca raportul dintre prima pură pentru diferite categorii de autovehicule formate în funcție de factorii de risc și valoarea medie a primei pure pentru toate autovehiculele.

23. Coeficientul de rectificare K_1 se stabilește în funcție de categoria autovehiculului, capacitatea motorului, numărul de locuri sau masa totală a autovehiculului.

Categoria autovehiculului
a) autoturisme:
cu capacitatea cilindrică a motorului până la 1200 cm ³
cu capacitatea cilindrică a motorului între 1201 și 1600 cm ³
cu capacitatea cilindrică a motorului între 1601 și 2000 cm ³
cu capacitatea cilindrică a motorului între 2001 și 2400 cm ³
cu capacitatea cilindrică a motorului între 2401 și 3000 cm ³ inclusiv
cu capacitatea cilindrică a motorului peste 3000 cm ³
taxi (numai pentru persoane juridice) și chirie auto
cu motor electric
b) autovehicule destinate transportului de persoane:
până la 17 locuri, inclusiv al conducătorului
de la 18 până la 30 locuri, inclusiv al conducătorului
cu peste 30 locuri
troleibuze
c) tractoare rutiere cu puterea motorului:
până la 45 CP inclusiv
de la 46 CP până la 100 CP inclusiv
peste 100 CP
d) camioane și alte autovehicule decât cele menționate la lit.a)-c), a căror masă maximă autorizată este:
până la 3500 kg
între 3501 și 12 000 kg inclusiv
peste 12 000 kg
e) motociclete:
până la 300 cm ³ inclusiv
peste 300 cm ³

24. Coeficientul de rectificare K_2 se stabilește în funcție de intensitatea traficului auto în anumite teritorii de utilizare a autovehiculului. Pentru persoane fizice teritoriul de utilizare se stabilește de către asigurător la încheierea contractului în conformitate cu domiciliul posesorului, drept sursă de confirmare a căruia servește fișa de însoțire a buletinului de identitate al potențialului asigurat, iar pentru persoane juridice teritoriul de utilizare se stabilește în conformitate cu adresa juridică a acestora. În sensul prezentei Metodologii, se stabilește următoarea clasificare:

- a) municipiile Chișinău, Hîncești, Orhei și Strășeni, raioanele Ialoveni, Anenii Noi și Criuleni;
- b) alte localități decât cele prevăzute la lit.a).

25. Coeficientul de rectificare K_3 se stabilește în funcție de statutul juridic al posesorului autovehiculului.

Statutul juridic al posesorului autovehiculului

Persoane fizice
Persoane juridice, persoane fizice – antreprenori, alte unități de drept, cu excepția persoanelor juridice care practică servicii de transport a pasagerilor în regim de taxi și parcurilor de troleibuze

26. Coeficientul de rectificare K_4 se stabilește în funcție de tipul contractului de asigurare. Contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto între persoana juridică, persoana fizică – antreprenor, altă unitate de drept și asigurător se încheie fără indicarea persoanelor admise să utilizeze autovehiculul pentru care se încheie contractul (numărul nelimitat de utilizatori) și este valabil exclusiv pentru angajații persoanei juridice, persoanei fizice – antreprenor și angajații altor unități de drept.

Tipul contractului

Cu indicarea persoanelor admise să utilizeze autovehiculul pentru care se încheie contractul (număr limitat de utilizatori de maximum 3 utilizatori)
Fără indicarea persoanelor admise să utilizeze autovehiculul pentru care se încheie contractul (număr nelimitat de utilizatori)

27. Coeficientul de rectificare K_5 se stabilește în funcție de vârsta și de vechimea în conducere a asiguratului și utilizatorului autovehiculului și se aplică la încheierea contractelor cu număr limitat de persoane. Vechimea în conducere se stabilește conform permisului de conducere sau informației din Registrul de stat al conducătorilor de vehicule. În cazul în care există mai mulți utilizatori, se aplică coeficientul maxim deținut de una dintre persoanele indicate în contract, inclusiv asiguratul.

Vârsta și vechimea în conducere

Vârsta până la 23 ani inclusiv și vechimea în conducere de până la 2 ani inclusiv
Vârsta până la 23 ani inclusiv și vechimea în conducere de peste 2 ani
Vârsta peste 23 ani și vechimea în conducere de până la 2 ani inclusiv
Vârsta peste 23 ani și vechimea în conducere de peste 2 ani

28. Coeficientul de rectificare K_6 se aplică pentru autovehiculele înmatriculate în străinătate și utilizate temporar pe teritoriul Republicii Moldova și este egal cu 3.

Locul înmatriculării autovehiculului

În afara Republicii Moldova
----

29. Coeficientul de rectificare K_7 se stabilește în funcție de termenul asigurării conform art.9 alin.(4) din Legea nr.414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule. Termenul asigurării în cazul încheierii contractului de asigurare pentru o perioadă mai mică de 12 luni este indicat în tabelul de mai jos:

Termenul asigurării

15 zile	1 lună	2 luni	3 luni	4 luni	5 luni	6 luni	7 luni	8 luni	9 luni	10 luni și peste
---------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	------------------

30. Coeficientul bonus-malus (K_{bm}) se aplică conform Regulamentului privind aplicarea sistemului bonus-malus la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (în redacție nouă), aprobat prin Hotărârea C.N.P.F. nr.22/3 din 29.04.2015. Pentru solicitantul asigurării al cărui autovehicul este înmatriculat în străinătate și utilizat temporar pe teritoriul Republicii Moldova coeficientul bonus-malus (K_{bm}) constituie 1.

31. Prima de asigurare pentru automobilele înmatriculate în Republica Moldova, se stabilește de către asigurător, de comun acord cu asiguratul, după formula:

$$P_a = P_b \times K_1 \times K_2 \times K_3 \times K_4 \times K_5 \times K_6 \times K_7 \times K_{bm},$$

unde:

P_a – prima de asigurare;

P_b – prima de asigurare de bază;

K – coeficientul de rectificare.

32. Prima de asigurare pentru automobilele înmatriculate în afara Republicii Moldova, se stabilește de către asigurător după formula:

$$P_a = P_b \times K_1 \times K_4 \times K_6 \times K_7$$

33. Reducerile prevăzute în art.12 alin.(1) și alin.(3) din Legea nr.414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule se aplică la prima de asigurare calculată potrivit pct.31.

IV. COEFICIENȚII DE RECTIFICARE PENTRU ASIGURAREA OBLIGATORIE DE RĂSPUNDERE CIVILĂ AUTO EXTERNĂ

34. Prima de asigurare de bază pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă se stabilește separat pentru Zona 1 (Ucraina și Belarus), Zona 2 (Ucraina, Belarus și Federația Rusă) și Zona 3 (toate țările Sistemului Internațional de Asigurări Carte Verde).

35. Se stabilesc următorii coeficienți de rectificare a primei de asigurare de bază pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă:

Factori	Coeficient
Categoria autovehiculului	K_{1v}
Termenul asigurării	K_{2v}

36. Coeficientul de rectificare K_{1v} se stabilește în funcție de categoria autovehiculului, numărul de locuri sau masa totală a autovehiculului.

Categoria autovehiculului	Codul categoriilor de autovehicule conform reglementărilor Consiliului Birourilor Sistemului Internațional Carte Verde
Autoturisme	A
Motociclete	B
Autocamioane cu masa totală de până la 3,5 tone	C1
Autocamioane și autotractoare cu masa totală de peste 3,5 tone	C2
Autovehicule destinate transportului de persoane cu până la 17 locuri, inclusiv al conducătorului	E1
Autovehicule destinate transportului de persoane cu peste 17 locuri	E2

37. Coeficientul de rectificare K_{2v} , în funcție de termenul asigurării, se stabilește prin analogie, în modul indicat la art.9 alin.(4) din Legea nr.414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule. Termenul asigurării în cazul încheierii contractului de asigurare pentru o perioadă mai mică de 12 luni este indicat în tabelul de mai jos:

Termenul asigurării

15 zile	1 lună	2 luni	3 luni	4 luni	5 luni	6 luni	7 luni	8 luni	9 luni	10 luni și peste
---------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------	------------------

38. Prima de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă se calculează după formula:

$$P_a = P_b * K_{1v} \times K_{2v}$$

unde:

P_a – prima de asigurare;

K – coeficientul de rectificare.

Prima de asigurare de bază pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă se stabilește în euro și se încasează în lei moldovenești, conform cursului stabilit de Banca Națională a Moldovei, la data efectuării plății.

V. COTA FACTORULUI DE ÎNCĂRCARE ÎN PRIMA DE ASIGURARE AFERENTĂ ASIGURĂRII OBLIGATORII DE RĂSPUNDERE CIVILĂ AUTO INTERNĂ ȘI EXTERNĂ

39. Cota factorului de încărcare în prima de asigurare de bază aferentă asigurării obligatorii de răspundere civilă auto interne include:

- 1) Cheltuielile asigurătorului – de la 20%, din care:
  - a) plăți și contribuții potrivit actelor normative în vigoare – 2,4%;
  - b) cheltuieli, altele decât cele prevăzute la lit.a).
- 2) Marja de profit – de la 5% la 10%.

40. Cota factorului de încărcare în prima de asigurare de bază aferentă asigurării obligatorii de răspundere civilă auto externe include:

- 1) Cheltuielile asigurătorului – de la 20%, din care:
  - a) plăți și contribuții potrivit actelor normative în vigoare – 6,15%;
  - b) cheltuieli, altele decât cele prevăzute la lit.a).
- 2) Marja de profit – de la 5% la 10%.

41. Se interzice:

- asigurătorilor și intermediarilor în asigurări și/sau reasigurări acordarea oricăror avantaje colaterale asiguraților la încheierea unui contract de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă și externă (sub formă de cadouri, bonusuri, promoții, certificate, premii etc.) din contul cheltuielilor și/sau marjei de profit.

Baza tehnică de calcul aferentă datelor statistice

Informația privind polițele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă

Numărul poliței RCA	Durata asigurării indicată în polița RCA		Prima de asigurare încasată, MDL	Categorია autovehiculului (K ₁)	Datele despre domiciliul/adresa juridică persoanei asigurate (K ₂)	Statutul juridic/ Persoană fizică sau juridică (K ₃)	Tipul contractului (K ₄)	Vârsta și vechimea în conducere a persoanei asigurate (K ₅)	Locul înmatriculării autovehiculului (K ₆)	Coeficientul bonus-malus aplicat	Contract reziliat	Data rezilierii
	de la	până la										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Total	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X

Informația privind daunele plătite pe contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă

Numărul dosarului de daună	Numărul poliței RCA	Data producerii accidentului	Data raportării daunei (pentru prima dată)	Data achitării despăgubirii	Suma despăgubirii plătite, MDL	Categoria autovehiculului (K ₁)	Datele despre domiciliul/adresa juridică persoanei asigurate (K ₂)	Statutul juridic/ Persoană fizică sau juridică (K ₃)	Tipul contractului (K ₄)	Vârsta și vechimea în conducere a persoanei asigurate (K ₅)	Locul înmatriculării autovehiculului (K ₆)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Total	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X

Informația privind valoarea daunelor declarate, dar nesoluționate pe contractele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă

Numărul dosarului de daună	Numărul poliței RCA	Data producerii accidentului	Data raportării daunei (pentru prima dată)	Valoarea estimată a daunei declarate, dar nesoluționate, în sold la sfârșitul anului, MDL	Categoria autovehiculului (K ₁)	Datele despre domiciliul/adresa juridică persoanei asigurate (K ₂)	Statutul juridic/ Persoană fizică sau juridică (K ₃)	Tipul contractului (K ₄)	Vârsta și vechimea în conducere a persoanei asigurate (K ₅)	Locul înmatriculării autovehiculului (K ₆)
1	2	3	4	6	7	8	9	10	11	12
Total	X	X	X		X	X	X	X	X	X

Modul de completare:

1. Tabelele se vor completa în formatul Microsoft Excel.
2. Se va prezenta câte un fișier separat pentru fiecare an.
3. În cazul prezentării informației privind polițele de asigurare, daunele achitate și valoarea daunelor declarate, dar nesoluționate, în alt format decât cel prevăzut în prezenta anexă, asigurătorul va prezenta repetat informația, până la conformare.
4. În tabele se vor completa obligatoriu toate datele necesare calculării primei de asigurare de bază.
5. În tabele se indică totalitatea polițelor emise și daunelor plătite corespunzătoare perioadei 01.01.____ – 31.12.____, și valoarea estimată a daunelor declarate, dar nesoluționate, la sfârșitul anului de raportare.
6. Durata asigurării, data rezilierii, data producerii accidentului, data raportării daunei și data achitării despăgubirii de asigurare se vor indica conform următorului format – ZZ.LL.AAAA.
7. Valoarea totală a primelor de asigurare încasate, daunelor achitate și rezerva daunelor declarate, dar nesoluționate (în sold la sfârșitul anului de raportare), indicate în tabele, trebuie să corespundă cu valoarea acestora indicată în rapoartele specializate prezentate pentru situațiile anuale.
8. Pentru completarea tabelelor anterioare, se vor utiliza următoarele codificări:

Categoria autovehiculelor se codifică după cum urmează:

Categoria autovehiculului	Codul
a) autoturisme:	
cu capacitatea cilindrică a motorului până la 1200 cm ³	11
cu capacitatea cilindrică a motorului între 1201 și 1600 cm ³	12
cu capacitatea cilindrică a motorului între 1601 și 2000 cm ³	13
cu capacitatea cilindrică a motorului între 2001 și 2400 cm ³	14
cu capacitatea cilindrică a motorului între 2401 și 3000 cm ³ inclusiv	15
cu capacitatea cilindrică a motorului peste 3000 cm ³	16
taxi (numai pentru persoane juridice) și chirie auto (rent a car)	17
cu motor electric	18
b) autovehicule destinate transportului de persoane:	
până la 17 locuri, inclusiv al conducătorului	21
de la 18 până la 30 locuri, inclusiv al conducătorului	22
cu peste 30 locuri	23
troleibuze	24
c) tractoare rutiere cu puterea motorului:	
până la 45 CP inclusiv	31
de la 46 CP până la 100 CP inclusiv	32
peste 100 CP	33
d) camioane și alte autovehicule decât cele menționate la lit.a)-c), a căror masă maximă autorizată este:	
până la 3500 kg	41
între 3501 și 12000 kg inclusiv	42
peste 12000 kg	43
e) motociclete:	
până la 300 cm ³ inclusiv	51
peste 300 cm ³	52
f) remorci	61

Datele despre domiciliul persoanei fizice asigurate se culeg din buletinul de identitate, iar pentru persoanele juridice conform adresei juridice a acestora și se codifică în modul următor:

Domiciliul/adresa juridică a persoanei asigurate	Codul
Municipiul Chișinău, raioanele Hîncești, Orhei, Strășeni, Ialoveni, Anenii Noi și Criuleni	1
Alte localități	2

Statutul juridic se codifică în felul următor:

Statutul juridic al posesorului	Codul
Persoane fizice	1
Persoane juridice, persoane fizice – antreprenori, alte unități de drept, cu excepția persoanelor juridice care practică servicii de transport a pasagerilor în regim de taxi, chirie auto și parcurilor de troleibuze	2

Tipul contractului se codifică în felul următor:

Tipul contractului	Codul
Cu indicarea persoanelor admise să utilizeze autovehiculul (maxim 3 utilizatori)	1
Fără indicarea persoanelor care să utilizeze autovehiculul	2

Vârsta și vechimea în conducere se codifică astfel:

Vârsta și vechimea în conducere	Codul
vârsta până la 23 ani inclusiv și vechimea în conducere de până la 2 ani inclusiv	1
vârsta până la 23 ani inclusiv și vechimea în conducere de peste 2 ani	2
vârsta peste 23 ani și vechimea în conducere de până la 2 ani inclusiv	3
vârsta peste 23 ani și vechimea în conducere de peste 2 ani	4

Locul înmatriculării autovehiculului se codifică astfel:

Locul înmatriculării autovehiculului	Codul
Republica Moldova	1
În afara Republicii Moldova	2

În coloana „Contracte reziliate” se indică:

Pentru contracte reziliate	DA
Pentru contracte nereziliate	NU

Coeficientul bonus-malus aplicat se indică în dependență de clasa bonus-malus aplicată la data încheierii contractului de asigurare:

Clasa bonus – malus	M
	1
	2
	3
	4
	5
	6
	7
	8
	9
	10
	11
	12
	13
	14
	15
	16
17	

**Informația privind certificatele de asigurare
obligatorie de răspundere civilă auto externă**

Numărul certificatului Carte Verde	Zona de asigurare	Data încheierii poliței	Durata asigurării indicată în certificatul Carte Verde		Prima de asigurare încasată		Categorია autovehiculului (K1)	Contract reziliat	Data rezilierii
			de la	până la	MDL	Euro			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Total	X	X	X	X			X	X	X

**Informația privind daunele plătite pe contractele de asigurare
obligatorie de răspundere civilă auto externă**

Numărul certificatului i Carte Verde	Durata asigurării indicată în certificatul Carte Verde		Locul producerii accidentului, zona de asigurare	Țara unde a avut loc accidentul	Data producerii accidentului	Data raportării daunei	Data achitării despăgubirii	Suma despăgubirii plătite		Categorია autovehiculului
	de la	până la						MDL	Euro	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Total	X	X	X	X	X	X	X			X

**Informația privind valoarea daunelor declarate, dar nesoluționate pe contractele de asigurare
obligatorie de răspundere civilă auto externă**

Numărul certificatului Carte Verde	Durata asigurării indicată în certificatul Carte Verde		Locul producerii accidentului, zona de asigurare	Țara unde a avut loc accidentul	Data producerii accidentului	Data raportării daunei	Valoarea estimată a daunei declarate, dar nesoluționate, în sold la sfârșitul anului		Categorია autovehiculului
	de la	până la					MDL	Euro	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Total	X	X	X	X	X	X			X

Modul de completare:

1. Tabelele se vor completa în formatul Microsoft Excel.
2. Se va prezenta câte un fișier separat pentru fiecare an.
3. În cazul prezentării informației privind polițele de asigurare, daunele achitate și valoarea daunelor declarate, dar nesoluționate, în alt format decât cel prevăzut în prezenta anexă, asigurătorul va prezenta repetat informația, până la conformare.
4. În tabel se vor completa obligatoriu toate datele necesare calculării primei de asigurare de bază.
5. În tabele se indică totalitatea certificatelor emise și daunelor plătite corespunzătoare perioadei 01.01.____ – 31.12.____, și valoarea estimată a daunelor declarate, dar nesoluționate, la sfârșitul anului de raportare.
6. Durata asigurării, data rezilierii, data producerii accidentului, data raportării daunei și data achitării despăgubirii de asigurare se vor indica conform următorului format – ZZ.LL.AAAA.

7. Valoarea totală a primelor de asigurare încasate, daunelor achitate și rezerva daunelor declarate, dar nesoluționate (în sold la sfârșitul anului de raportare), indicate în tabele, trebuie să corespundă cu valoarea acestora indicată în rapoartele prezentate pentru situațiile anuale.
8. Zonele și locul producerii accidentului se codifică în modul următor:
 Zona 1 – Ucraina și Belarus - 1.
 Zona 2 – Ucraina, Belarus și Federația Rusă - 2.
 Zona 3 – Toate țările sistemului Carte Verde - 3.
9. În coloana „Contracte reziliate”, pentru contractele reziliate se va indica „DA”, iar pentru cele nereziliate se va indica „NU”.
10. Categoria autovehiculului se codifică în modul următor:

Categoria autovehiculului	Codul
Autoturisme	A
Autocamioane cu masa totală până la 3,5 tone	C1
Autocamioane și autotractoare cu masa totală peste 3,5 tone	C2
Autovehicule destinate transportului de persoane cu până la 17 locuri, inclusiv conducătorul	E1
Autovehicule destinate transportului de persoane cu peste 17 locuri	E2
Motociclete	B
Remorci	F
tractate de autoturisme (grupa A)	F A
tractate de autocamioane (grupa C1 și C2)	F C
tractate de microbuze și autobuze (grupa E1 și E2)	F E

10.5. Anexa nr.5 (Rapoartele standardizate)

RAPORT
 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA) al asigurătorului _____
 pentru luna _____ 20__

1. Indicatorii de bază privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto internă (RCA) pentru luna _____ 20__

Denumirea indicatorului	Codul rând.	Categoria autovehiculului					Total	
		autoturisme (până la 9 locuri)	autovehicule pentru transport de persoane	tractoare rutiere	alte autovehicule	motociclete	perioada de raportare	de la începutul anului
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Numărul polițelor eliberate, inclusiv:	010							
I. a) pentru termen de un an	011							
b) pentru termen scurt	012							
II. a) persoanelor fizice	013							
b) persoanelor juridice	014							
III. a) pentru autovehicule	015							
b) pentru remorci	016							
Numărul polițelor în vigoare	020							

b) persoane juridice	034								
III. a) pentru autovehicule	035								
b) pentru remorci	036								
Numărul total al despăgubirilor de asigurare achitate, inclusiv:	040								
a) pentru prejudicii cauzate bunurilor	041								
b) pentru prejudiciu cauzat sănătății	042								
Suma totală a despăgubirilor de asigurare achitate, inclusiv:	050								
I. a) pentru prejudicii cauzate bunurilor	051								
b) pentru prejudiciu cauzat sănătății	052								
II. a) persoanelor fizice	053								
b) persoanelor juridice	054								
Numărul cazurilor de asigurare declarate, dar nesoluționate (neachitate) la sfârșitul perioadei de raportare	060								
Rezerva daunelor declarate, dar nesoluționate (neachitate) la sfârșitul perioadei de raportare	070								

3. Autovehicule pentru transport de persoane

Denumirea indicatorului	Codul rând.	Autovehicule pentru transport de persoane				Total	
		microbuze 10-17 persoane	autobuze 18-30 persoane	autobuze > 30 persoane	troleibuze	perioada de raportare	de la începutul anului
1	2	3	4	5	6	7	8
Numărul polițelor eliberate, inclusiv:	010						
I. a) pentru termen de un an	011						
b) pentru termen scurt	012						
II. a) persoanelor fizice	013						
b) persoanelor juridice	014						
III. a) pentru autovehicule	015						
b) pentru remorci	016						
Numărul polițelor în vigoare	020						
Primele brute subscrise calculate, inclusiv:	030						
I. a) pentru polițele eliberate pe termen de un an	031						
b) pentru polițele eliberate pe termen scurt	032						
II. a) persoane fizice	033						
b) persoane juridice	034						
III. a) pentru autovehicule	035						
b) pentru remorci	036						
Numărul total al despăgubirilor de asigurare achitate, inclusiv:	040						
a) pentru prejudicii cauzate bunurilor	041						
b) pentru prejudiciu cauzat sănătății	042						
Suma totală a despăgubirilor de asigurare achitate, inclusiv:	050						
I. a) pentru prejudicii cauzate bunurilor	051						
b) pentru prejudiciu cauzat sănătății	052						
II. a) persoanelor fizice	053						
b) persoanelor juridice	054						

Numărul cazurilor de asigurare declarate, dar nesoluționate (neachitate) la sfârșitul perioadei de raportare	060					
Rezerva daunelor declarate, dar nesoluționate (neachitate) la sfârșitul perioadei de raportare	070					

4. Tractoare rutiere (cu excepția tractoarelor rutiere pentru semiremorci)

Denumirea indicatorului	Codul rând.	Tractoare rutiere			Total	
		până la 45 CP	46-100 CP	peste 100 CP	perioada de raportare	de la începutul anului
1	2	3	4	5	6	7
Numărul polițelor eliberate, inclusiv:	010					
I. a) pentru termen de un an	011					
b) pentru termen scurt	012					
II. a) persoanelor fizice	013					
b) persoanelor juridice	014					
III. a) pentru autovehicule	015					
b) pentru remorci	016					
Numărul polițelor în vigoare	020					
Primele brute subscribe calculate, inclusiv:	030					
I. a) pentru polițele eliberate pe termen de un an	031					
b) pentru polițele eliberate pe termen scurt	032					
II. a) persoane fizice	033					
b) persoane juridice	034					
III. a) pentru autovehicule	035					
b) pentru remorci	036					
Numărul total al despăgubirilor de asigurare achitate, inclusiv:	040					
a) pentru prejudicii cauzate bunurilor	041					
b) pentru prejudiciu cauzat sănătății	042					
Suma totală a despăgubirilor de asigurare achitate, inclusiv:	050					
I. a) pentru prejudicii cauzate bunurilor	051					
b) pentru prejudiciu cauzat sănătății	052					
II. a) persoanelor fizice	053					
b) persoanelor juridice	054					
Numărul cazurilor de asigurare declarate, dar nesoluționate (neachitate) la sfârșitul perioadei de raportare	060					
Rezerva daunelor declarate, dar nesoluționate (neachitate) la sfârșitul perioadei de raportare	070					

5. Alte autovehicule a căror masă maximă autorizată este de:

Denumirea indicatorului	Codul rând.	Alte autovehicule			Total	
		până la 3500 kg inclusiv	între 3500-12000 kg inclusiv	peste 12000 kg	perioada de raportare	de la începutul anului
1	2	3	4	6	7	8
Numărul polițelor eliberate, inclusiv:	010					
I. a) pentru termen de un an	011					
b) pentru termen scurt	012					
II. a) persoanelor fizice	013					
b) persoanelor juridice	014					
III. a) pentru autovehicule	015					
b) pentru remorci	016					
Numărul polițelor în vigoare	020					
Primele brute subscribe calculate, inclusiv:	030					
I. a) pentru polițele eliberate pe termen de un an	031					
b) pentru polițele eliberate pe termen scurt	032					
II. a) persoane fizice	033					
b) persoane juridice	034					
III. a) pentru autovehicule	035					
b) pentru remorci	036					
Numărul total al despăgubirilor de asigurare achitate, inclusiv:	040					
a) pentru prejudicii cauzate bunurilor	041					
b) pentru prejudiciu cauzat sănătății	042					
Suma totală a despăgubirilor de asigurare achitate, inclusiv:	050					
I. a) pentru prejudicii cauzate bunurilor	051					
b) pentru prejudiciu cauzat sănătății	052					
II. a) persoanelor fizice	053					
b) persoanelor juridice	054					
Numărul cazurilor de asigurare declarate, dar nesoluționate (neachitate) la sfârșitul perioadei de raportare	060					
Rezerva daunelor declarate, dar nesoluționate (neachitate) la sfârșitul perioadei de raportare	070					

6. Motociclete

Denumirea indicatorului	Codul rând.	Motociclete		Total	
		până la 300 cmc	peste 300 cmc	perioada de raportare	de la începutul anului
1	2	3	4	5	6
Numărul polițelor eliberate, inclusiv:	010				
I. a) pentru termen de un an	011				
b) pentru termen scurt	012				
II. a) persoanelor fizice	013				
b) persoanelor juridice	014				
III. a) pentru autovehicule	015				

a) persoanelor fizice	011								
b) persoanelor juridice	012								
Numărul certificatelor Carte Verde în vigoare, inclusiv	020								
a) persoane fizice	021								
b) persoane juridice	022								
Primele brute subscrise calculate în monedă națională, inclusiv	030								
a) persoane fizice	031								
b) persoane juridice	032								
Contribuțiile lunare în Fondul de compensare în monedă națională	040								
Prime de reasigurare (calculate) transmise la BNAA în monedă națională	050								
Numărul total al despăgubirilor de asigurare achitate, inclusiv	060								
I. a) pentru prejudicii cauzate bunurilor	061								
b) pentru prejudiciu cauzat sănătății	062								
II. a) persoanelor fizice	063								
b) persoanelor juridice	064								
Suma totală a despăgubirilor de asigurare achitate în monedă națională, inclusiv:	070								
I. a) pentru prejudicii cauzate bunurilor	071								
b) pentru prejudiciu cauzat sănătății	072								
c) prejudiciu moral	073								
d) alte (comision pentru regularizarea daunei)	074								
II. a) persoanelor fizice	075								
b) persoanelor juridice	076								
Numărul cazurilor de asigurare declarate, dar nesoluționate (neachitate) la sfârșitul perioadei de raportare	080								
Rezerva daunelor declarate, dar nesoluționate (neachitate) la sfârșitul perioadei de raportare în monedă națională	090								
Suma despăgubirilor de asigurare recuperate de la reasigurători conform contractului de reasigurare, în monedă națională	100								

Informație privind asigurarea de răspundere civilă auto externă (Carte Verde)

Zona 1 (Ucraina, Belarus)

Grupa	Indicii	Durata acțiunii certificatului
--------------	----------------	---------------------------------------

	Despăgubiri de asigurare în monedă națională																		
C2	Numărul de certificate eliberate																		
	Prima calculată în valută străină																		
	Prima calculată în monedă națională																		
	Despăgubiri de asigurare în monedă națională																		
E1	Numărul de certificate eliberate																		
	Prima calculată în valută străină																		
	Prima calculată în monedă națională																		
	Despăgubiri de asigurare în monedă națională																		
E2	Numărul de certificate eliberate																		
	Prima calculată în valută străină																		
	Prima calculată în monedă națională																		
	Despăgubiri de asigurare în monedă națională																		
B	Numărul de certificate eliberate																		
	Prima calculată în valută străină																		
	Prima calculată în monedă națională																		
	Despăgubiri de asigurare în monedă națională																		
F	Numărul de certificate eliberate																		
	Prima calculată în valută străină																		
	Prima calculată în monedă națională																		
	Despăgubiri de asigurare în monedă națională																		
Total	Numărul de certificate eliberate																		
	Prima calculată în valută străină																		
	Prima calculată în monedă națională																		
	Despăgubiri de asigurare în monedă națională																		

Notă:

Grupa mijloacelor de transport:

A – Autoturisme cu până la 9 locuri;

C1 – Autocamioane cu masa totală până la 3,5 tone;

C2 – Autocamioane și autotractoare cu masa totală peste 3,5 tone;

E1 – Autovehicule destinate transportului de persoane cu până la 17 locuri;

E2 – Autovehicule destinate transportului de persoane cu peste 17 locuri;

B – Motociclete;

F – Remorci.

Conducătorul asigurătorului _____ Nume, Prenume

Persoana responsabilă _____ Nume, Prenume

**Modul de completare
a Raportului privind asigurarea obligatorie de
răspundere civilă auto externă (Carte Verde)**

1. Raportul cu privire la asigurarea obligatorie Carte Verde se completează lunar pe baza registrelor contractelor încheiate și daunelor achitate și va cuprinde datele cu privire la certificatele eliberate, primele brute subscrise, despăgubirile de asigurare achitate, numărul cazurilor de asigurare și rezerva daunelor declarată, dar nesoluționată la sfârșitul perioadei de raportare, pe categorii de autovehicule.

2. Indicatorii privind numărul polițelor eliberate, numărul polițelor în vigoare, primele brute subscrise calculate, numărul total al despăgubirilor de asigurare achitate, suma totală a despăgubirilor de asigurare achitate, numărul cazurilor de asigurare declarate, dar nesoluționate, rezerva daunelor declarate, dar nesoluționate la sfârșitul perioadei de raportare, vor corespunde cu indicatorii respectivi din rapoartele privind activitatea de bază a asigurătorului (reasigurătorului) și rezervele tehnice ale asigurătorului (reasigurătorului), prezentate Autorității de supraveghere.

3. Contribuțiile lunare în Fondul de compensare vor corespunde cu mărimea contribuției stabilită în conformitate cu pct.7 din Regulamentul privind Fondul de compensare, aprobat prin Hotărârea CNPF nr.23/3 din 29 mai 2008.

4. Primele de reasigurare (calculate) transmise la BNAA vor corespunde cu mărimea determinată în conformitate cu contractul de reasigurare “Excedent de daună”, aprobat de Comitetul de monitorizare al Consiliul Birourilor Sistemului Internațional de Asigurări Carte Verde.

5. Indicatorii privind numărul polițelor în vigoare, numărul cazurilor de asigurare declarate, dar nesoluționate, rezerva daunelor declarate, dar nesoluționate la sfârșitul perioadei de raportare vor avea aceleași valori atât în perioada de raportare, cât și de la începutul anului.

**Raportul privind rezultatul tehnic determinat la asigurarea RCA /
Raportul privind rezultatul tehnic determinat la asigurarea Carte Verde
al asigurătorului _____
pentru 01.01. ____ 20__ - ____ 20__**

Nr.	Indicatori	Valoarea
1.	Prime brute subscrise, lei	
2.	Modificarea rezervei de primă necăștigată, lei ($RPN_I - RPN_0$)	
3.	Modificarea rezervei riscurilor neexpirate, lei ($RRN_I - RRN_0$)	
4.	Prime câștigate, lei = (1)-(2)-(3)	
5.	Despăgubiri de asigurare achitate, lei	
6.	Modificarea RDDN, lei ($RDDN_I - RDDN_0$)	
7.	Modificarea RDN, lei ($RDN_I - RDN_0$)	
8.	Recuperări din regrese, lei	
9.	Alte cheltuieli tehnice (experți, regularizare daune, etc.), lei	
10.	Total cheltuieli cu daunele întâmplante, lei = (5)+(6)+(7)-(8)+(9)	
11.	Cheltuieli administrative, lei	
12.	Cheltuieli de achiziție (comisioanele și alte remunerări ale intermediarilor), lei	
13.	Variația cheltuielilor de achiziție reportate, lei ($Chelt_{rep.1} - Chelt_{rep.0}$)	
14.	Alte cheltuieli, lei	
15.	Total cheltuieli, lei = (10)+(11)+(12)±(13)+(14)	
16.	Rezultat (excedent/deficit) tehnic, lei = (4)-(15)	
17.	Rata daunei, % = (10)/(4) * 100%	
18.	Rata comisioanelor, % = [(12)±(13)]/(4) * 100%	
19.	Rata cheltuielilor, % = [(11)+(14)]/(4) * 100%	
20.	Rata operațională combinată, % = (17) + (18) + (19)	

10.6. Anexa nr.6 (Cerere de încheiere a contractului RCAI)

Cerere de încheiere a contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă

Către _____
(denumirea deplină a asigurătorului, codul IDNO)

1. Subsemnatul(a) _____
(denumirea și numărul de identificare de stat – pentru persoane juridice;
numele, prenumele, data nașterii și codul personal – pentru persoane fizice)

Adresa _____
(adresa, conform datelor din Registrul de stat al persoanelor juridice – pentru persoane juridice
sau domiciliul, conform buletinului de identitate – pentru persoane fizice)

solicit încheierea (reînnoirea) contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă și declar următoarele:

2. Caracteristica autovehiculului:

Autovehiculul	Tipul	Caracteristici tehnice	Mod de exploatare
Marca _____	Autoturism ☐	Masa totală (kg) _____	Taxi autorizat ☐
Model _____	Microbuz ☐	Puterea motorului (C.P.) _____	Microbuz pe rută ☐
Anul fabricării _____	Camion ☐	Capacitatea cilindrică (cm ³) _____	Transport interurban autorizat ☐
Nr. de înmatriculare _____	Autobuz ☐	Numărul de locuri _____	Alte moduri ☐
Nr. certificatului de înmatriculare _____	Tractor rutier ☐		
Locul înmatriculării _____	Motocicletă ☐		
	Remorcă ☐		

În cazul încheierii contractului de asigurare de către întreprinderile de transport care au în gestiune mai multe autovehicule, Tabelul de la pct.2 nu se completează, anexându-se la cerere copiile de pe certificatele de înmatriculare ale tuturor autovehiculelor pentru care se solicită asigurarea.

3. Autovehiculul menționat îmi aparține cu drept de posesiune în temeiul contractului de locațiune nr. _____ din “___” _____ 20__ ; contractului de leasing nr. _____ din “___” _____ 20__ , altor titluri prevăzute de legislație _____

4. Teritoriul utilizării autovehiculului _____
(cu indicarea teritoriului unde autovehiculul este utilizat majoritatea timpului de exploatare)

5. La conducerea autovehiculului vor fi admise: (de subliniat)

- a) un număr nelimitat de persoane;
b) numai persoanele indicate în următorul tabel:

Numele și prenumele	Codul personal	Data nașterii	Domiciliul (localitatea, strada, nr. blocului, nr. apartamentului)	Permisul de conducere (nr. și data)	Stagiul	Clasa Bonus-Malus

6. Termenul asigurării: de la _____ până la _____

7. Contractul se încheie pe un termen mai mic de 12 luni în baza

_____ (denumirea documentului prezentat de posesorul autovehiculului)

8. Reduceri se acordă în baza

(denumirea documentului, numărul, data eliberării; copia se anexează)

9. Prima de asigurare:

Numărul de înmatriculare	Prima de asigurare de bază	Coeficienții de rectificare										Prima de asigurare
		Tipul autovehiculului (K1)	Teritoriul utilizării (K2)	Statutul juridic al posesorului (K3)	Tipul contractului (K4)	Vârsta și stagiul (K5)	Locul înmatriculării (K6)	Termenul asigurării (K7)	Bonus-Malus (Kbm)	Gestiunea cheltuielilor (Kgc)	Marja de profit (Kmp)	

Cu contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule am luat cunoștință și sunt de acord cu prevederile acestuia.

În calitate de contractat al asigurării obligatorii de răspundere civilă auto internă îmi exprim consimțământul ca datele cu caracter personal indicate în prezenta cerere să fie prelucrate în corespundere cu prevederile Legii nr.133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.170-175, art.492), inclusiv în cazul instrumentării dosarului de daună.

Semnătura asiguratului (semnătura olografă/
electronică avansată calificată): _____

Data prezentării cererii: _____

Reprezentantul asigurătorului (semnătura olografă/
electronică avansată calificată) _____
(numele, prenumele, semnătura)

Data calculării primei de asigurare _____

Toate informațiile din cerere se verifică de către reprezentantul asigurătorului în baza documentelor originale, iar în cazul completării on-line a cererii documentele se prezintă în format electronic, autenticitatea lor fiind confirmată prin semnătura electronică avansată calificată a persoanei care a depus cererea.

10.7. Anexa nr.7 (Cerere de încheiere a contractului RCAE)

Cerere de încheiere a contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă (Carte Verde)

Către _____
(denumirea deplină a asigurătorului)

1. Subsemnatul (a) _____
(denumirea și numărul de identificare de stat – pentru persoane juridice;
numele, prenumele, data nașterii și codul personal – pentru persoane fizice)

Adresa _____
(adresa, conform datelor din Registrul de stat al persoanelor juridice – pentru persoane juridice,
domiciliul, conform buletinului de identitate – pentru persoane fizice)

2. Posesor (utilizator) al autovehiculului _____
(numărul de înmatriculare)

în baza _____
(datele certificatului de înmatriculare, contractului de locațiune, leasing etc.)

Marca și modelul _____

Categoria _____

Masa totală, capacitatea cilindrică a motorului, numărul de locuri _____

(conform certificatului de înmatriculare)

Remorca _____
(numărul de înmatriculare de stat)

solicite încheierea contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto externă pentru:

3. Perioada asigurării: de la _____ pînă la _____

4. Zona teritorială de acoperire:

- Zona I (Ucraina, Belarus) _____
- Zona II (Ucraina, Belarus și Federația Rusă) _____
- Zona III (Toate țările membre ale Sistemului "Carte Verde") _____

5. În calitate de contractant al asigurării obligatorii de răspundere civilă auto externă (Carte Verde), îmi exprim consimțământul ca datele cu caracter personal indicate în prezenta cerere să fie prelucrate în corespundere cu prevederile Legii nr.133 din 08.07.2011 "Privind protecția datelor cu caracter personal", inclusiv în cazul instrumentării dosarului de daună.

Semnătura asiguratului: _____

Data prezentării cererii: _____

Reprezentantul asiguratorului _____
(numele, prenumele, semnătura)

10.8. Anexa nr.8 (Contract de asigurare obligatorie RCAI)

CONTRACT

de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă)

Seria _____
Nr. _____ / _____
(data emiterii) „__” _____ 20____
(ora emiterii) _____
localitatea _____

ASIGURĂTORUL:

Denumire _____
În persoana _____
Adresa _____
Telefon/Fax _____
Cod fiscal _____

ASIGURATUL:

Denumire/Nume _____
Adresa _____
Telefon/Fax _____
Cod fiscal / cod personal _____

I. OBIECTUL ASIGURĂRII

Asiguratorul, în baza prezentului contract, încheiat în conformitate cu prevederile Legii nr.414-XVI din 22.12.2006 "Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule", oferă Asiguratului protecție din asigurare pentru cazurile de răspundere civilă, ca urmare a pagubelor produse prin accidente de autovehicule.

II. OBIECTUL CONTRACTULUI

Obiectul prezentului contract îl constituie asigurarea obligatorie a răspunderii civile auto a Asiguratului, care are calitatea de posesor / utilizator al autovehiculului(elor) indicat(e) în cererea, care a servit temei pentru încheierea prezentului contract, pentru daunele cauzate vieții, sănătății și proprietății persoanelor terțe în rezultatul accidentelor de circulație.

III. TIPUL CONTRACTULUI

Prezentul contract este încheiat pe baza cererii Asiguratului, ce constituie parte integrantă a acestuia și se extinde asupra unui număr:

- a) limitat de persoane conform tablei:

Numele și prenumele	Cod personal	Data nașterii	Domiciliul (localitatea, strada, nr. blocului, nr. apartamentului)	Permisul de conducere	Clasa Bonus-Malus

b) nelimitat de persoane (de bifat) Clasa Bonus-Malus (pentru asigurat) _____

IV. RISCURI ASIGURATE

Asigurătorul de răspundere civilă auto acordă despăgubiri pentru prejudiciile de care Asiguratul răspunde, în baza legii, față de terțele persoane păgubite prin accident de autovehicul, precum și pentru cheltuielile legate de cazul asigurat și suportate de Asigurat sau persoana păgubită în procesul civil.

V. ÎNCEPUTUL ȘI DURATA ASIGURĂRII

5.1 Contractul de asigurare se încheie pentru o perioadă de 12 luni de la „____” _____ 20__ pînă la „____” _____ 20__.

5.1.1. Contractul de asigurare se încheie pentru perioade mai mici de 12 luni pentru autovehicule speciale echipate de uzina producătoare sau reutilate legal cu dispozitive și instalații pentru lucrări sezoniere agricole, de dezapezire sau alte lucrări similare

(se specifică tipul autovehiculului).

5.2 Contractul de asigurare încheiat în condițiile pct.5.1.1 se încheie pentru perioada de _____ luni de la „____” _____ 20__ pînă la „____” _____ 20__.

5.3 Perioada de asigurare începe să curgă din momentul menționat în polița de asigurare și încetează la ora 24 a ultimei zile din termenul convenit pentru asigurare.

VI. SUMA ASIGURATĂ. PRIMA DE ASIGURARE. FORMA ȘI TERMENELE DE PLATĂ

6.1 Suma asigurată reprezintă limita răspunderii Asigurătorului, care nu poate depăși limitele stabilite la art.14 alin.(2) din Legea nr.414-XVI din 22.12.2006 „Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule”.

6.2 Prima de asigurare reprezintă suma pe care Asiguratul se obligă să o plătească Asigurătorului pentru preluarea de către acesta a riscului în asigurare. Plata primei de asigurare către asigurător se consideră acceptare de către asigurat a contractului de asigurare. Conform prezentului contract, prima de asigurare constituie _____ / _____ /lei, care se achită integral la data de „____” _____ 20__.

6.3 La data achitării primei de asigurare, Asigurătorul va elibera Asiguratului polița de asigurare RCA, care este anexă la prezentul contract. Polița de asigurare se eliberează cu condiția achitării integrale a primei de asigurare.

6.4. În prima de asigurare se include și comisionul intermediarului ce constituie _____ lei _____ %.

VII. PAGUBE CARE NU SE REPARĂ DE ASIGURĂTOR

În baza prezentului contract Asigurătorul de răspundere civilă auto nu acordă despăgubiri pentru:

- prejudiciile produse bunurilor aparținând persoanelor fizice sau persoanelor juridice asigurate de răspundere civilă auto dacă au fost provocate de un autovehicul aflat în posesia lor;
- partea de prejudiciu care depășește limitele maxime ale despăgubirilor de asigurare prevăzute la art.14 alin.(2) din Legea nr.414-XVI „Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule” din 22.12.2006, produs în unul și același accident, indiferent de numărul persoanelor păgubite și de numărul persoanelor răspunzătoare de producerea pagubei pentru daunele produse pe teritoriul Republicii Moldova;
- pagube pricinuite de dispariția sau distrugerea hîrtilor de valoare, banilor, pietrelor prețioase, obiectelor din metale prețioase și pietre prețioase, obiectelor de artă și altor obiecte ale proprietății intelectuale;
- sumele pe care utilizatorul răspunzător de producerea pagubei este obligat să le plătească posesorului, care i-a încredințat autovehiculul asigurat, pentru avarierea ori distrugerea lui;
- prejudiciile produse ca urmare a transportului de produse periculoase (radioactive, inflamabile, explozive) care au determinat sau au agravat producerea pagubei;
- pretențiile ca urmare a diminuării valorii bunurilor după reparație.
- pagubele produse la locul de muncă de dispozitivele sau instalațiile montate pe autovehicul, utilizate ca utilaje sau instalații de lucru;
- pagubele produse prin accidente survenite în timpul operațiunilor de încărcare și descărcare, aceste accidente constituind riscuri ale activității profesionale;
- prejudiciul legat de poluarea mediului din cauza unui accident;
- pagubele produse prin exploatarea autovehiculelor în cadrul întrecerilor și antrenamentelor sportive, organizate în locuri special prevăzute pentru acestea;
- pagubele produse în situațiile în care răspunderea asigurătorului nu începuse ori încetase;
- sumele de recuperare a pagubei morale rezultate din accident.

VIII. ÎNCHEIEREA, MODIFICAREA, REZILIEREA ȘI ÎNCETAREA CONTRACTULUI

8.1 Încheierea contractului de asigurare

8.1.1 Contractul de asigurare se încheie în formă scrisă în baza cererii de asigurare completată de către Asigurat.

8.1.2 Contractul de asigurare produce efecte din data indicată în polița de asigurare.

8.2 Modificarea contractului de asigurare

8.2.1. Modificarea contractului de asigurare se efectuează în orice timp în interiorul termenului său de valabilitate și nu poate contravine prezentului contract sau legislației în vigoare. Modificarea contractului de asigurare se perfectează în formă scrisă prin întocmirea unor acorduri sau addendumuri adiționale, care, ulterior semnării de către părți, fac parte integrantă din contractul de asigurare.

8.2.2. Asiguratul este în drept să solicite modificarea contractului de asigurare în partea ce ține de numărul persoanelor admise să utilizeze autovehiculele. În acest caz, Asigurătorul va ajusta prima de asigurare în funcție de factorul respectiv de risc.

8.2.3. În cazul înstrăinării autovehiculului, dobânditorul are opțiunea de a modifica contractul de asigurare sau de a-l menține dacă riscul său este asigurat în temeiul acestui contract.

8.3 Rezilierea contractului de asigurare

8.3.1 Contractul de asigurare poate fi reziliat de către părți prin întocmirea în scris a unui acord de reziliere, precum și în baza hotărârii instanței de judecată rămasă definitivă și irevocabilă. Drept temei de reziliere a contractului de asigurare se consideră:

a) nerespectarea sau respectarea necorespunzătoare a obligațiilor contractuale;

b) depunerea declarației de reziliere de către una dintre părți;

c) omiterea menționării de către Asigurat, la încheierea și/sau pe parcursul contractului, a unor împrejurări importante pentru determinarea de către Asigurător a gradului de risc;

d) efectuarea mențiunilor inexacte în privința unor împrejurări importante;

8.3.2 Rezilierea contractului de asigurare în temeiul pct.8.3.1 lit.c) și d) este exclusă în situația în care Asigurătorul cunoștea împrejurarea nemenționată sau că, mențiunea este făcută inexact fără vina Asiguratului.

8.3.3 Părțile pot solicita rezilierea contractului doar respectând un termen de preaviz de o lună pînă la data propusă spre reziliere.

8.3.4 Rezilierea contractului de asigurare presupune drept consecință încetarea protecției din asigurare de la data rezilierii și restituirea de către Asigurător a primelor de asigurare pentru zilele complete de pînă la expirarea contractului, cu reținerea cheltuielilor efective de gestiune, dar nu mai mult de 20% din prima de asigurare calculată spre restituire.

8.4 Asigurătorul este eliberat de obligația restituirii primelor de asigurare în condițiile pct.8.3.4 în cazul în care pînă la reziliere a efectuat deja plăți de despăgubire.

8.5 Contractul de asigurare încetează de fapt și de drept în cazurile prevăzute în art.10 alin.(1) din Legea nr.414-XVI „Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule”;

8.6 Invocarea și declararea nulității contractului de asigurare, precum și consecințele declarării nulității, este reglementată prin Capitolul III, Titlul III, Cartea Întîi din Codul Civil (art.216-233) al Republicii Moldova.

IX. OBLIGAȚIILE PĂRȚILOR

9.1 Obligațiile Asiguratului

9.1.1 La producerea accidentului de autovehicul, Asiguratul sau utilizatorul de autovehicul este obligat:

a) să întreprindă toate acțiunile posibile pentru diminuarea pagubelor produse;

b) să notifice organele poliției sau alte organe de drept despre accidentul de autovehicul imediat după producerea lui, cerînd întocmirea actelor referitor la cauzele și circumstanțele producerii accidentului, precum și la consecințele lui;

c) în 48 de ore din momentul producerii accidentului, să înștiințeze asigurătorul care a emis polița de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto; participanții la accident care dețin polițe de asigurare, indiferent de rezultatele constatării vinovatului, anunță asigurătorii respectivi și sînt obligați să nu întreprindă de sine stătător măsuri de reparare a pagubelor;

d) să notifice participanții la accident, păgubitul sau apropiații lui despre faptul că posedă poliță de asigurare și să pună la dispoziția acestora informațiile necesare despre asigurător.

e) să permită Asigurătorului să verifice starea tehnică a autovehiculului pentru care se solicită încheierea contractului de asigurare obligatorie de răspundere civilă;

f) să prezinte Asigurătorului documentele și dovezile necesare pentru stabilirea cauzelor și circumstanțelor accidentului, mărimumi daunei, precum și pentru recunoașterea dreptului la restituire;

9.1.2 Nerespectarea de către Asigurat sau de către utilizatorul autovehiculului a prevederilor pct.9.1.1 lit.c) nu îl scutește pe Asigurător de obligația de a plăti despăgubirea, acesta fiind însă în drept să înainteze împotriva Asiguratului acțiune de regres privind cheltuielile suplimentare aferente neîndeplinirii prevederilor menționate.

9.1.3 În caz de leziuni corporale grave sau deces al asiguratului sau utilizatorului de autovehicul răspunzător de producerea accidentului, persoana păgubită primește informația despre asigurătorul persoanei vinovate la Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule.

9.2 Obligațiile Asigurătorului

9.2.1 După ce a luat cunoștință de producerea accidentului, Asigurătorul este obligat:

a) să deschidă dosar de daune la data informării sale despre producerea cazului asigurat;

b) să solicite organelor și instituțiilor competente (poliția, unitățile de pompieri, procuratura sau instituțiile medicale) informații despre accident și consecințele lui;

c) să examineze bunurile avariate și să încheie, în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii informației despre producerea accidentului de autovehicul, un proces-verbal de constatare a pagubelor;

d) să închidă dosarul de daune privind pagubele materiale în cel mult 15 zile calendaristice din data depunerii de către păgubit a ultimului document necesar finalizării dosarului;

e) să închidă dosarul de daune privind vătămările corporale sau decesul în cel mult 10 zile calendaristice din data depunerii de către păgubit a ultimului document de confirmare a pagubelor;

f) să achite despăgubirea de asigurare în termen de 10 zile calendaristice de la data finalizării dosarului de daună.

9.2.3 Asigurătorul este obligat să soluționeze cererea și să achite despăgubirea de asigurare în cel mult 3 luni din data informării despre cazul asigurat.

9.3 Drepturile și obligațiile persoanei păgubite

9.3.1 Drepturile persoanei păgubite prin accident produs pe teritoriul Republicii Moldova de autovehiculul aflat în posesiunea Asiguratului se exercită față de Asigurătorul de răspundere civilă auto direct, la sediul acestuia, sau prin reprezentantul de despăgubiri, în limitele răspunderii asigurătorului prevăzute în prezenta lege.

9.3.2 Persoana păgubită poate să adreseze cerere de despăgubire direct asigurătorului de răspundere civilă auto sau reprezentantului de despăgubiri desemnat de acesta, indiferent de faptul că Asiguratul a executat sau nu obligația de înștiințare prevăzută la pct.9.1.1 lit.c).

9.3.3 Asigurătorul nu este în drept să refuze examinarea și soluționarea cererii de despăgubire depuse în condițiile pct.9.3.2 din prezentul contract.

X. DISPOZIȚII FINALE

10.1 Toate litigiile care derivă din prezentul contract de asigurare se soluționează în procedură extrajudiciară prin încheierea tranzațiilor de împăcare sau în procedură judiciară prin decizia instanței de judecată sesizată, după caz.

10.2 Limita despăgubirilor de asigurare, modul de constatare și evaluare a pagubelor și plată a despăgubirilor, sînt cele prevăzute în Legea nr.414-XVI din 22.12.2006 „Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule”, prevederi ce fac parte integrantă din prezentul contract de asigurare.

10.3 Dovada achitării primelor și a valabilității contractului se face cu polița/polițele de asigurare RCA și cu documentele de plată.

10.4 Prezentul contract este încheiat în limba de stat și/sau în limba rusă, semnat în 2 exemplare, fiecare din ele avînd aceeași forță juridică din care unul a fost înminat Asiguratului.

10.5 Am luat la cunoștință de dispozițiile legale privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse prin accidente de autovehicule.

Asigurătorul

_____
(nume)
_____
(semnătura olografă/
electronică avansată calificată)
_____
(ștampila)

Agent/Broker

_____
(nume)
_____
(semnătura olografă/
electronică avansată calificată)
_____
(ștampila)

Asiguratul

_____
(nume)
_____
(semnătura olografă/
electronică avansată calificată)
_____
(ștampila)

Anexe:

- cererea asiguratului
- polița/polițele de asigurare RCA, emise în baza prezentului contract

10.9. Anexa nr.9 (Algoritmul de calcul al Numarului contractului)

Algoritmul de calcul al Numarului contractului;

CCBB-BVVV-TXXX-XZZZ (CC-BBB-VVV-T-XXXX-ZZZ)

Unde:

CC - Codul Companiei

BBB - Codul brocherului sau a agentului persoana juridica

VVV - Codul vinzatorului, intermediarul in asigurari , etc

T – Tipul asigurarii (1-RCAI, 2-RCAE)

XXXX - Numarul contractului

ZZZ – Codul de control

Ex. De contract: 0100100100001103

10.10. Anexa nr.10 (Contract de asigurare obligatorie RCAE)

CONTRACT
de asigurare obligatorie de răspundere civilă pentru pagube
produse de autovehicule (asigurare obligatorie de
răspundere civilă auto externă CARTE VERDE)

Seria _____
Nr. _____ / _____
(data emiterii) „__” _____ 20__
localitatea _____

ASIGURĂTORUL:

Denumire _____
În persoana _____
Adresa _____
Telefon/Fax _____
Cod fiscal _____
ASIGURATUL:
Denumire/Nume _____
Adresa _____
Telefon/Fax _____
Cod fiscal / cod personal _____

I. OBIECTUL ASIGURĂRII

Asigurătorul, în baza prezentului contract, încheiat în conformitate cu prevederile Legii nr.414-XVI din 22.12.2006 „Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule” cu persoane fizice și juridice (numite în continuare Asigurați) având calitatea de posesori ai autovehiculului(elor) indicat(e) în cererea de asigurare, se obligă, în schimbul primei de asigurare încasate, să plătească persoanelor terțe pagubite, despăgubire de asigurare pentru daune cauzate în rezultatul accidentelor de autovehicul produse în afara teritoriului Republicii Moldova.

II. RISCURI ASIGURATE

2.1 Asigurătorul acordă despăgubiri pentru:

a) sumele pe care Asiguratul este obligat să le plătească cu titlu de despăgubire și cheltuieli de judecată pentru prejudiciile de care răspunde în baza legii civile din țara pe teritoriul căreia s-a produs accidentul de autovehicul față de terțe persoane pagubite printr-un accident produs cu autovehiculul pentru care s-a încheiat asigurarea, ca urmare a vătămării corporale sau a decesului, precum și a avarierii ori a distrugerii unor bunuri;

b) cheltuielile făcute de Asigurat în procesul civil, dacă a fost obligat la despăgubire (inclusiv în cazul în care acțiunea civilă rămâne în competența instanței penale, de exemplu, în cazul aplicării amnistiei): cheltuielile pentru onorariul de avocat, taxele judiciare și cheltuielile de expertiză, dovedite cu acte.

2.2 Despăgubirile se acordă pentru pagubele produse ca urmare a avarierii ori distrugerii bunurilor care se aflau în afara autovehiculului care a produs accidentul, iar pentru bunurile aflate în acel autovehicul, numai dacă ele nu erau transportate în baza unui raport contractual încheiat cu Asiguratul, precum și dacă nu aparțineau posesorului sau utilizatorului răspunzător de accident.

2.3 În caz de vătămare corporală sau deces, despăgubirile de asigurare se acordă atât pentru persoanele aflate în afara autovehiculului, care a produs accidentul, cât și pentru persoanele aflate în acel autovehicul, cu excepția utilizatorului său.

III. SUMA ASIGURATĂ. PRIMA DE ASIGURARE

3.1 Sumele datorate terților urmare a cauzării de prejudiciu prin accident de autovehicul se stabilesc de către Birourile Naționale ale Asigurătorilor de Autovehicule din țările pe teritoriul cărora s-a produs accidentul, în condițiile și în limitele stabilite prin Legea privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto în vigoare la data accidentului în țara în care acesta s-a produs.

3.2 Prima de asigurare reprezintă suma pe care Asiguratul se obligă să o plătească Asigurătorului pentru preluarea de către acesta a riscului în asigurare.

3.3 Primele de asigurare se plătesc anticipat și integral pentru întreaga perioadă de asigurare. Conform prezentului contract, prima de asigurare constituie _____ (cu indicarea valutei)/ _____ lei, care se plătește la data de „____” _____ 20 ____.

3.4. În prima de asigurare se include și comisionul intermediarului ce constituie _____ lei _____%.

IV. ÎNCHEIEREA CONTRACTULUI

4.1 Contractul de asigurare se încheie pe baza cererii scrise a Asiguratului, care, împreună cu toate celelalte declarații scrise ale acestuia, fac parte integrantă din prezentul contract.

4.2 Contractul de asigurare se consideră încheiat la emiterea certificatului de asigurare Carte Verde și este valabil exclusiv pentru autovehiculul specificat în polița de asigurare și riscurile indicate în prezentul contract.

4.3 În raporturile internaționale, certificatul de asigurare Carte Verde este singurul document, care atestă valabilitatea teritorială a asigurării și perioada de valabilitate a acoperirii prin asigurare.

V. ÎNCEPUTUL ȘI ÎNCETAREA RĂSPUNDERII ASIGURĂTORULUI

5.1. Contractul de asigurare produce efecte în interiorul termenului prevăzut în certificatul de asigurare Carte Verde eliberată în baza prezentului contract, și este valabil din momentul specificat în poliță.

5.2 Răspunderea Asiguratorului începe în momentul ieșirii autovehiculului de pe teritoriul Republicii Moldova și încetează în momentul reîntrării acestuia pe teritoriul Republicii Moldova, dar nu mai târziu de ora 24.00 a ultimei zile de valabilitate înscrise în certificatul de asigurare Carte Verde eliberată în baza prezentului contract.

5.3 Prezentul contract este încheiat pe termen de _____ zile/luni, de la „_____” _____ 20__ pînă la „_____” _____ 20__.

VI. VALABILITATEA TERITORIALĂ

Prezentul contract de asigurare produce efecte în afara teritoriului Republicii Moldova, numai în țările membre ale Sistemului Internațional de Asigurare Carte Verde ale căror coduri internaționale înscrise în certificatul de asigurare Carte Verde sînt nebarate.

VII. PAGUBE CARE NU SE REPARĂ DE ASIGURĂTOR

7.1 Asiguratorul nu acordă despăgubiri pentru:

a) amenziile de orice fel și cheltuielile penale, suportate de asigurat, precum și cheltuielile de executare a hotărîrilor privind plata despăgubirilor;

b) sumele pe care asiguratul ar avea să le plătească drept despăgubiri conducătorului autovehiculului care a produs accidentul;

c) sumele pe care conducătorul autovehiculului care a produs accidentul este obligat să le plătească Asiguratului;

d) cheltuielile făcute în procesul penal de Asigurat sau de conducătorul autovehiculului, răspunzători de producerea pagubei, chiar dacă odată cu acțiunea penală s-a soluționat și latura civilă;

e) partea de despăgubire care depășește limitele și condițiile stabilite prin legea de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto în vigoare la data accidentului în țara producerii acestuia;

f) cazurile care nu intră sub incidența legii de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto în vigoare la data accidentului în țara în care acesta s-a produs;

g) pagubele produse de energia nucleară sau ca urmare a exploziei atomice, radiațiilor sau infestării radioactive;

h) pagubele produse ca urmare a deținerii, operării, întreținerii sau folosirii oricărui autovehicul pentru transportul unor produse periculoase și anume:

- explozibili puternici cum ar fi: nitroglicerina, dinamita sau alte asemenea substanțe explozibile;

- petrolul, benzina sau motorina în vrac (pagubele produse ca urmare a transportului de carburanți cu cisterne / vehicule specializate, proiectate, construite și destinate unor astfel de transporturi nu sînt excluse);

- gaze sau amestecuri de gaze în stare lichidă, comprimată sau gazoasă;

i) pagubele produse ca urmare a războiului, războiului civil, grevelor, revoltelor, mișcărilor populare, actelor de terorism;

j) pagubele produse de vehicule ale forțelor armate, altele decît cele folosite pentru transportul personalului militar neînarmat;

k) pierderi sau daune produse bunurilor transportate sau tractate cu autovehiculul asigurat, inclusiv în baza unui raport contractual;

l) pagubele produse de vehicule comerciale folosite în aeroporturi sau cîmpuri de zbor;

m) pagubele produse ca urmare a unor concursuri (inclusiv curse), raliuri, probe pentru curse și teste de siguranță;

n) pagubele produse de instalații, echipamente sau utilaje de construcții care nu se află pe drumurile publice;

o) pagubele produse de vehicule ce nu sînt destinate să circule pe drumurile publice.

7.2 Asiguratorul nu va fi răspunzător față de Asigurat, inclusiv prepușii acestuia, față de utilizatorul sau față de conducătorul autovehiculului pentru care s-a încheiat prezentul contract, pentru nici o daună, pierdere de profit, beneficii nerealizate, ratarea unor ocazii de afaceri și de consecințele păstrării, deteriorării, alterării (modificării), folosirii necorespunzătoare sau pierderii certificatului de asigurare „Carte Verde”.

VIII. MODIFICAREA ȘI REZILIEREA CONTRACTULUI

8.1 Modificarea contractului de asigurare

Modificarea contractului de asigurare se efectuează în orice timp în interiorul termenului său de valabilitate. Modificarea contractului de asigurare se perfectează în formă scrisă prin întocmirea unor acorduri, contracte, addendumuri adiționale, care, ulterior semnării de către părți, fac parte integrantă din contractul de asigurare.

8.2 Rezilierea contractului

8.2.1 Contractul de asigurare poate fi reziliat de către părți prin întocmirea în scris a unui acord de reziliere, precum și în baza hotărîrii instanței de judecată.

8.2.2 Părțile pot solicita rezilierea contractului doar respectînd un termen de preaviz de o lună pînă la data propusă spre reziliere.

8.2.3 Rezilierea contractului de asigurare presupune drept consecință încetarea protecției din asigurare de la data rezilierii și restituirea de către Asigurator a primelor de asigurare pentru perioada neexpirată a contractului, cu reținerea cheltuielilor de gestiune, care nu pot fi mai mari de 20% din prima de asigurare calculată spre restituire.

8.2.4 Asiguratorul este eliberat de obligația restituirii primelor de asigurare în cazul în care pînă la reziliere a efectuat deja plăți de despăgubire sau a primit un aviz de accident în care a fost implicat autovehiculul specificat în contractul și certificatul de asigurare Carte Verde.

8.3 Încetarea contractului de asigurare și nulitatea lui

8.3.1 Contractul de asigurare încetează de fapt și de drept în cazurile prevăzute în art.10 alin.(1) din Legea nr.414-XVI din 22.12.2006 „Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule”.

8.3.2 Invocarea și declararea nulității contractului de asigurare, precum și consecințele declarării nulității, este reglementată prin Capitolul III, Titlul III, Cartea Întîi din Codul Civil (art.216–233) al Republicii Moldova.

IX. OBLIGAȚIILE ASIGURATULUI

9.1 Asiguratul este obligat:

a) să verifice corectitudinea datelor înscrise de către Asigurator în certificatul de asigurare Carte Verde;

b) să nu facă nici o modificare și nici să altereze în vreun mod certificatul de asigurare Carte Verde.

9.2 În caz de producere a riscului asigurat, Asiguratul este obligat:

a) să ia, potrivit cu împrejurările, măsuri pentru limitarea pagubelor;

b) să înștiințeze imediat organele poliției sau alte organe de cercetare, cele mai apropiate de locul producerii accidentului, cerînd întocmirea de acte cu privire la cauzele și împrejurările producerii accidentului și la pagubele provocate;

c) să înștiințeze neîntîrziat Biroul Asiguratorilor de Autovehicule prevăzut pe verso-ul certificatului de asigurare Carte Verde, din țara în care s-a produs accidentul;

d) să înștiințeze, în scris (prin fax, telex, e-mail), Asigurătorul despre producerea accidentului, împrejurările în care acesta a intervenit, despre natura pagubelor produse terților și estimarea mărimii acestora, în termen de maxim 3 zile lucrătoare de la data producerii accidentului de autovehicul;

e) să pună la dispoziția Asigurătorului, în termen de maxim 4 zile lucrătoare de la sosirea în țară, dar nu mai târziu de 15 zile de la data producerii accidentului, declarația conducătorului autovehiculului și a eventualilor martori cît și orice alte acte permise în legătură cu accidentul (de la poliție, pompieri, procuratură, judecătoria, etc. din țara în care s-a produs accidentul);

f) să se apere în caz de proces, ținînd seama și de eventualele indicații scrise ale Asigurătorului.

IX. CONSTATAREA ȘI EVALUAREA PAGUBELOR. PLATA DESPĂGUBIRILOR

10.1. Constatarea producerii evenimentelor asigurate, evaluarea pagubelor, stabilirea cuantumului și plata despăgubirilor la asigurarea de răspundere civilă auto externă se fac de către Birourile Naționale Carte Verde sau corespondenții nominalizați în condițiile și în limitele stabilite prin legislația în domeniu în vigoare în țara locului accidentului, potrivit procedurilor stabilite prin Regulamentul General al Consiliului Birourilor Carte Verde.

10.2 În cazul în care, potrivit legislației locale, Birourile Naționale Carte Verde nu pot plăti despăgubirile datorate terțelor persoane păgubite decît pe cale judecătorească, Asigurătorul va da instrucțiuni Asiguratului referitor la susținerea procesului civil și va achita daunele prevăzute în hotărîrea judecătorească, precum și cheltuielile ocazionate de acesta, prevăzute de Regulamentul General al Consiliului Birourilor, inclusiv onorariul avocatului.

10.3 Rambursarea de către Birourile Naționale Carte Verde sau corespondenții nominalizați a despăgubirilor plătite terțelor persoane păgubite, inclusiv cheltuielile ocazionate în străinătate de activitățile privind constatarea, evaluarea și stabilirea pagubelor, se plătesc de către Asigurător potrivit modului de lucru stabilit prin Regulamentul General al Consiliului Birourilor, în valuta în care se solicită plata despăgubirii.

X. DISPOZIȚII FINALE

11.1 Toate litigiile care derivă din prezentul contract de asigurare se soluționează în procedură extrajudiciară prin încheierea tranzațiilor de împăcare sau în procedură judiciară, după caz.

11.2 Prezentul contract este valabil din momentul încheierii acestuia la eliberarea poliței de asigurare.

11.3 Respectarea riguroasă a obligațiilor ce-i revin Asiguratului, precum și presupunerea că declarațiile și răspunsurile acestuia la cerere sînt adevărate, sînt condiții ce preced orice răspundere ce revine Asigurătorului.

11.4 Prezentul contract este încheiat în 2 exemplare, din care unul a fost înmînat Asiguratului.

Asigurătorul

_____
_____
_____

(nume)
(semnătura)
(ștampila)

Asiguratul

_____
_____
_____

Agent/Broker

_____
_____
_____

Anexe:

- Cererea Asiguratului

- Certificatul/certIFICATELE de asigurare „Carte Verde”, emise în baza prezentului contract.

10.11. Anexa nr.11 (Polița de asigurare obligatorie)

Polița de asigurare obligatorie

REPUBLICA MOLDOVA POLIȚA DE ASIGURARE OBLIGATORIE DE RĂSPUNDERE CIVILĂ AUTO INTERNĂ (RCA)	
Seria _____ nr. _____ anexă la contractul de asigurare nr. _____ / _____	din data de _____ ZZ/LL/AAAA ora validării contractului _____ ora/min/sec _____
Asigurător _____ Reprezentanța _____ IDNO _____	Adresa _____ Adresa _____ Tel.: _____
Asigurat _____ IDNO _____	Adresa _____
AUTOVEHICUL: Marca, model _____	
Număr înmatriculare _____ Capacitatea cilindrică _____ (cm ³)	Tip _____ Putere motor _____ (CP/KW)
Perioada de asigurare: de la _____ Prima de asigurare _____ lei. În prima de _____	pînă la _____ data plății _____ ZZ/LL/AAAA

asigurare se include și comisionul intermediarului ce constituie _____ lei _____%.

Cec de casă _____

Asigurat _____
(semnătura olografă/electronică avansată calificată, ștampila)

Asigurător _____
(semnătura olografă/electronică avansată calificată, ștampila)

Broker/Agent _____
(semnătura olografă/electronică avansată calificată, ștampila)

Localitatea _____

Valabilitatea poliței de asigurare RCA poate fi verificată online la adresa web <https://rca.cnpf.md>.

Compania de Asigurări _____
Filiala / Reprezentanța _____

10.12. Anexa nr.12 (Certificatul de asigurare "Carte Verde")

Certificatul de asigurare "Carte Verde"

1. CARTE INTERNAȚIONALĂ DE ASIGURARE PENTRU AUTOVEHICULE 1. INTERNATIONAL MOTOR INSURANCE CARD 1. CARTE INTERNATIONALE D'ASSURANCE AUTOMOBILE						2. EMISĂ SUB AUTORITATEA/ ISSUED UNDER THE AUTHORITY OF Biroului Național al Asigurătorilor de Autovehicule din Republica Moldova (BNAA)/ <i>National Bureau of Motor Insurers of Republic of Moldova (NBMIM)</i>			
3. TERMENUL DE VALABILITATEA – VALID						4. Codul țării / Codul asigurătorului / Numărul			
DE LA – FROM			PÎNĂ LA – TO			4. Country Code / Insurer's Code / Number			
Ziua - Day	Luna - Month	Anul - Year	Ziua - Day	Luna - Month	Anul - Year				
(Ambele date inclusiv – Both Dates inclusive)									
5. Nr. de înmatriculare (sau în lipsă) nr. șasiului sau al motorului: 5. Registration No. (or if none) Chassis or Engine No:						6. Categoria autovehiculului 6. Category of Vehicle		7. Marca autovehiculului 7. Make of Vehicle	
8. VALABILITATEA TERITORIALĂ/ TERRITORIAL VALIDITY									

Această carte este valabilă în țările a căror boxe nu sînt barate (pentru informații suplimentare vă rugăm să vizitați www.cobx.org)

This card is valid in Countries for which the relevant box is not crossed out (for further information, please see www.cobx.org)
În fiecare țară vizitată, Biroul acestei țări garantează, în privința folosirii autovehiculului menționat aici, acoperirea de asigurare în conformitate cu prevederile legale privind asigurarea obligatorie în această țară.

In each country visited, the Bureau of the country guarantees, in respect of the use of the vehicle referred to herein, the insurance cover in accordance with laws relating to compulsory insurance in that country.

Pentru identificarea Biroului respectiv, consultați verso-ul cărții.

For the identification of the relevant Bureau, see reverse side.

A	B	BG	CY(**)	CZ	D	DK	E	EST	F	F
GB	GR	H	HR	I	IRL	IS	L	LT	LV	
N	NL	P	PL	RO	S	SK	SLO	CH	AL	A
AZ(**)	BIH	BY	IL	IR	MA	~~MD~~	MK	MNE	RUS	SF
TN	TR	UA								

(**) Acoperirea prevăzută în certificatele de asigurare "Carte Verde" eliberate pentru Republica Azerbaidjan, Cipru și Serbia este limitată în aria geografică a statelor menționate care sînt sub controlul propriilor Guverne. Pentru informații suplimentare consultați <http://gc-territorial-validity.cobx.org>.

(**) The cover provided under Green Cards issued for Republics of Azerbaijan, Cyprus and Serbia is restricted to those geographical parts of these countries which are under the control of their respective governments. For more information, please consult <http://gc-territorial-validity.cobx.org>.

9. Numele (denumirea) și adresa asiguratului (sau a utilizatorului autovehiculului)

9. Name and Address of the Policyholder (or user of the vehicle)

10. Această Carte a fost emisă de:
10. This Card has been issued by:

11. Semnătura asigurătorului _____
11. Signature of insurer _____

<ul style="list-style-type: none"> • Denumirea asigurătorului/ <i>Name of the Insurer:</i> • Adresa asigurătorului/ <i>Address of the Insurer</i> • Logo-ul companiei/ <i>Logo of the company</i> • Nr. de telefon și/sau fax/ <i>Phone &/or Fax number (s)</i> • Pagina web/ <i>Homepage</i> • Adresa e-mail/ <i>E-mail address</i> 	
--	--

Informație utilă/ *Useful information*

IMPORTANT!

În caz de accident rutier, produs din vina DVS.:

- prezentați copia certificatului de asigurare de răspundere civilă „Carte Verde” organului de poliție sau persoanei prejudiciate;
- anunțați Biroul Național de asigurare din țara respectivă despre producerea accidentului. Adresele Birourilor Naționale sînt plasate pe versoul certificatului „Carte Verde”;
- la întoarcerea în țară în mod obligatoriu anunțați asigurătorul Dvs. despre producerea accidentului rutier și circumstanțele acestuia.

CATEGORIA AUTOVEHICULULUI (COD) – *CATEGORY OF VEHICLE (CODE)*

- A. AUTOTURISM / *CAR*
- B. MOTOCICLU / *MOTORCYCLE*
- C. AUTOCAMION SAU TRACTOR / *LORRY OR TRACTOR*
- D. BICICLETE CU MOTOR / *CYCLE FITTED WITH AUXILIARY ENGINE*
- E. AUTOBUS SAU AUTOCAR / *BUS*
- F. REMORCĂ / *TRAILER*

**NOTĂ PRIVIND FORMATUL ȘI MODUL DE COMPLETARE
A CERTIFICATULUI DE ASIGURARE CARTE VERDE**

I. Formatul certificatului de asigurare Carte Verde

1. Formatul certificatului de asigurare Carte Verde este stabilit de către Grupul de Lucru pentru Transport Auto al Comitetului pentru Europa al Națiunilor Unite din Geneva.
2. Orice modificare a structurii certificatului de asigurare Carte Verde impune o autorizare anticipată a Grupului de Lucru pentru Transport Auto al Comitetului pentru Europa al Națiunilor Unite din Geneva.
3. Toate certificatele de asigurare Carte Verde trebuie să fie în strictă conformitate cu formatul stabilit și nici o informație suplimentară nu poate apărea în conținutul acestora.

II. Culoarea certificatului de asigurare Carte Verde

Certificatul de asigurare Carte Verde trebuie să fie de culoare verde în orice nuanță a acesteia. Culoarea verde a certificatului de asigurare Carte Verde trebuie să fie clară.

IV. Modul de completare a certificatului de asigurare Carte Verde

1. Certificatul de asigurare Carte Verde se completează în limba de stat a Republicii Moldova.
2. Titlul certificatului, în punctul 1, trebuie să fie atît în limba de stat a Republicii Moldova, cît și în limba engleză „International Motor Insurance Card” și în limba franceză „Carte Internationale d'Assurance Automobile”.
3. În punctul 2 al certificatului trebuie să se conțină denumirea asigurătorului (Companiei de asigurări, care deține licența respectivă) care a eliberat certificatul de asigurare Carte Verde.
4. Perioada de validitate a certificatului de asigurare Carte Verde include anul de încheiere și de expirare a certificatului. De exemplu, anul 2000 poate fi reprezentat ca „00” și anii 2001 și 2002 ca „01” și „02”.
5. Certificatul de asigurare Carte Verde trebuie să conțină serie și număr, precum și codul țării și al asigurătorului.
6. Înscirarea numărului de înmatriculare a autovehiculului trebuie să se efectueze în grafie latină.
7. Denumirea asigurătorului se indică în grafie latină.
8. În paragraful 2 de pe note se introduce denumirea asigurătorilor, responsabili pentru emiterea certificatului de asigurare Carte Verde.
9. Asiguratul semnează la punctul 5 al certificatului. Asiguratul semnează și la punctul 6, doar dacă autovehiculul va fi folosit în statele specificate. Alți utilizatori ai autovehiculului de asemenea trebuie să semneze în punctul 6.

V. Prevederi referitoare la măsurile de securitate ale certificatului de asigurare Carte Verde

Certificatele de asigurare Carte Verde se tipăresc cu elemente de securitate trebuie, ținînd cont de faptul că:

- a) Elementul de securitate, de exemplu holograma, nu trebuie să intervină proeminent în formatul stabilit al certificatului de asigurare Carte Verde.
- b) Certificatul de asigurare Carte Verde emisă de birouri din străinătate, care nu are elemente de securitate, va fi tratată totuși ca validă.

Partea II

Cerințe non-funcționale pentru SI e-RCA

Acest compartiment al Termenilor de Referință stabilește cerințele privind caracteristicile non-funcționale ce trebuie să le dețină e-RCA. Soluția informatică care face obiectul acestei achiziții trebuie să corespundă cerințelor non-funcționale stabilite, precum este expus în continuare.

1.1. Convenții la formularea cerințelor non-funcționale

Cerințele non-funcționale stabilite în acest document sunt marcate utilizând următoarea convenție:

- toate cerințele sunt indexate cu două valori **X.Y**, unde **X** reprezintă categoria cerinței descrise în tabelul 1.1 iar **Y** este identificatorul unic al cerinței în categoria din care face parte.
- pentru fiecare cerință este menționată obligativitate: **M** – cerință obligatorie a fi implementată (de la noțiunea engleză *Mandatory*), **D** – cerință dorită a fi implementată, opțională (de la noțiunea engleză *Desirable*) și **I** – cerință cu caracter informativ.

Tabelul 1.1. Categoriile de cerințe ale caietului de sarcini

Valoare	Semnificație	Interpretare
LCR	Cerințe licențiere și proprietate intelectuală	Cerințele se referă drepturile de proprietate intelectuală aferente SI e-RCA și componentelor soft necesare funcționării SI e-RCA.
ARH	Cerință de arhitectură	Cerința se referă la aspectele arhitecturale de conceptualizare a e-RCA.
TP	Cerință de platformă	Cerința se referă la platforma tehnologică solicitată pentru e-RCA
INT	Cerință de interoperabilitate	Cerința se referă la cadrul de interoperabilitate a e-RCA.
PERF	Cerință de performanță	Cerința se referă la performanța de funcționare a e-RCA.
FLEX	Cerință de flexibilitate	Cerința se referă la flexibilitatea adaptării e-RCA noilor necesități.
UI	Cerință privind interfața utilizator	Cerința se referă la interfața utilizator pe care o va furniza e-RCA utilizatorilor autorizați.
SM	Cerință de mentenanță	Cerința se referă la aspectele de mentenanță post-livrare a e-RCA.
SC	Cerință de scalabilitate	Cerința se referă la proprietățile de scalabilitate a e-RCA la sporirea numărului utilizatorilor, tranzacțiilor și bazei informaționale.
SEC	Cerință de securitate	Cerința se referă la aspectele de asigurare a securității informației cărora trebuie să corespundă e-RCA.
RC	Cerință de reziliență și continuitate	Cerința se referă la proprietățile de răspuns a e-RCA la evenimentele critice și restabilire rapidă a funcționalității sale.
CSI	Cerință servicii de implementare	Cerința se referă la serviciile prestate la implementarea e-RCA și lansarea în producție.
CPI	Cerință post-implementare	Cerința se referă la serviciile de garanție și menținere post-implementare a e-RCA.

Oferta prezentată de ofertant trebuie să includă integral cerințele indicate ca fiind obligatorii.

Cerințele informative sunt destinate să ofere mai multă informație, pentru o înțelegere mai bună a contextului, altor cerințe.

1.2. Cerințe de licențiere și proprietate intelectuală

CNPF va deține toate drepturile necesare pentru utilizarea pe termen nelimitat a sistemului informatic e-RCA și a tuturor componentelor soft necesare bunei funcționări a SI e-RCA.

Tabelul 1.2. conține specificarea cerințelor aferente licențierii și drepturilor de proprietate intelectuală aferente SI e-RCA și componentelor soft necesare funcționării sistemului.

Tabelul 1.2. Cerințele de licențiere și proprietate intelectuală

ID	Obligativitate	Cerință
LCR 1	I	CNPF asigură următoarele medii de operare pentru SI e-RCA: <ul style="list-style-type: none"> - Mediul de producție; - Mediul de testare post implementare; Mediile de operare sunt asigurate în baza platformelor de virtualizate Microsoft Hyper-V Server 2016 și mai noi.
LCR 2	M	Ofertantul pe perioada dezvoltării va asigura următoarele medii de operare pentru SI e-RCA: <ul style="list-style-type: none"> - Mediul de dezvoltare; - Mediul de testare în perioada de dezvoltare;
LCR 3	M	Ofertantul va include în oferta sa licențele pentru toate produsele soft de tip COTS complementare și necesare implementării și utilizării SI e-RCA. Aici sunt incluse, fără a fi exhaustiv, următoarele: sisteme de operare, sisteme de gestiune baze de date, biblioteci software, utilitare și alt soft de sistem. Nu vor exista restricții cu privire la numărul de documente, tranzacții sau mod de accesare a SI e-RCA.
LCR 4	M	Ofertantul va transmite către CNPF toate drepturile asupra dezvoltărilor, ajustărilor, configurărilor și personalizărilor efectuate pentru implementarea SI e-RCA conform cerințelor. Acestea pot fi aferente produselor soft terțe licențiate, sau pot fi componente distincte. Toate tehnologiile propuse, implementate sau dezvoltate trebuie să fie ajustate la ultimele versiuni existente.
LCR 5	M	Orice date stocate în cadrul bazelor de date aferente SI e-RCA sunt proprietatea CNPF. Accesul la aceste date pe întreaga perioadă de contractare a furnizorului, cât și după, este subiect al cerințelor și clauzelor de confidențialitate a informației.
LCR 6	M	Ofertantul va prezenta modelul său de licențiere propus pentru soluția e-RCA, ce să corespundă cerințelor de mai sus. Ofertantul va descrie modelul de licențiere propus, argumentând de ce acesta este cel optim pentru CNPF. Va prezenta o analiză comparativă cu alte modele de licențiere oferite de obicei pentru soluția oferită.

1.3. Cerințe aferente arhitecturii de sistem

Arhitectura e-RCA trebuie să fie aliniată la necesitățile CNPF în aspectele ce țin de flexibilitatea și mentenanța sistemului informatic. Comisia Națională a Pieței Financiare optează pentru o arhitectură deschisă, modulară, bazată pe componente interoperabile. Aceste principii trebuie să fie vizibile la toate nivelele arhitecturii e-RCA.

1.3.1. Cerințe generale ale arhitecturii e-RCA

Tabelul 1.3. conține specificarea cerințelor non-funcționale generale înaintate arhitecturii sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 1.3. Cerințele generale înaintate arhitecturii e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
ARH 1	M	Arhitectura e-RCA trebuie să fie bazată pe standarde deschise.
ARH 2	M	Arhitectura e-RCA trebuie să fie orientată pe servicii (SOA).
ARH 3	M	Arhitectura e-RCA va fi concepută integrat, dezvoltată cu aplicarea celor mai bune practici în domeniu (<i>exemplu: principii de arhitectură și arhitecturi de referință aliniate TOGAF 9.2</i>).
ARH 4	M	Arhitectura e-RCA va fi una de tip client-server, organizată în cel puțin 3 nivele verticale, divizate clar, astfel încât fiecare nivel superior să depindă doar de nivelul său inferior.
ARH 5	M	Arhitectura e-RCA trebuie să fie adaptată la implementarea și utilizarea în mediile virtualizate.
ARH 6	M	Caracteristici ale unui sistem informatic cu arhitectură orientată pe implementare în medii virtualizate, sunt: conștient de latență, conștient de căderi de componente, paralelizabil, conștient de utilizarea resurselor.
ARH 7	M	Comunicarea între toate componentele sistemului se va face securizat, utilizând în acest scop interfețele interne ale componentelor sistemului.

1.3.2. Cerințe ale nivelului de prezentare al arhitecturii e-RCA

Nivelul de prezentare al arhitecturii este responsabil pentru asigurarea interacțiunii utilizatorului cu funcțiile de business ale e-RCA. Acest nivel de arhitectură gestionează modul în care utilizatorii accesează și utilizează funcțiile sistemului informatic atât în scopul exercitării atribuțiilor de serviciu, cât și în scop administrativ.

e-RCA urmează să fie accesat de către angajații din cadrul CNPF și utilizatorii externi autorizați. Suplimentar, e-RCA va comunica cu alte sisteme ale CNPF sau alte terțe părți, prin interfețe aplicative externe.

Tabelul 1.4. conține specificarea cerințelor non-funcționale înaintate și nivelului de prezentare al arhitecturii sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 1.4. Cerințele nivelului de prezentare al arhitecturii e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
ARH 8	M	e-RCA va permite unui utilizator să utilizeze o singură aplicație pentru a accesa toate funcțiile de business pentru care a fost autorizat utilizatorul. Excepții sunt admise pentru rolurile cu drepturi privilegiate.
ARH 9	M	Aplicația client va putea fi rulată în medii de operare standard (primele 3 cele mai populare) sau cu configurări minime din partea Beneficiarului (<i>exemplu: doar soft standard de sistem</i>).
ARH 10	M	Aplicația client implicită pentru e-RCA va fi exploratorul WEB.
ARH 11	M	e-RCA va fi compatibil cu cele mai utilizate exploratoare WEB (Microsoft Internet Explorer/Microsoft Edge, Mozilla FireFox, Google Chrome).
ARH 12	M	Nivelul de prezentare nu va implementa reguli de business, cu excepția validării datelor de intrare.

1.3.3. Cerințe ale nivelului logicii de business al arhitecturii e-RCA

Nivelul logicii de business al arhitecturii e-RCA implementează funcționalitățile de bază ale sistemului informatic. Nivelul logicii de business conține logica de business relevantă exercitării atribuțiilor CNPF prin intermediul e-RCA. Logica de business este responsabilă de accesarea,

procesarea și transformarea datelor din aplicație, gestionează regulile de business și asigură consistența și corectitudinea datelor.

Nivelul logicii de business este accesat de nivelul de prezentare pentru a face funcțiile de business ale sistemului informatic disponibile utilizatorilor. De asemenea, poate oferi aceste funcții către aplicații informatice externe, prin intermediul interfețelor aplicative specializate care, de asemenea, sunt parte componentă a nivelului logicii de business.

O arhitectură de tip SOA presupune un nivel înalt de granularitate la nivelul blocurilor componente pentru Logica de Business. Fiecare bloc logic oferă funcțiile sale prin intermediul interfețelor interne sau / și externe deținute. Acestea pot fi accesate de alte componente ale logicii de business, componente ale nivelului de prezentare, sau sisteme externe.

Tabelul 1.5. conține specificațiile cerințelor non-funcționale înaintate nivelului logicii de business al arhitecturii sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 1.5. Cerințele nivelului logicii de business al arhitecturii e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
ARH 13	M	Nivelul logicii de business trebuie să fie independent în totalitate în raport cu nivelul de prezentare și aplicațiile ce accesează nivelul logicii de business în mod direct (prin intermediul interfețelor aplicative specializate).
ARH 14	D	Nivelul logicii de business trebuie să dețină o arhitectură complet modulară, bazată pe componente reutilizabile și interfețe abstracte. Nu trebuie să existe funcționalități identice realizate de componente diferite la nivelul acesta.
ARH 15	D	Nivelul logicii de business trebuie să conțină și să aibă delimitate componentele de tip „ <i>business workflow</i> ” și componentele de tip „ <i>business entity</i> ”.
ARH 16	D	Accesarea componentelor de tip „ <i>business entity</i> ” se va face prin intermediul componentelor de tip „ <i>business workflow</i> ”.
ARH 17	M	Entitățile de business trebuie să fie clar identificate la nivelul logicii de business și încapsulate în componente de tip „ <i>business entities</i> ”.
ARH 18	M	Componentele de tip „ <i>business entity</i> ” trebuie să fie integre și să conțină toate datele și logica de business aferentă entității de business de care țin, necesară pentru efectuarea operațiunilor de business, aplicarea regulilor de business relevante și pentru menținerea integrității și corectitudinii datelor conținute.
ARH 19	M	Componentele aferente nivelului logicii de business trebuie să comunice între ele prin interfețe / funcții interne dedicate (<i>tight coupling</i>).
ARH 20	M	Componentele aferente nivelului logicii de business trebuie să fie accesibile pentru aplicațiile externe doar prin intermediul interfețelor aplicative externe definite în acest scop.
ARH 21	M	Arhitectura nivelului logicii de business va permite accesul concurrent la obiectele și funcțiile e-RCA.

1.3.4. Cerințe ale nivelului de date al arhitecturii e-RCA

La acest nivel de arhitectură sunt stocate și accesate datele e-RCA. Datele sunt accesibile prin intermediul sistemelor de gestiune a bazelor de date (SGBD). La nivelul SGBD sunt stabilite regulile și constrângerile de integritate pentru date. Nivelul de date trebuie să asigure că datele vor putea fi accesate doar de entitățile autorizate și va fi asigurată integritatea și veridicitatea acestora.

Nivelul de date trebuie să asigure datele necesare e-RCA pentru furnizarea funcționalităților și serviciilor de business solicitate de CNPF. Cerințele nivelului de date al arhitecturii E-RCA sunt expuse în tabelul 1.6.

Tabelul 1.6. Cerințele nivelului de date al arhitecturii e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
ARH 22	M	Modelul de date implementat și susținut de e-RCA trebuie să corespundă descrierii Obiectelor informaționale ale conceptului tehnic aprobat în HG nr. 133 din 27.02.2012
ARH 23	M	e-RCA trebuie să suporte un model integrat de date pentru informația de referință.
ARH 24	M	Modelul de date conceptualizat trebuie să asigure posibilitatea migrării datelor din sistemul informatic curent exploatat de CNPF (SGBD: MS Sql Server 2017).
ARH 25	M	Datele e-RCA trebuie să poată fi accesate doar prin intermediul componentelor conținute de nivelul logicii de business.
ARH 26	M	Datele stocate în cadrul e-RCA trebuie să fie neutre și independente în raport cu nivelul logicii de Business.
ARH 27	M	Arhitectura de date trebuie să fie optimizată din punct de vedere al accesării rapide a datelor pentru efectuarea de tranzacții și pentru generarea statisticelor și rapoartelor de analiză. Generarea rapoartelor de analiză nu trebuie să afecteze performanța operațiunilor tranzacționale ale sistemului.
ARH 28	M	Modelul de date implementat trebuie să fie documentat în detaliu. Documentația trebuie să conțină atât descrierea tehnică a nivelului de date (ex. XSD, XBRL), cât și descrierea semantică (asocierea structurilor de date la entitatea de business și proprietăți ale acestora). Descrierea semantică a datelor trebuie să fie disponibilă pentru utilizatori în cadrul sistemului, acolo unde este utilă (exemplu: configurarea rapoartelor).
ARH 29	M	Fiecare înregistrare a obiectului informațional va avea un număr de identificare unic la nivel de sistem. Algoritmii de atribuire a numărului de identificare va fi configurabil în cadrul sistemului și va permite identificarea coruperii înregistrărilor.
ARH 30	M	Arhitectura sistemului trebuie să asigure integritatea și corectitudinea datelor la accesarea și modificarea simultană de mai multe entități (utilizatori, procese interne, aplicații externe).

1.3.5. Cerințe ale nivelului tehnologic al arhitecturii e-RCA

La acest nivel de arhitectură sunt plasate componentele soft și hard necesare pentru rularea componentelor e-RCA ce fac parte din nivelele de mai sus (nivelul de date, nivelul logicii de business și nivelul de prezentare).

Nivelul tehnologic al arhitecturii trebuie să asigure disponibilitatea și accesibilitatea componentelor sistemului. Cerințele nivelului tehnologic al arhitecturii e-RCA sunt expuse în tabelul 1.7.

Tabelul 1.7. Cerințele înaintate nivelului tehnologic al arhitecturii e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
ARH 31	M	Arhitectura tehnologică a sistemului trebuie să dețină un nivel înalt de rezistență la căderi, să nu conțină puncte singulare de cădere (SPOF).
ARH 32	M	Arhitectura tehnologică trebuie să asigure utilizarea rațională și balansată a resurselor de procesare.

1.4. Cerințe aferente Platformei tehnologice

Platforma tehnologică este formată din totalitatea componentelor software și hardware necesare pentru a asigura mediul de operare în care va rula *e-RCA*. Platforma tehnologică include: platforme de dezvoltare și limbaje de programare în care este elaborat codul sistemului informatic, sisteme de gestiune a bazelor de date, sisteme de operare pe baza cărora pot rula componentele sistemului, asigurare program specifică necesară a fi instalată pentru rularea corectă a sistemului informatic, platforma hardware pe care rulează componentele sistemului etc.

Pentru a avea sistemul scalabil, flexibil și ușor mentenabil, trebuie să existe un nivel minim de dependență a sistemului față de platforma tehnologică pe care rulează componentele sale.

1.4.1. Cerințe generale față de platforma tehnologică *e-RCA*

Tabelul 1.8. conține specificarea cerințelor non-funcționale generale înaintate față de platforma tehnologică a sistemului informațional *e-RCA*.

Tabelul 1.8. Cerințele generale înaintate platformei tehnologice a *e-RCA*

ID	Obligativitate	Cerință
TP 1	M	Tehnologiile de platformă prezente în arhitectura <i>e-RCA</i> trebuie să fie tehnologii larg cunoscute și implementate în R. Moldova. Cel puțin alți 3 furnizori trebuie să presteze servicii de menținere și dezvoltare pe soluțiile respective pe piața locală.
TP 2	M	Componentele <i>e-RCA</i> trebuie să fie independente de platforma tehnologică pe care rulează (cu excepția cazurilor când asemenea cerințe rezultă explicit din Termenii de Referință curenți).
TP 3	M	Arhitectura sistemului trebuie să fie optimizată pentru rularea în medii de tipul <i>cloud computing</i> . Caracteristici ale unui sistem cu arhitectură orientată spre implementarea soluțiilor Cloud, sunt: conștient de latență, conștient de căderi de componente, paralelizabil, conștient de utilizarea resurselor.
TP 4	M	Tehnologiile prezente la nivelul platformei tehnologice trebuie să fie omogene (număr minim de tehnologii diferite, <i>exemplu: aceleași sisteme de operare pentru middleware și baza de date</i>).
TP 5	M	<i>e-RCA</i> trebuie să suporte crearea, modificarea, procesarea, stocarea și accesarea textului în format Unicode.
TP 6	M	Ofertantul va indica în oferta sa informație completă și exhaustivă privind platformele tehnologice suportate și constrângerile relevante.

1.4.2. Cerințe ale nivelului de prezentare al platformei tehnologice a *e-RCA*

Compartimentul dat conține cerințele aferente tehnologiilor prezente la nivel de nivelul de prezentare al sistemului informatic *e-RCA*.

Tabelul 1.9 conține toate cerințele specifice nivelului de prezentare a platformei tehnologice a *e-RCA*.

Tabelul 1.9. Cerințele nivelului de prezentare al platformei tehnologice a *e-RCA*

ID	Obligativitate	Cerință
TP 7	M	Sistemul trebuie să fie accesibil pentru orice utilizator ce utilizează tehnica de calcul standard deținută la locul de munca (stații desktop, calculatoare portabile, tablete, imprimante etc.).
TP 8	M	Toate vizualizările și rapoartele generate de <i>e-RCA</i> trebuie să poată fi imprimate pe formatul de pagină indicat. <i>e-RCA</i> trebuie să dimensioneze automat documentele de ieșire pentru a se încadra în

		formatul indicat de utilizator (<i>exemplu: A2/A3/A4, portrait/landscape etc.</i>). Trebuie să existe una sau mai multe opțiuni pentru tipul documentelor de ieșire (<i>exemplu: PDF, XML, XLSX, DOCX</i>).
TP 9	M	Partea client a sistemului trebuie să poată fi rulată în medii de operare Windows 7 x32/x64 și mai noi.
TP 10	M	Partea de client a sistemului trebuie fie independentă de mediul de operare pe care rulează (accesate prin intermediul exploratoarelor WEB de ultimă generație și ultima actualizare instalată).

1.4.3. Cerințe ale nivelului logicii de business al platformei tehnologice a e-RCA

Compartimentul dat conține cerințele aferente tehnologiilor prezente la nivelul logicii de business a e-RCA.

Tabelul 1.10 conține toate cerințele specifice nivelului de logicii de business a platformei tehnologice a e-RCA.

Tabelul 1.10. Cerințele nivelului logicii de business a platformei tehnologice a e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
TP 11	M	Componentele ce formează nivelul logicii de business trebuie să fie elaborate în limbaje de programare moderne, larg acceptate în industrie și în special în sectorul TIC al Republicii Moldova.
TP 12	M	Tehnologiile prezente la acest nivel trebuie să permită integrarea componentelor ce sunt sau vor fi dezvoltate de Comisia Națională a Pieței Financiare prin interfețele aplicative puse la dispoziție.

1.4.4. Cerințe ale nivelului de date al platformei tehnologice a e-RCA

Compartimentul dat conține cerințele aferente tehnologiilor prezente la nivelul datelor e-RCA.

Tabelul 1.11 conține toate cerințele specifice nivelului de date a platformei tehnologice a e-RCA.

Tabelul 1.11. Cerințele nivelului logicii de business a platformei tehnologice a e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
TP 13	M	Furnizorul va asigura mecanismul de stocare date pentru e-RCA.
TP 14	M	În caz de necesitate Furnizorul va identifica necesitățile suplimentare pentru asigurarea legalității și performanței sistemului (licențe suplimentare, echipament de stocare date etc.).
TP 15	M	e-RCA trebuie să fie compatibil cu sistemele de gestiune baze de date utilizate la moment de CNPF.

1.4.5. Cerințe ale nivelului tehnologic al platformei tehnologice a e-RCA

Compartimentul dat conține cerințele aferente tehnologiilor utilizate de platforma e-RCA.

Tabelul 1.12 conține toate cerințele specifice tehnologiilor platformei tehnologice a e-RCA.

Tabelul 1.12. Cerințele pentru tehnologiile platformei tehnologice a e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
TP 16	M	Toate componentele sistemului (<i>exemplu: sisteme de operare, middleware, baze de date</i>) trebuie să poată fi rulate în medii virtualizate pe platforme de virtualizare Microsoft Hyper-V Server 2016 și mai noi.
TP 17	M	Ofertantul va include în oferta sa informație detaliată privind platforma tehnologică recomandată (în limita alternativelor disponibile), ținând cont de necesitățile CNPF stabilite în acest caiet de sarcini.

1.5. Cerințele de interoperabilitate

Interoperabilitatea *e-RCA* reprezintă caracteristica sistemului informatic de a comunica cu alte aplicații informatice. Arhitectura de sistem stabilește interfețele ce trebuie să existe între *e-RCA* și alte sisteme ale *CNPF* sau a autorităților publice din Republica Moldova.

În tabelul 1.13 sunt definite cerințele privind caracteristicile de interoperabilitate ale *e-RCA* solicitate de Comi Națională a Pieței Financiare.

Tabelul 1.13. Cerințele cadrului de interoperabilitate a e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
INT 1	M	Toate interfețele expuse de <i>e-RCA</i> trebuie să fie bazate pe standarde deschise. Toate fluxurile de mesaje între <i>e-RCA</i> și entități externe se vor realiza cu utilizarea standardelor deschise.
INT 2	M	<i>e-RCA</i> va fi integrat la implementare cu următoarele sisteme externe: Platforma de interoperabilitate MConnect în scopul schimbului de date cu sisteme informatice terțe, serviciile de platformă MCloud (MPass, MSign, MNotify, MLog), sistemul de plăți electronice MPay (sau alte sisteme bancare de plată din Republica Moldova) în scopul procesării automatizate a plăților aferente <i>e-RCA</i> și Portalul Datelor Deschise. Precum și SIA “Registrul accidentelor rutiere”, SIA “Registrul de stat al populației”, SIA “Registrul de stat al unităților de drept”, SIA “Registrul de stat al transportului”, SIA “Registrul de stat al conducătorilor de vehicule”, SII CNAS, SII ANTA, SII AITA
INT 3	M	<i>e-RCA</i> obligatoriu urmează să pună la dispoziția tuturor autorităților competente precum și tuturor companiilor de asigurări mecanisme bidirecționale de integrare prin API bine structurate, securizate și documentate.
INT 4	M	Toate interfețele furnizate de <i>e-RCA</i> vor putea interacționa cu aplicațiile externe atât în regim real, cât și în regim off-line.
INT 5	M	Sistemul va deține capacități de definire a noilor interfețe standard pentru accesarea tuturor funcțiilor de business cheie ale sistemului (exemplu: generare documente, generare tranzacții, accesare informații despre entitățile de business stocate în cadrul <i>e-RCA</i>). Interfețele respective trebuie să permită gestiunea entităților de business cu aplicarea tuturor regulilor de business relevante și cu utilizarea tuturor proprietăților aferente entităților de business.
INT 6	M	Sistemul va deține capacități de definire a noilor interfețe pentru accesarea sistemelor externe cu utilizarea standardelor deschise. Aceste interfețe vor fi accesibile pentru apelare în cadrul funcțiilor sistemului, la implementarea funcționalităților <i>e-RCA</i> .
INT 7	M	Sistemul va deține interfețe standard pentru exportul datelor în cadrul instrumentelor de tipul <i>Data Warehouse</i> .
INT 8	M	Toate interfețele sistemului trebuie să fie adecvat documentate (exemplu: cu aplicarea modelului <i>Web Services Description Language (WSDL)</i>).
INT 9	M	<i>e-RCA</i> va deține capacități specifice similare soluțiilor tip <i>ESB</i> . Aceste capacități vor putea fi utilizate atât pentru integrarea <i>e-RCA</i> cu sisteme externe, precum și pentru interoperabilitatea sistemelor externe fără ca <i>e-RCA</i> să participe în fluxul de schimb de informații.

e-RCA trebuie să țină cont de aspectele conexe privind tehnologiile informatice utilizate și inițiativele în domeniu în vigoare pe teritoriul Republicii Moldova.

Cerințele relevante în acest sens sunt specificate în tabelul 1.14.

Tabelul 1.14. Cerințele privind aspecte conexe TIC și inițiative în domeniu

ID	Obligativitate	Descrierea cerinței de performanță
INT 10	M	<i>e-RCA</i> se va integra cu cadrul de interoperabilitate al Guvernului <i>MConnect</i> în scopul interacțiunii și schimbului de date cu sisteme informatice externe (<i>exemplu: integrarea cu registre de stat, schimbul de informații cu autorități publice centrale etc.</i>).
INT 11	M	<i>e-RCA</i> va oferi suport pentru cel puțin următoarele metode de autentificare: În bază de ID și parolă cu dublu factor de autentificare, M-Pass în calitate de mecanism de autentificare a utilizatorilor prin intermediul certificatului digital sau identității mobile.
INT 12	M	<i>e-RCA</i> va folosi serviciul de platformă <i>MSign</i> în calitate de infrastructură de utilizare a semnăturii digitale.
INT 13	M	<i>e-RCA</i> va folosi serviciul de platformă <i>MLog</i> în calitate de mecanism de jurnalizare a evenimentelor de business critice.

1.6. Cerințele de performanță

e-RCA trebuie să dețină capacitatea de a procesa în timp util tranzacțiile efectuate de utilizatorii *CNPF*, conform volumetriei rezultate din activitatea *CNPF*.

În tabelul 1.15 sunt identificate cerințele de performanță la care trebuie să răspundă *e-RCA*.

Tabelul 1.15. Cerințele de performanță ale e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
PERF 1	M	Timpul de răspuns la o interogare tranzacțională utilizator/serviciu extern nu trebuie să depășească o secundă (nu se refera și la generarea de rapoarte).
PERF 2	M	<i>e-RCA</i> trebuie să poată gestiona 5000 de sesiuni concurente (conexiuni utilizatori autorizați și sisteme externe)
PERF 3	M	Ofertantul va include în ghidurile de administrare și operare a sistemului informație privind procesele ce pot diminua performanța <i>e-RCA</i> și recomandările sale privind rularea concurentă a acestor procese (<i>exemplu: nu se recomandă rularea procesului X de generare a rapoartelor zilnice, simultan cu procesul Y de generare a copiei de rezervă</i>).
PERF 4	M	Generarea rapoartelor și accesarea informației în scopul analizelor de business nu trebuie să afecteze performanța operațională a sistemului la nivelul procesării tranzacțiilor. În documentația sistemului vor fi identificate rapoartele cu impact semnificativ asupra performanței și formulate recomandările furnizorului privind generarea rapoartelor respective astfel încât să nu influențeze indicii de performanță a <i>e-RCA</i> .
PERF 5	M	Ofertantul va indica în oferta sa valorile minime garantate pentru caracteristicile de performanță ale sistemului, cu referință la platforma tehnologică recomandată de ofertant. Valorile minime garantate nu vor fi mai mici decât cele minime solicitate.
PERF 6	M	<i>e-RCA</i> trebuie să dețină capacitatea de a procesa cel puțin 10000000 de tranzacții pe zi.

1.7. Cerințele de flexibilitate

e-RCA trebuie să dețină capacitate de a fi adaptat în timp la noi necesități generate de activitatea *CNPF*. Este preferabil că acest lucru să fie posibil prin ajustări în configurațiile de sistem (nu modificarea codului program), în acest fel minimizând costurile de ajustare pe partea *CNPF*.

Tabelul 1.16 conține cerințele de flexibilitate la care trebuie să răspundă *e-RCA*.

Tabelul 1.16. Cerințele de flexibilitate ale e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
FLEX 1	M	<i>e-RCA</i> va permite configurarea vizualizărilor și formelor destinate utilizatorilor. Sistemul informatic va permite crearea de noi forme utilizator pentru accesarea logicii de business a <i>E-RCA</i> .
FLEX 2	M	<i>e-RCA</i> va permite configurarea rapoartelor existente (exemplu: ajustare set de date, reformatare).
FLEX 3	M	<i>e-RCA</i> va permite adăugarea și configurarea rapoartelor și statisticelor (exemplu: definire set de date, formatare raport, definire câmpuri calculate).
FLEX 4	M	<i>e-RCA</i> va permite configurarea generării automate a rapoartelor. Generarea automată se va produce la anumite evenimente în cadrul sistemului sau la anumite momente în timp. Rapoartele generate vor putea fi stocate în cadrul sistemului sau expediate către adresele de email / sau utilizatorii setați.
FLEX 5	M	<i>e-RCA</i> va permite definirea și configurarea entităților de business stocate în cadrul sistemului (exemplu: definirea de noi proprietăți), prin ajustarea corespunzătoare a modelului de date al <i>e-RCA</i> .
FLEX 6	D	<i>e-RCA</i> va permite configurarea rulării programate a procedurilor de sistem (job-urilor) în funcție de parametrii de timp sau de executare a anumitor evenimente în sistem. Sistemul informatic va permite instalarea și configurarea noilor proceduri de sistem.
FLEX 7	M	<i>e-RCA</i> va permite definirea și configurarea de noi fluxuri de business și ajustarea fluxurilor existente la necesitate (exemplu: consecutivitate operațiuni, transformări de stare pentru proprietățile entităților de business, documente și înregistrări generate, notificări, roluri implicate și operațiuni permise etc.).
FLEX 8	M	<i>e-RCA</i> va permite definirea și gestiunea informației normative de referință utilizate în cadrul sistemului. Sursa de date pentru informația de referință poate fi internă sau externă (exemplu: <i>Bază de Date externă, serviciu web extern, fișier extern</i>).
FLEX 9	M	Informația potențial variabilă în <i>e-RCA</i> (exemplu: diferiți parametri, căi de stocare a datelor, cai de conexiune cu servicii externe, clasificatoare etc.) va fi configurabilă și NU va necesita recompilarea soluției sau intervenții directe în baza de date. Modificările în cauză trebuie să poată fi efectuate în interfețe utilizator comode pentru administratori.
FLEX 10	D	<i>e-RCA</i> trebuie să permită integrarea componentelor dezvoltate de către <i>CNPF</i> în cadrul altor proiecte de dezvoltare a aplicațiilor informatice. Aceste componente vor avea acces la funcțiile și proprietățile publice ale componentelor sistemului.
FLEX 11	M	<i>e-RCA</i> trebuie să permită definirea stărilor în care se poate afla un obiect informațional sau formular electronic. Drepturile de acces trebuie să permită stabilirea operațiunilor permise utilizatorului, în funcție de stările admise pentru obiectul informațional.

1.8. Cerințele pentru interfața utilizator și ergonomie

Interfața sistemului trebuie să fie prietenoasă pentru utilizatori, facilă și intuitivă în utilizare. Timpul necesar pentru instruire în vederea utilizării e-RCA- trebuie să fie minim. Utilizatorii vor avea acces în orice moment la informație de suport (ghidul administratorului, ghidul utilizatorului) pentru a facilita utilizarea corectă a sistemului.

Tabelul 1.17 conține cerințe privind caracteristicile de utilizabilitate la care trebuie să răspundă e-RCA.

Tabelul 1.17. Cerințele față de interfața utilizator a e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
UI 1	M	Toate funcțiile de business accesibile utilizatorilor e-RCA trebuie să poată fi accesate prin interfețe utilizator grafice.
UI 2	M	Sistemul trebuie să dețină interfețe utilizator prietenoase, intuitive și comode în utilizare pentru utilizatorii cu rol non-administrator și administrator. Informația necesară utilizatorului în scopul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu trebuie să fie vizibilă și accesibilă. Interfața utilizator a e-RCA trebuie să dețină stiluri unice de design grafic. Elementele grafice și textele folosite trebuie să fie utilizate consecvent din punct de vedere al semnificației asociate acestora.
UI 3	M	Toate interfețele utilizatorilor trebuie să fie dezvoltate cel puțin în limba română și rusă. Utilizatorul va putea selecta versiunea lingvistică a interfeței utilizator.
UI 4	M	Elementele interfeței utilizator trebuie să se conformeze la Nivel A cu cerințele <i>Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.0</i> .
UI 5	M	Interfața utilizatori va fi optimizată pentru calculatoarele desktop sau notebook-uri cu rezoluția 1920×1080.
UI 6	M	e-RCA va dispune, pentru funcționalitățile cele mai importante, de posibilitatea adaptării interfeței utilizator (va livra interfață responsivă) în funcție de dispozitivul utilizat de acesta (notebook, calculator desktop, tabletă, smartphone).
UI 7	M	e-RCA trebuie să permită definirea sau traducerea centralizată a termenilor specifici utilizați în cadrul sistemului (<i>exemplu: Delete = Eliminare</i>). Acești termeni vor fi preluați în modul respectiv în toate cazurile de utilizare a lor în cadrul sistemului.
UI 8	M	e-RCA va permite salvarea intermediară a lucrului și operațiunilor inițiate de utilizator (automat sau la cererea utilizatorului). UI implementat nu va necesita acțiuni suplimentare din partea utilizatorului (<i>gen accesarea unei interfețe noi, filtrare, căutare de operațiune</i>) pentru continuarea lucrului/operațiunilor. În schimb toate stările intermediare vor fi marcate cu un stil distinct, care reflectă starea temporară a operațiunii, cu posibilitatea continuării din UI context sensitive utilizat în mod normal. (<i>exemplu: pentru editarea informației despre o companie de asigurări este necesar de accesat profilul acestuia. Toate stările intermediare vor fi reflectate în același compartiment grafic (profilul asiguratorului)</i>).
UI 9	M	e-RCA trebuie să dețină funcție integrată de căutare a datelor. Procedurile de regăsire a datelor și înregistrărilor vor fi realizate prin intermediul unor căutări simple (specificarea unor șiruri de căutare) sau a unor căutări de complexitate mai ridicată, prin intermediul cărora se poate realiza o filtrare mai exactă a informației (formulare QBE). Indiferent de natura informației căutate utilizatorul va utiliza aceeași metodă de interogare și regăsire a datelor pentru orice compartiment al interfeței utilizator a produsului informatic.

ID	Obligativitate	Cerință
UI 10	M	Adițional la modulul de căutare realizat pe baza principiului QBE care va da posibilitatea de a defini interogări sofisticate în mod vizual, interfața utilizator trebuie să ofere posibilitatea de căutare fină prin asigurarea posibilității filtrării informației în lista de rezultate ale căutării.
UI 11	M	Mărimile indexate (valori din clasificatoare, nomenclatoare) trebuie să poată fi filtrate prin alegerea valorii din liste predefinite. Pentru câmpurile de tip numeric sau dată calendaristică trebuie să existe posibilitatea filtrării după valoarea exactă a caracteristicii căutate (<i>Exemplu: 01.01.2016 - toate înregistrările cu dată specificată</i>) sau după criterii logice (<i>Exemplu: <31.12.2016 – toate înregistrările cu dată mai veche decât 31.12.2016, >07.04.2009 – toate înregistrările cu data mai recentă de 7 aprilie 2009</i>).
UI 12	M	Trebuie să existe posibilitatea filtrării rezultatelor după mască (<i>de exemplu filtrarea după IDNO</i>) conform modelului: 1006600058* - toate secvențele care se încep cu șirul de caractere „ 1006600058 ”, *EANU - toate secvențele care se sfârșesc cu șirul de caractere „ EANU ” sau *IMUNIT* - toate secvențele care au în conținut șirul de caractere „ IMUNIT ”.
UI 13	M	Conținutul oricărui tabel cu rezultate trebuie să poată fi exportat fie în format DOC/DOCX, XLS/XLSX și PDF.
UI 14	M	Utilizatorii sistemului vor avea acces la ajutor de context (<i>context-sensitive help</i>) în toate interfețele ale sistemului.
UI 15	M	La utilizarea funcțiilor de definire și configurare rapoarte, utilizatorii trebuie să poată accesa dicționarul de date stocat în cadrul sistemului.

1.9. Cerințele pentru mentenabilitate

Pentru ca *e-RCA* să fie disponibil și accesibil utilizatorilor de business la nivelul agreed, trebuie să fie continuu monitorizat și menținut. Sistemul informatic trebuie să permită identificarea proactivă a problemelor și prevenirea acestora prin derularea facilă a activităților de mentenanță operațională la nivelul tuturor componentelor sistemului.

Tabelul 1.18 conține cerințe privind caracteristicile de mentenanță aferente *e-RCA*

Tabelul 1.18. Cerințele de mentenanță a e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
SM 1	D	<i>e-RCA</i> va deține mecanisme de monitorizare a nivelului de încărcare și funcționare pentru toate componentele cheie (<i>exemplu: componentele nivelului de logică de business și nivelului de date</i>).
SM 2	D	<i>e-RCA</i> va genera notificări în cazul în care performanța componentelor sale degradează (<i>exemplu: timpul de răspuns la interpelările utilizatorilor depășește 2 secunde</i>).
SM 3	M	Furnizorul va enumera mijloacele ce vor fi utilizate la depanarea tehnică a sistemului.
SM 4	M	Furnizorul va pregăti mijloace ce facilitează funcțiile de administrare a sistemului: <ul style="list-style-type: none"> • startarea componentelor sistemului; • restartarea componentelor sistemului, • crearea copiei de rezervă a bazei de date și fișierelor de conținut, • restaurarea funcționalității <i>e-RCA</i> în baza copiei de rezervă indicată,

ID	Obligativitate	Cerință
SM 5	M	Codul sursă al <i>e-RCA</i> va fi elaborat conform recomandărilor pentru scrierea codului sursa ușor de întreținut, inclusiv: bine structurat, însoțit de comentarii, variabile sugestive, utilizând un șablon (<i>pattern</i>) răspândit (<i>gen MVC, DDD ș.a.</i>) etc.
SM 6	M	Arhitectura <i>e-RCA</i> va permite implementarea într-o manieră simplistă pentru <i>CNPF</i> a schimbărilor la nivelul sistemului. Perimetrul afectat de modificări va fi minim, iar componentele necesar a fi testate în rezultatul modificărilor, clar identificabile.
SM 7	M	<i>e-RCA</i> va permite definirea și rularea sarcinilor programate pentru activități de menținere operațională (<i>exemplu: arhivare date istorice, pregătire date pentru rapoarte complexe</i>).
SM 8	M	Arhitectura <i>e-RCA</i> va permite implementarea noilor versiuni livrate de furnizor fără a afecta configurările existente, componentele implementate de <i>CNPF</i> și interfețele implementate pentru interacțiunea cu sisteme informatice externe.
SM 9	M	<i>e-RCA</i> va putea fi desfășurat ușor din mediul de producție în alte medii de operare în vederea asigurării proceselor de testare și dezvoltare a sistemului. Documentația aferentă sistemului trebuie să descrie acest proces.
SM 10	M	Toate erorile și excepțiile în funcționarea sistemului vor fi înregistrate.
SM 11	M	Toate erorile care vor expune utilizatorilor în timpul de lucru cu <i>e-RCA</i> vor fi suficient de clare și sugestive.
SM 12	M	<i>e-RCA</i> va deține proceduri de prelucrare a tuturor erorilor generate. Erorile produse la funcționarea sistemului vor fi înregistrate și accesibile pentru analiza ulterioară și îmbunătățirea calității funcționării soluției informatice.

1.10. Cerințele pentru scalabilitate

Pe parcursul utilizării *e-RCA*, este posibil ca numărul de tranzacții procesate și utilizatorilor concurenți să crească sau să scadă simțitor de la o perioadă la alta. Pentru a avea o utilizare rațională a resurselor de procesare, sistemul informatic trebuie să fie ușor scalabil (în sus și în jos).

Tabelul 1.19 conține cerințe privind caracteristicile de scalabilitate aferente *e-RCA*.

Tabelul 1.19. Cerințele de scalabilitate a e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
SC 1	M	<i>e-RCA</i> va permite creșterea capacității de procesare fără a întrerupe funcționarea acestora. În acest scop, sistemul va suporta extinderea pe orizontală a capacității de procesare (<i>exemplu: adăugarea de noi noduri server și efectuare balansare a încărcării</i>).
SC 2	D	<i>e-RCA</i> va putea fi configurat pentru scalare automată la nivelul componentelor cheie (lag sensitive). Scalarea sistemului se va face atât pe verticală, cât și pe orizontală.
SC 3	M	Sistemul trebuie să dețină posibilitatea de a deservi practic un număr nelimitat de tranzacții, cu condiția alocării corespunzătoare a resurselor de procesare și stocare date. Resursele vor fi alocate pe orizontală (alocare noi servere, fără creșterea performanței pe serverele existente).

1.11. Cerințele pentru asigurarea securității

e-RCA trebuie să permită un control adecvat asupra riscurilor de securitate a informației aferente utilizării. Măsurile de securitate implementate trebuie să fie aliniată la politicile de securitate

aprobate în cadrul *CNPF* și să asigure prevenirea, detectarea și reacționarea adecvata la incidentele de securitate.

e-RCA trebuie să implementeze o abordare de tipul „*Multi-layered security*” (securitate de mai multe nivele) la nivelul sistemului și să dețină capacitatea de a se integra în modelul instituțional al *CNPF* pentru managementul securității informației (bazat pe familia de standarde ISO 27000).

În acest compartiment sunt stabilite cerințele privind caracteristicile de securitate aferente sistemului solicitate de *CNPF*.

1.11.1. Cerințe față de arhitectura de securitate

Compartimentul dat conține cerințele aferente arhitecturii de securitate implementate în cadrul *e-RCA*.

Tabelul 1.20 conține toate cerințele arhitecturii de securitate a *e-RCA*.

Tabelul 1.20. Cerințele pentru arhitectura de securitate a e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
SEC 1	M	Arhitectura <i>e-RCA</i> trebuie să fie concepută prin aplicarea unei abordări de tipul „ <i>Secure by design</i> ” (securitate prin design).
SEC 2	M	Arhitectura de securitate a sistemului <i>e-RCA</i> trebuie să fie documentată la nivel tehnic.
SEC 3	M	Documentația va conține descris modelul de securitate implementat, componentele prezente și rolul fiecărei componente din punct de vedere al securității.
SEC 4	M	Documentația va conține specificațiile privind plasarea la nivel de rețea a componentelor sistemului și recomandările furnizorului privind regulile de acces la nivel de rețea necesar a fi setate de <i>CNPF</i> în vederea accesului securizat la toate componentele sistemului (<i>exemplu: matrice de comunicare între servicii</i>).
SEC 5	M	Toate procesele de sistem aferente componentelor sistemului vor rula cu privilegii minime necesare executării sarcinilor atribuite.
SEC 6	M	Toate credențialele de acces utilizate de aplicație trebuie să fie configurabile în interfețele administrative. <i>e-RCA</i> nu va conține credențiale de acces hard-coded.
SEC 7	M	<i>e-RCA</i> nu va conține stocate la nivelul componentelor sale (în baza de date, fișiere de configurație) credențiale de acces în formă deschisă.
SEC 8	M	Toate interfețele externe ale <i>e-RCA</i> vor fi accesate cu aplicarea metodelor sigure de autentificare (<i>exemplu: certificate X.509 avansat calificate</i>).
SEC 9	M	Accesul la funcțiile oferite utilizatorilor neautentificați (cazul expunerii de servicii către pagina WEB oficială a <i>CNPF</i>) este controlat cu mijloace de protecție contra suprasolicitării serviciului de unul sau câteva noduri ale rețelei.
SEC 10	M	Toate câmpurile din formularele completate de către utilizatori trebuie să fie validate în mod obligatoriu după tip atât pe client cât și pe server.
SEC 11	M	<i>e-RCA</i> va fi securizat pentru OWASP Top 10 vulnerabilities.
SEC 12	M	<i>e-RCA</i> va asigura confidențialitatea datelor transmise-recepționate pe canalele de comunicație.
SEC 13	M	Acțiunile utilizatorilor sunt înregistrate în jurnale electronice.
SEC 14	D	Sistemul emite un semnal periodic care indică starea sa funcțională.

1.11.2. Cerințe față de mecanismul de autentificare

Compartimentul dat conține cerințele aferente mecanismului de autentificare ce trebuie implementat în cadrul *e-RCA*. Tabelul 1.21 conține toate cerințele mecanismului de autentificare a *e-RCA*.

Tabelul 1.20. Cerințele pentru mecanismul de autentificare a *e-RCA*

ID	Obligativitate	Cerință
SEC 15	M	<i>e-RCA</i> va permite accesarea funcțiilor sale doar după autentificarea cu succes a utilizatorului/administratorului. <i>e-RCA</i> va oferi suport pentru cel puțin următoarele metode de autentificare: În bază de ID și parolă cu dublu factor de autentificare, M-Pass în calitate de mecanism de autentificare a utilizatorilor prin intermediul certificatului digital sau identității mobile. <i>e-RCA</i> va permite utilizatorilor schimbarea parolelor individuale.
SEC 16	M	<i>e-RCA</i> va permite înregistrarea utilizatorilor și a informației de profil aferentă acestora (<i>exemplu: ID, parola, nume, prenume, Email etc.</i>).
SEC 17	M	Parolele utilizatorilor trebuie să fie protejate. Metoda de protejare a parolelor trebuie să asigure imposibilitatea interceptării, deducerii sau recuperării acestora.
SEC 18	M	<i>e-RCA</i> va permite definirea și implementarea seturilor de politici de utilizare a parolelor. Politicile trebuie să permită setarea cerințelor cel puțin pentru: <ul style="list-style-type: none"> • complexitatea parolei; • obligativitatea schimbării parolei; • durata de viață a parolei; • utilizarea repetată a parolelor; • numărul de încercări de autentificare eșuată; • dicționar de parole interzise. Sistemul informatic va furniza utilizatorului în timp util informație cu privire la aplicarea politicilor de utilizare a parolelor (<i>exemplu: mesaj de expirare a parolei în N zile</i>).
SEC 19	D	<i>e-RCA</i> va permite aplicarea diferențiată a politicilor de utilizare a parolelor pentru diferite grupuri de utilizatori.
SEC 20	M	<i>e-RCA</i> va permite blocarea, dezactivarea sau suspendarea conturilor utilizatorilor la nivel de aplicație.
SEC 21	D	<i>e-RCA</i> va putea fi integrat cu servicii externe de tipul „ISP” (<i>Identity Services Providers</i>). Metodele de autentificare ce trebuie să fie susținute cu implicarea unui ISP extern sunt: <ul style="list-style-type: none"> • ID și parola cu dublu factor de autentificare; • Certificate X.509
SEC 22	D	<i>e-RCA</i> va permite aplicarea diferențiată a metodelor de autentificare, în funcție de resursele accesate
SEC 23	M	<i>e-RCA</i> va permite setarea numărului de conexiuni simultane ce pot fi inițiate de un utilizator.
SEC 24	M	<i>e-RCA</i> va permite setarea timpului de expirare a sesiunilor utilizatorilor în caz de inactivitate.
SEC 25	M	<i>e-RCA</i> va deține mecanisme eficiente de prevenire a preluării neautorizate a sesiunilor active inițiate de utilizatorii legitimi.
SEC 26	M	Sesiunea de lucru în <i>e-RCA</i> va fi blocată la solicitarea utilizatorului sau automat, la expirarea sesiunii utilizatorului.

1.11.3. Cerințe față de mecanismul de autorizare

Compartimentul dat conține cerințele aferente mecanismului de autorizare ce trebuie implementat în cadrul *e-RCA*.

Tabelul 1.22 conține toate cerințele mecanismului de autentificare a *e-RCA*.

Tabelul 1.21. Cerințele pentru mecanismul de autorizare a *e-RCA*

ID	Obligatorietate	Cerință
SEC 27	M	<i>E-RCA</i> va permite gestiunea granulară a drepturilor de acces la toate obiectele sistemului informatic și acțiunile posibile asupra acestora (exemplu: entități de business, proprietăți ale entităților de business, formulare electronice, meniuri, rapoarte, acțiuni de creare/vizualizare/actualizare/eliminare).
SEC 28	M	Metoda de autorizare în cadrul sistemului se va baza pe principiul „ <i>este interzis tot ce nu este explicit permis</i> ”.
SEC 29	M	<i>e-RCA</i> va permite definirea de grupuri de utilizatori și roluri în cadrul sistemului și asocierea utilizatorilor la aceste grupe și roluri.
SEC 30	M	<i>e-RCA</i> va permite acordarea drepturilor de acces la nivel de utilizator explicit, grup și rol. Un grup de utilizatori va putea conține mai multe subgrupuri/roluri. Un utilizator poate fi asociat unuia sau mai multor grupuri și roluri, drepturile sale de acces fiind determinate cumulativ.
SEC 31	M	<i>e-RCA</i> va permite acordarea drepturilor de acces bazate pe reguli de business (exemplu: modificarea documentului doar dacă utilizatorul este autor, sau dacă operațiunea se face într-un anumit interval de timp, stare sau context).
SEC 32	M	<i>e-RCA</i> va permite atribuirea temporară a drepturilor deținute de un utilizator, către un alt utilizator. Atribuirea va putea fi efectuată cu păstrarea sau suspendarea drepturilor deținute de utilizatorul către care se delegă drepturile.
SEC 33	D	<i>e-RCA</i> va permite segregarea activităților administrative (exemplu: Administratorul 1 modifică, Administratorul 2 confirmă).
SEC 34	M	<i>e-RCA</i> va furniza vizualizări și rapoarte privind drepturile de acces configurate. Acestea vor putea fi parametrizate în funcție de cel puțin următoarele criterii: grup de utilizatori/rol în, ID utilizator, entitate de business, proprietate aferentă entității de business, acțiuni admise.

1.11.4. Cerințe față de mecanismul de validare a datelor de intrare/ieșire

Compartimentul dat conține cerințele aferente mecanismului de validare a datelor de intrare/ieșire în cadrul formularelor electronice furnizate de *E-RCA*.

Tabelul 1.23 conține toate cerințele mecanismului de validare ale datelor de intrare/ieșire ale formularelor electronice furnizate de *E-RCA*.

Tabelul 1.22. Cerințele pentru mecanismul de validare a datelor de intrare/ieșire a formularelor electronice furnizate de *e-RCA*

ID	Obligatorietate	Cerință
SEC 35	M	<i>e-RCA</i> va deține mecanisme adecvate pentru a preveni manipularea datelor de intrare (date de intrare parvenite de la utilizatorii autorizați, date de intrare parvenite de la aplicații externe) atât la nivel de aplicație cât și la nivel de bază de date..
SEC 36	M	Toate acțiunile de modificare a datelor critice și sensibile în cadrul <i>e-RCA</i> vor fi efectuate prin intermediul formularelor, conform fluxului de lucru stabilit pentru aceste date critice.
SEC 37	M	<i>e-RCA</i> va efectua validarea completă și independentă a datelor pe partea de nivelul de prezentare, nivelul logicii de business, nivelul de date, în scopul asigurării integrității, completitudinii și corectitudinii datelor.

ID	Obligatoritate	Cerință
SEC 38	M	Datele confidențiale nu vor fi stocate și accesate nesecurizat în cadrul <i>e-RCA</i> (exemplu: În fișiere log, caching).
SEC 39	M	<i>e-RCA</i> va deține mecanisme de protejare adițională a datelor deosebit de confidențiale (exemplu: afișarea mascată a datelor, stocarea datelor în formă criptată, autentificarea repetată a utilizatorului etc.).
SEC 40	M	<i>e-RCA</i> va deține proceduri de rutină pentru verificarea și detectarea posibilelor coruperi a relațiilor de integritate a datelor.
SEC 41	M	<i>e-RCA</i> va deține mecanisme adecvate pentru a preveni manipularea datelor stocate în cadrul aplicației.

1.11.5. Cerințe față de mecanismul de jurnalizare și audit

Compartimentul dat conține cerințele aferente mecanismului de jurnalizare a evenimentelor și auditul de securitate în cadrul *e-RCA*.

Tabelul 1.24 conține toate cerințele mecanismului de jurnalizare și audit furnizate de *E-RCA*.

Tabelul 1.23. Cerințele pentru mecanismul de jurnalizare și audit a e-RCA

ID	Obligatoritate	Cerință
SEC 42	M	<i>e-RCA</i> va deține componente de audit ce vor colecta și gestiona centralizat înregistrările de audit la nivelul fiecărui modul al sistemului informatic.
SEC 43	M	Componenta de audit va permite configurarea granulară a politicilor de audit.
SEC 44	M	<i>e-RCA</i> va permite stabilirea politicilor de audit la nivel de obiect / entitate de business și la nivel de eveniment jurnalizat.
SEC 45	M	<i>e-RCA</i> va permite stabilirea caracteristicilor specifice evenimentelor ce trebuie să fie jurnalizate (exemplu: produse într-un anumit interval de timp, o anumită valoare a proprietarii entității de business).
SEC 46	M	<i>e-RCA</i> va permite auditarea oricărui eveniment, la nivelul oricărui obiect sau entitate de business din cadrul sistemului informatic.
SEC 47	M	Fiecare înregistrare de audit va conține cel puțin: <ul style="list-style-type: none"> • momentul în timp al producerii evenimentului; • subiectul evenimentului (ID utilizator); • obiectul sau entitatea de business afectată; • evenimentul produs; • adresa IP a sursei ce a inițiat evenimentul.
SEC 48	M	Înregistrările de audit nu vor conține informație de business confidențială.
SEC 49	M	Erorile ce pot apărea la jurnalizarea înregistrărilor de audit nu trebuie să afecteze funcționarea normală a sistemului.
SEC 50	M	Componenta de audit va utiliza ceasul de sistem setat la nivelul sistemului de operare în care rulează componenta de audit.
SEC 51	M	Componenta de audit va deține un mecanism de arhivare a înregistrărilor de audit istorice. Procesul de arhivare va putea fi parametrizat (frecvența, vechime date, format arhivare, destinație etc.).
SEC 52	D	<i>e-RCA</i> va putea genera automat notificări către persoanele responsabile la producerea anumitor evenimente de securitate, conform configurațiilor setate.
SEC 53	D	Componenta de audit va putea fi integrată în baza standardelor deschise cu soluții de tipul SIEM (<i>Security Incident and Event Management</i>) în vederea preluării înregistrărilor de audit produse în cadrul sistemului, de către soluțiile respective.

ID	Obligatoritate	Cerință
SEC 54	M	<i>e-RCA</i> va permite fixarea versiunilor istorice ale datelor, ce vor fi considerate deosebit de sensibile.
SEC 55	M	Activitățile de schimbare stări și responsabili înregistrări vor fi jurnalizate.
SEC 56	M	<i>e-RCA</i> va deține instrumente comode pentru accesarea și procesarea evenimentelor jurnalizate, inclusiv filtrarea înregistrărilor de audit după orice câmp deținut și exportul acestora în format uzual. Instrumentele de audit ale sistemului vor putea fi utilizate și în scopul importului arhivelor cu fișiere de audit pentru activități de analiza ocazionale.
SEC 57	M	<i>e-RCA</i> va deține mecanisme sigure de protejare a integrității informației de audit înregistrate.
SEC 58	M	Evenimentele de business critice vor putea fi jurnalizate în paralel și sincron prin intermediul sistemului guvernamental de jurnalizare <i>MLog</i> .
SEC 59	M	<i>e-RCA</i> va furniza mecanism de configurare a evenimentelor de business care vor fi jurnalizate alternativ și prin intermediul serviciului <i>MLog</i> .

1.11.6. Cerințe față de mecanismul de gestiune a excepțiilor și erorilor

Compartimentul dat conține cerințele aferente mecanismului de gestiune a excepțiilor și erorilor în cadrul *e-RCA*.

Tabelul 1.25 conține toate cerințele mecanismului de gestiune a excepțiilor și erorilor furnizate de *e-RCA*.

Tabelul 1.24. Cerințele pentru mecanismul de gestiune a excepțiilor și erorilor a e-RCA

ID	Obligatoritate	Cerință
SEC 60	M	<i>e-RCA</i> va înregistra centralizat toate excepțiile și erorile generate de componentele sale.
SEC 61	M	La producerea unei erori, <i>e-RCA</i> va afișa utilizatorului un mesaj de eroare generic. Acesta poate conține un cod de eroare și un identificator unic al erorii, pentru a facilita implicarea serviciilor de suport.
SEC 62	M	Toate erorile care vor expune utilizatorilor în timpul de lucru cu <i>e-RCA</i> vor fi suficient de clare și sugestive.
SEC 63	M	<i>e-RCA</i> va deține instrumentele necesare pentru analiza și procesarea înregistrărilor aferente excepțiilor și erorilor.
SEC 64	D	<i>e-RCA</i> va putea genera automat notificări către persoanele responsabile la producerea anumitor erori în funcționarea a componentelor sale.

1.12. Cerințe de reziliență și continuitate

În acest compartiment sunt stabilite cerințele privind caracteristicile de continuitate și reziliență aferente sistemului solicitate de CNPF.

Tabelul 1.25. Cerințele pentru capacitățile de reziliență ale e-RCA

ID	Obligatoritate	Cerință
RC 1	M	<i>e-RCA</i> va avea implementate instrumente pentru executarea procedurilor de generare automată a copiilor de rezervă și gestiune a copiilor de rezervă istorice.
RC 2	M	<i>e-RCA</i> trebuie să dețină mecanisme de asigurare a integrității datelor în cazul căderilor la nivelul oricăror componente.

ID	Obligatoritate	Cerință
RC 3	M	<i>e-RCA</i> trebuie să dețină mecanisme de restabilire operativă a disponibilității și accesibilității în cazul unor incidente de continuitate.
RC 4	M	Arhitectura <i>e-RCA</i> trebuie să fie rezistentă la căderi de componente și să nu dețină puncte singulare de cădere (SPOF).
RC 5	M	<i>e-RCA</i> trebuie să dețină mecanisme de asigurare a integrității datelor în cazul unor căderi accidentale la nivelul oricăror componente ale sale.
RC 6	M	<i>e-RCA</i> trebuie să dețină mecanisme de restabilire operativă a disponibilității și accesibilității în cazul unor incidente de continuitate.

2. Fazele de implementare e-RCA

Fazele enumerate în această secțiune sunt cu titlu de informare. Activitățile menționate în cadrul fiecărei faze reprezintă cerințe minime. Livrabilele indicate și criteriile de acceptanță ale livrabilelor sunt obligatorii. *CNPF* încurajează Furnizorul să propună abordarea sa pentru implementarea e-RCA. Furnizorul va specifica în ofertă fazele de implementare și livrabilele produse. Pentru fiecare fază vor fi definite obiectivele, activitățile cheie, persoanele responsabile și instrumentele utilizate pentru realizarea activităților.

2.1. Faza de analiză: activitățile cheie

Compartimentul dat conține cerințele privind activitățile cheie ale fazei de analiză în cadrul proceselor de dezvoltare și implementare a e-RCA.

Tabelul 2.1. conține cerințele privind activitățile cheie ale fazei de analiză.

Tabelul 2.1. Cerințele privind activitățile cheie ale fazei de analiză

ID	Obligatoritate	Cerință
CSI.1.	M	<p>Furnizorul identifica și va valida necesitățile de business pentru e-RCA în cadrul etapei de analiză de business. În acest scop, Furnizorul va executa următoarele activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • revizuirea/analiza cerințelor de business; • revizuirea proceselor de business relevante; • revizuirea proceselor de raportare; • revizuirea/analiza cerințelor pentru rapoarte; • organizarea workshop-urilor între <i>CNPF</i> și Furnizor pe subiectul analizei proceselor de business; • analiza utilizatorilor și rolurilor acestora în cadrul e-RCA; • identificarea surselor de date; • revizuirea infrastructurii curente software, hardware și de rețea; • revizuirea arhitecturii sistemului propus. <p>Lucrările se vor executa prin interviuări ale persoanelor responsabile din subdiviziunile business și TI, și analize a documentației relevante.</p>

2.2. Faza de analiză: livrabile

Compartimentul dat conține cerințele privind livrabilele fazei de analiză în cadrul proceselor de dezvoltare și implementare a e-RCA.

Tabelul 2.2. conține cerințele privind livrabilele fazei de analiză.

Tabelul 2.2. Cerințele privind livrabilele fazei de analiză

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.2.	M	În rezultatul analizei de business, Furnizorul va furniza în calitate de livrabil Specificația cerințelor software (SRS) care reprezintă un raport amplu și exhaustiv de analiză de business, care va conține precizări și propuneri în raport cu termenii de referință pentru e-RCA.
CSI.3.	I	În baza <i>SRS</i> perfectat, <i>CNPF</i> poate accepta ajustări la specificațiile funcționale și non-funcționale conform termenilor de referință.

2.3. Faza de analiză: criteriile de acceptanță a livrabilelor

Compartimentul dat conține cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de analiză în cadrul proceselor de dezvoltare și implementare a e-RCA.

Tabelul 2.3. conține cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de analiză.

Tabelul 2.3. Cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de analiză

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.4.	M	Acceptanța livrabilelor fazei de analiză a proiectului va fi efectuată conform următoarelor criterii: <ul style="list-style-type: none"> • livrabilele sunt prezentate către <i>CNPF</i>; • <i>CNPF</i> nu are observații privind deplinătatea și corectitudinea livrabilelor; • actul de acceptanță a livrabilelor este semnat de ambele părți.

2.4. Faza de proiectare tehnică: activități cheie

Compartimentul dat conține cerințele privind activitățile cheie ale fazei de proiectare a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.4. conține cerințele privind activitățile cheie ale fazei de proiectare tehnică.

Tabelul 2.4. Cerințele privind activitățile cheie ale fazei de proiectare tehnică

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.5.	M	La această etapă furnizorul va elabora proiectele tehnice pentru Sistem, conform specificațiilor funcționale și non-funcționale. Furnizorul va executa cel puțin: <ul style="list-style-type: none"> • definirea arhitecturii de sistem (particularitățile de implementare a nivelului de prezentare, nivelului de aplicații, nivelului de date și nivelului tehnologic); • definirea particularităților tehnice pentru fiecare nivel de arhitectură a e-RCA; • definirea în detaliu a modelului de date aferent e-RCA; • maparea modelului de date la sursele de date existente la moment în cadrul <i>CNPF</i> (pentru a asigura migrarea datelor inițiale). • definirea particularităților de bază a interfețelor utilizatorilor a e-RCA; • definirea customizărilor necesar a fi efectuate, cu utilizarea capacităților native ale soluției; • definirea dezvoltărilor necesar a fi efectuate și modalitatea de integrare în soluție; • definirea specificațiilor tehnice pentru interfețelor aplicative ale e-RCA necesare în scopul integrării cu sistemele externe;

2.5. Faza de proiectare tehnică: livrabile

Compartimentul dat conține cerințele privind livrabilele fazei de proiectare tehnică a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.5. conține cerințele privind livrabilele fazei de proiectare tehnică.

Tabelul 2.5. Cerințele privind livrabilele fazei de proiectare tehnică

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.6.	M	În rezultatul proiectării tehnice, Furnizorul va furniza în calitate de livrabil Proiectul Tehnic (SDD) . Proiectul tehnic este un document director al activităților de dezvoltare a e-RCA care conține descrierea detaliată a următoarelor viziuni: structurile de date și constrângerile acestora, arhitectura sistemului informatic cu descrierea detaliată a tuturor viziunilor arhitecturale ale e-RCA, interfațele utilizatorilor a e-RCA- care cuprinde conceptualizarea totalității componentelor interfețelor utilizatorilor, funcționalitățile e-RCA care cuprinde descrierea detaliată a totalității scenariilor și algoritmilor de implementare a funcționalităților e-RCA.

2.6. Faza de proiectare tehnică: criterii de acceptanță a livrabilelor

Compartimentul dat conține cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de proiectare tehnică a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.6. conține cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de proiectare tehnică.

Tabelul 2.6. Cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de proiectare tehnică

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.7.	M	Acceptanța fazei de proiectare tehnică este condiționată de livrarea către <i>CNPF</i> a Proiectului Tehnic (SDD) și responsabilii relevanți din partea <i>CNPF</i> nu au observații privind deplinătatea și corectitudinea Proiectului Tehnic.
CSI.8.	M	Acceptanța fazei de proiectare tehnică se încheie cu semnarea Actul de acceptanță de ambele părți.

2.7. Faza de dezvoltare/configurare: activități cheie

Compartimentul dat conține cerințele privind activitățile cheie ale fazei de dezvoltare/configurare a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.7. conține cerințele privind activitățile cheie ale fazei de dezvoltare/configurare a e-RCA.

Tabelul 2.7. Cerințele privind activitățile cheie ale fazei de proiectare/dezvoltare

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.9.	M	La această etapă furnizorul va configura și ajusta (în cazul soluțiilor dezvoltate sau platformelor universale utilizate) sau va dezvolta și configura (în cazul dezvoltării de la zero a sistemului informatic) sistemul informatic e-RCA, conform specificațiilor Proiectului Tehnic. Furnizorul va executa cel puțin următoarele activități:

		<ul style="list-style-type: none"> • instalarea mediilor de producție și de testare a e-RCA (Sistem de Operare/SGBD/aplicații etc.); • dezvoltarea, desfășurarea și configurarea e-RCA conform <i>SRS</i> și <i>SDD</i>. • desfășurarea componentelor e-RCA în mediile de operare pregătite.
--	--	---

2.8. Faza de dezvoltare/configurare: livrabile

Compartimentul dat conține cerințele privind livrabilele fazei de dezvoltare/configurare a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.8. conține cerințele privind livrabilele fazei de dezvoltare/configurare.

Tabelul 2.8. Cerințele privind livrabilele fazei de dezvoltare/configurare

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.10.	M	Furnizorul va dezvolta și configura componentele sistemului informatic e-RCA conform specificațiilor funcționale și non-funcționale în: <ul style="list-style-type: none"> • mediul de producție; • mediul de testare post-implementare;
CSI.11.	M	Furnizorul va pregăti și livra documentație completă aferentă componentelor implementate.
CSI.12.	M	Furnizorul va livra scenariile de testare și va efectua testarea componentelor e-RCA: <ul style="list-style-type: none"> • unit testing; • integration testing; • stress testing; • load testing; • security testing.

2.9. Faza de dezvoltare/configurare: criteriile de acceptanță a livrabilelor

Compartimentul dat conține cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de dezvoltare/configurare a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.9. conține cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de dezvoltare/configurare a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.9. Cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei dezvoltare/configurare

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.13.	M	Componente sistemului informatic e-RCA sunt implementate și configurate conform specificațiilor funcționale și non-funcționale în următoarele medii: <ul style="list-style-type: none"> • mediul de producție; • mediul de testare post-implementare
CSI.14.	M	Documentația tehnică completă aferentă componentelor implementate ale e-RCA este livrată.
CSI.15.	M	Beneficiarul nu are observații sau obiecții privind calitatea livrabilelor.

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.16.	M	Actul de acceptanță a livrabilelor fazei de dezvoltare/configurare este semnat de către Furnizor și <i>CNPF</i> .

2.10. Faza de migrare a datelor: activități cheie

Compartimentul dat conține cerințele privind activitățile cheie ale fazei de migrare a datelor în sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.10. conține cerințele privind activitățile cheie ale fazei de migrare a datelor.

Tabelul 2.10. Cerințele privind activitățile cheie ale fazei de migrare a datelor

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.17.	D	Furnizorul va include în oferta tehnică informație detaliată cu privire la abordarea, metoda și instrumentele propuse pentru efectuarea migrării datelor.
CSI.18.	I	<i>CNPF</i> va asigura accesul Furnizorului la seturile de date necesare pentru migrare.
CSI.19.	M	Furnizorul va asigura migrarea în e-RCA a tuturor seturilor de date și la nivelul de detaliu solicitat de <i>CNPF</i> .
CSI.20.	M	În procesul de migrare, Furnizorul va fi responsabil pentru: <ul style="list-style-type: none"> • stabilirea metodologiei aplicate la migrarea datelor; • elaborarea planurilor detaliate de migrare a datelor; • asigurarea instrumentelor software ce vor fi utilizate la migrarea datelor; • stabilirea regulilor de calitate pentru pregătirea seturilor de date pentru migrare și implementarea acestora la nivelul instrumentelor utilizate în proces; • maparea datelor puse la dispoziție de <i>CNPF</i> la structurile de date din e-RCA; • stabilirea criteriilor de reconciliere a datelor; • participarea la activitățile de curățare și îmbogățire a datelor; • verificarea și validarea calității seturilor de date pentru import; • importul în e-RCA a datelor pregătite; • identificarea excepțiilor și erorilor la importul de date.
CSI.21.	M	Furnizorul va propune <i>CNPF</i> metodologia de migrare a datelor. Metodologia trebuie să conțină cel puțin următoarele elemente: <ul style="list-style-type: none"> • modalitatea de pregătire a datelor; • modalitatea de mapare a structurilor de date; • modalitatea de curățare a datelor și asigurare a calității acestora; • modalitatea de completare a tipurilor de date sau atribute cerute de e-RCA și care sunt lipsă în seturile de date deținute de <i>CNPF</i>; • modalitatea de import a datelor; • modalitatea de reconciliere a datelor migrate; • planul de recuperare (la fiecare etapa cheie în procesul de migrare); • planul de lansarea în producție.
CSI.22.	M	Furnizorul va pregăti și propune <i>CNPF</i> planurile detaliate de migrare a datelor. Planurile detaliate vor fi aliniate la planul de implementare a e-RCA.

ID	Obligatoritate	Cerință
CSI.23.	M	Toate activitățile aferente migrării datelor vor fi desfășurate în medii de operare controlate de <i>CNPF</i> , amplasate în rețeaua locală a <i>CNPF</i> . Datele nu vor părăsi niciodată sistemul informațional al <i>CNPF</i> .
CSI.24.	M	În procesul de migrare a datelor, Furnizorul se angajează să adere la politicile și standardele de securitate aprobate și aplicate de <i>CNPF</i> .

2.11. Faza de migrare a datelor: livrabile

Compartimentul dat conține cerințele privind livrabilele fazei de migrare a datelor în sistemului informatic *e-RCA*.

Tabelul 2.11. conține cerințele privind livrabilele fazei de migrare a datelor.

Tabelul 2.11. Cerințele privind livrabilele fazei de migrare a datelor

ID	Obligatoritate	Cerință
CSI.25.	M	Furnizorul va elabora și livra Metodologia de migrare a datelor (strategia de migrare a datelor) în <i>e-RCA</i> .
CSI.26.	M	Furnizorul va elabora și livra Planul de migrare a datelor în <i>e-RCA</i> .
CSI.27.	M	Toate seturile de date relevante deținute de <i>CNPF</i> trebuie să fie migrate complet și corect în <i>e-RCA</i> .

2.12. Faza de migrare a datelor: criteriile de acceptanță a livrabilelor

Compartimentul dat conține cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de migrare a datelor în sistemului informatic *e-RCA*.

Tabelul 2.12. conține cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de migrare a datelor în sistemului informatic *e-RCA*.

Tabelul 2.12. Cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de migrare a datelor

ID	Obligatoritate	Cerință
CSI.28.	M	Strategia și Planul de migrare a datelor sunt livrate și acceptate de <i>CNPF</i> .
CSI.29.	M	Toate datele, conform necesităților <i>CNPF</i> , sunt migrate complet și corect în <i>e-RCA</i> .
CSI.30.	M	Actul de acceptanță a livrabilelor fazei de migrare a datelor în <i>e-RCA</i> este semnat de către Furnizor și <i>CNPF</i> .

2.13. Faza de testare de acceptanță: activități cheie

Compartimentul dat conține cerințele privind activitățile cheie în testarea de acceptanță a sistemului informatic *e-RCA*.

Tabelul 2.13. conține cerințele privind activitățile cheie ale fazei de testare de acceptanță.

Tabelul 2.13. Cerințele privind activitățile cheie ale fazei de testare de acceptanță

ID	Obligatoritate	Cerință
CSI.31.	M	La această etapă toate componentele <i>e-RCA</i> sunt implementate și configurate conform specificațiilor funcționale și non-funcționale. <i>E-RCA</i> este disponibil și operațional în toate mediile în care a fost implementat. Furnizorul va organiza testarea de acceptanță a sistemului. În acest scop, acesta va executa cel puțin următoarele activități:

ID	Obligativitate	Cerință
		<ul style="list-style-type: none"> definirea strategiei de testare și a procedurii de testare; pregătirea planurilor detaliate de testare, inclusiv scenarii de testare; recepționarea erorilor depistate și înlăturarea acestora; pregătirea planului cu rezultatele finale ale testării, inclusiv statutul tuturor erorilor identificate.
CSI.32.	M	Acoperirea cu unit teste pentru capacitățile e-RCA va fi minim 90%.

2.14. Faza de testare de acceptanță: livrabile

Compartimentul dat conține cerințele privind livrabilele fazei de testare de acceptanță a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.14. conține cerințele privind livrabilele fazei de testare de acceptanță.

Tabelul 2.14. Cerințele privind livrabilele fazei de migrare a datelor

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.33.	M	Furnizorul va livra spre coordonare și acceptare către <i>CNPF</i> planul de testare de acceptanță;
CSI.34.	M	Furnizorul va livra spre coordonare și acceptare către <i>CNPF</i> scenariile de testare pentru toate categoriile de teste (<i>unit testing, integration testing, stress testing, load testing, security testing etc.</i>).
CSI.35.	M	Furnizorul va livra spre coordonare și acceptare către <i>CNPF</i> raportul cu privire la rezultatele testării e-RCA.

2.15. Faza de testare de acceptanță: criteriile de acceptanță a livrabilelor

Compartimentul dat conține cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de testare de acceptanță a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.15. conține cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de testare de acceptanță a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.15. Cerințele privind criteriile de acceptanță a e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.36.	M	Furnizorul va efectua toate testele planificate conform Planului de testare și rezultatele finale ale acestora sunt acceptabile de e-RCA.
CSI.37.	M	Acceptarea livrabilelor se va face dacă se vor descoperi zero nonconformități critice și mai puțin de 3 nonconformități majore.
CSI.38.	M	Acceptarea va fi datată cu ziua când vor fi rectificate toate nonconformitățile descoperite la livrare.
CSI.39.	M	Actul de acceptanță a e-RCA este semnat de către Furnizor și <i>CNPF</i> .

2.16. Faza de instruire și documentare: constrângeri de demarare

Compartimentul dat conține constrângerile ce trebuie îndeplinite pentru demararea activităților de instruire în utilizarea sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.16. conține totalitatea constrângerilor necesare instruirii personalului *CNPF* în utilizarea sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.16. Cerințele privind constrângerile de demarare a instruirii în utilizarea e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.40.	I	Beneficiarul va asigura toate facilitățile necesare organizării instruirii utilizatorilor <i>CNPF</i> în exploatarea sistemului informatic e-RCA: <ul style="list-style-type: none"> • sală pentru instruire; • stații de lucru cu conectare la rețea; • echipament tehnic necesar pentru instruire;
CSI.41.	M	Furnizorul va asigura: <ul style="list-style-type: none"> • Mediul de instruire (testare) pregătit; • materialele de suport pentru instruire (în limba Română); • teste de verificare a eficienței instruirii (în limba Română).

2.17. Faza de instruire și documentare: activități cheie

Compartimentul dat conține cerințele privind activitățile cheie în instruirea și documentarea sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.17. conține cerințele privind activitățile cheie ale fazei de instruire și documentare.

Tabelul 2.17. Cerințele privind activitățile cheie ale fazei de instruire și documentare

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.42.	M	Furnizorul va elabora și livra programe de instruire pentru toate categoriile de utilizatori.
CSI.43.	M	Furnizorul va stabili de comun acord cu <i>CNPF</i> Planul de organizare a sesiunilor de instruire.
CSI.44.	M	Furnizorul va efectua instruirea utilizatorilor conform planului și programelor de instruire agreate în comun cu <i>CNPF</i> . Instruirea va fi efectuată în limba Română.
CSI.45.	M	Furnizorul va instrui un grup țință a utilizatorilor – traineri care vor oferi suport și continua instruirile după punerea în producție a sistemului informatic e-RCA-.

2.18. Faza de instruire și documentare: livrabile

Compartimentul dat conține cerințele privind livrabilele fazei de instruire și documentare a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.18. conține cerințele privind livrabilele fazei de instruire și documentare.

Tabelul 2.18. Cerințele privind livrabilele fazei de instruire și documentare

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.46.	M	Faza de instruire și documentare presupune asigurarea următoarelor categorii de livrabile: <ul style="list-style-type: none"> • instruire privind utilizarea de business a e-RCA (utilizatorii cu rol non-administrator); • instruire pentru administrare și configurare e-RCA (utilizatorii cu rol administrator); • ghiduri complete pentru toate categoriile de utilizatori <i>E-RCA</i> destinate exploatării și administrării sistemului informatic e-RCA.
CSI.47.	M	Furnizorul va pregăti și livra cel puțin următoarele documente însoțitoare ale sistemului informatic e-RCA:

ID	Obligativitate	Cerință
		<ul style="list-style-type: none"> document de arhitectură tehnică a sistemului informatic e-RCA; ghidul de administrare a sistemului informatic e-RCA; ghidurile utilizatorilor sistemului informatic e-RCA; ghidul de instalare a sistemului informatic e-RCA; ghidul de configurare și menținere operațională a tuturor componentelor sistemului informatic e-RCA; ghiduri pentru dezvoltatori, în limita componentelor admise pentru dezvoltare internă pe partea CNPF; materiale de suport pentru instruirea utilizatorilor cu rol non-administrator și administrator.
CSI.48.	M	Ghidurile trebuie să fie complete, detaliate și actualizate pentru toate grupele de utilizatori.
CSI.49.	M	Ghidurile pentru utilizatorii non-administrativi vor fi în limba Română. Altă documentație va fi în limba Română, Rusă sau Engleză.
CSI.50.	M	Furnizorul va livra ghidurile în format electronic. Ghidurile trebuie să fie comod de accesat și navigat, iar informația necesară lesne de identificat.
CSI.51.	M	Furnizorul va pregăti și livra următoarele categorii de instrucțiuni operaționale ale sistemului informatic e-RCA: <ul style="list-style-type: none"> ghidul de înlăturarea defecțiunilor sistemului informatic e-RCA; manual de instalare și configurare sistemului informatic e-RCA; materiale de instruire pentru administratorii sistemului informatic e-RCA; Ghiduri de efectuare copii de rezervă și restabilire a datelor sistemului informatic e-RCA; Documentația procesului de arhivare și restabilire a datelor din arhiva sistemului informatic e-RCA; Documentația de securitate a sistemului informatic e-RCA.
CSI.52.	M	Furnizorul va livra codul sursă aferent dezvoltărilor custom efectuate pentru e-RCA. Codul sursă va conține suficiente comentarii pentru a putea fi înțeles de angajații CNPF.

2.19. Faza de instruire și documentare: criteriile de acceptanță

Compartimentul dat conține cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de instruire și documentare a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.19. conține cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de instruire și documentare a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.19. Cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de instruire și documentare

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.53.	M	Furnizorul trebuie să efectueze toate sesiunile de instruire conform Planului agreat în comun acord cu CNPF.
CSI.54.	M	Documentația sistemului informatic e-RCA trebuie să fie completă și livrată în forma solicitată de CNPF.

ID	Obligatoritate	Cerință
CSI.55.	M	Codul sursă pentru dezvoltările custom efectuate la e-RCA, va fi livrat.
CSI.56.	M	Actul de acceptanță a instruirilor și documentației trebuie să fie semnat de către Furnizor și CNPF.

2.20. Faza de lansare în producție: activități cheie

Compartimentul dat conține cerințele privind activitățile cheie pentru lansarea în producție a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.20. conține cerințele privind activitățile cheie pentru lansarea în producție a e-RCA.

Tabelul 2.20. Cerințele privind activitățile cheie ale fazei de instruire și documentare

ID	Obligatoritate	Cerință
CSI.57.	M	Furnizorul va propune abordarea sa pentru lansarea în producție a sistemului informatic e-RCA (<i>exemplu: secvențial, big-bang, rulare paralelă, pilot</i>) și va justifica această abordare.
CSI.58.	M	Furnizorul va participa la toate etapele de punere în producție a sistemului informatic e-RCA. În acest scop, Furnizorul va executa cel puțin următoarele acțiuni: <ul style="list-style-type: none"> • va elabora Planul de lansare în producție (<i>planul de cut-over</i>); • va elabora planul de roll-back (<i>unde este aplicabil</i>); • va actualiza seturile de date ce au fost generate/modificate în sistemele actuale după executarea procedurii de migrare cu date inițiale; • va oferi suport la executarea Planului de lansare în producție; • va înlătura operativ erorile și defecțiunile apărute în funcționarea sistemului informatic e-RCA.

2.21. Faza de lansare în producție: livrabile

Compartimentul dat conține cerințele privind livrabilele fazei de lansare în producție a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.21. conține cerințele privind lansarea în producție a e-RCA-.

Tabelul 2.21. Cerințele privind livrabilele fazei de lansare în producție a e-RCA

ID	Obligatoritate	Cerință
CSI.59.	M	Furnizorul va perfecta și coordona cu CNPF Planul de lansare în producție a sistemului informatic e-RCA.
CSI.60.	M	Sistemul informatic e-RCA este lansat în producție.

2.22. Faza de lansare în producție: criteriile de acceptanță

Compartimentul dat conține cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de lansare în producție a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.22. conține cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de lansare în producție a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.22. Cerințele privind criteriile de acceptanță a livrabilelor fazei de testare în producție a e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.61.	M	Sistemul este disponibil și funcțional pentru toți utilizatorii autorizați ai Beneficiarul.
CSI.62.	M	Actul de acceptanță în producție a sistemului informatic e-RCA este semnat de Beneficiar și <i>CNPF</i> .

2.23. Faza de testare în producție a sistemului informatic e-RCA

Compartimentul dat conține cerințele privind perioada de testare în producție a sistemului informatic e-RCA. Tabelul 2.23. conține cerințele privind perioada de testare în producție a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.23. Cerințele privind perioada de testare în producție a e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.63.	M	Furnizorul va oferi suportul gratis on site pentru o perioadă de 4 luni după lansarea în producție, pentru fixarea erorilor și deficiențelor în funcționarea e-RCA. Pe parcursul acestei perioade e-RCA se consideră testat în producție
CSI.64.	M	Pe parcursul perioadei de testare în producție a e-RCA-, Furnizorul va efectua gratis activități de dezvoltare pentru înlăturarea erorilor și deficiențelor, va analiza înregistrările de jurnalizare în vederea prevenirii unor eventuale probleme, va efectua ajustări la interfața utilizator și modulele critice ale e-RCA.

2.24. Faza de acceptanță finală a sistemului informatic e-RCA-

Compartimentul dat conține cerințele privind acceptanța finală a sistemului informatic e-RCA-.

Tabelul 2.24. conține cerințele privind acceptanța finală a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 2.24. Cerințele privind acceptanța finală a sistemului informatic e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
CSI.65.	M	Acceptanța finală a implementării e-RCAse va consemna în baza Actului de acceptanță finală semnat de către Furnizor și <i>CNPF</i> , cu condiția îndeplinirii următoarelor condiții: <ul style="list-style-type: none"> • perioada de testare în producție a expirat; • toate erorile, deficiențele și problemele de gravitate 1 sunt înlăturate; • sunt mai puțin de 10 erori și probleme de gravitate 2 neînlăturate. • nici un scenariu de testare nu va corupe integritatea datelor
CSI.66.	M	O eroare sau problemă aferentă e-RCA este considerată de gravitate 1 dacă aceasta blochează sau face dificilă utilizarea funcționalităților cheie ale sistemului informatic. O eroare sau problemă aferentă e-RCA este considerată de gravitate 2 dacă aceasta blochează sau face dificilă utilizarea funcționalităților pentru care însă există opțiuni alternative.

3. Cerințe pentru garanție, mentenanță și suport

Scopul serviciilor de garanție, suport și mentenanță a e-RCA este de a asigura pentru CNPF realizarea următoarelor obiective:

- Funcționalitatea oferită de sistem va fi aliniată în timp în funcție de schimbarea necesităților de business;
- Incidentele și problemele apărute în procesul de exploatare a sistemului informatic e-RCA vor fi adresate, preluate și soluționate în timp util, cu impact minim asupra activității utilizatorilor;
- Dificultățile în exploatarea e-RCA vor putea fi depășite corect și în timp util, fără a afecta funcționarea sistemului informatic.

CNPF așteaptă ca serviciile de suport și mentenanță să fie bazată pe cele mai bune practici în domeniul managementului proiectelor și managementul serviciilor TI (*exemplu: ISO 20000, ITIL etc.*).

3.1. Cerințele generale de mentenanță și suport

Compartimentul dat conține cerințele generale ale proceselor de mentenanță și suport a sistemului informatic e-RCA.

Tabelul 3.1. Cerințele generale de mentenanță și suport

ID	Obligativitate	Cerință
CPI.1.	M	Furnizorul va presta servicii garanție, mentenanță și suport pentru aplicațiile sistemului informatic e-RCA pentru un termen de 24 luni . Costul respectivelor servicii vor fi indicate într-o linie separată însă vor face parte din costul total al ofertei.
CPI.2.	M	Funcționalitatea oferită de sistem va fi aliniată în timp în funcție de schimbarea necesităților de business, rigorilor și normelor legale.
CPI.3.	M	Toate erorile de funcționare a e-RCA depistate pe parcursul perioadei de garanție vor fi remediate din contul Furnizorului.
CPI.4.	M	După finisarea termenului de mentenanță și suport, CNPF poate solicita prelungirea prestării serviciilor.
CPI.5.	M	Limba oficială de raportare și de comunicare este limba română.

3.2. Specificațiile serviciilor de suport și mentenanță

În acest punct sunt stabilite tipurile de servicii de suport și mentenanță solicitate. Orice referință ulterioară la acești termeni va avea semnificația indicată la acest punct. De asemenea, sunt stabilite cerințele CNPF pentru fiecare tip de servicii în parte.

3.2.1. Serviciile de suport pentru sistemul informatic E-RCA

Serviciile de suport sunt prestate de Furnizor în vederea depășirii incidentelor produse ca urmare a exploatării sistemului informatic e-RCA, în vederea soluționării problemelor depistate pe parcursul exploatării E-RCA și în scopul utilizării corecte și eficiente a e-RCA- de către utilizatori.

Un incident aferent e-RCA este orice eveniment ce a afectat sau ar fi putut afecta funcționarea normală a sistemului informatic. O problemă aferentă e-RCA- este o cauză ce a dus sau poate duce la producerea unui incident.

O solicitare de consultanță este o adresare din partea utilizatorilor către Furnizor în vederea obținerii suportului consultativ la utilizarea, configurarea și menținerea în funcțiune a sistemului informatic e-RCA.

Serviciile de suport sunt destinate să asigure utilizarea în timp a e-RCA la parametri de calitate necesari CNPF. Parametrii de calitate pentru funcționarea Sistemului sunt:

- **Disponibilitatea** – capacitatea sistemului informatic și a componentelor sale de a primi interogări din partea entităților autorizate și de a răspunde în timp util la aceste interogări;
- **Utilizabilitatea** – capacitatea sistemului informatic de a funcționa corect, livrând către utilizatori și entități autorizate serviciile scontate;
- **Performanța** – capacitatea sistemului informatic de a răspunde la interogările legitime la parametri stabiliți;
- **Securitatea** – capacitatea sistemului informatic de a asigura confidențialitatea, integritatea și disponibilitatea datelor stocate și gestionate.

Tabelul 3.2 conține cerințele serviciilor de suport pe care trebuie să le presteze Furnizorul pe parcursul perioadei de garanție și mentenanță.

Tabelul 3.2. Cerințele privind serviciile de suport pentru e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
CPI.6.	M	<p>Furnizorul va oferi suport utilizatorilor la soluționarea incidentelor aferente e-RCA, indiferent de cauzele ce au dus la apariția incidentului (<i>exemplu: erori în aplicație, probleme la nivel de soft de sistem, probleme în aplicații externe</i>).</p> <p>În acest scop, în funcție de specificul fiecărui caz de incident în parte, Furnizorul poate întreprinde următoarele acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • recepționarea de la utilizatori a informației despre incidentul produs și contextul producerii acestuia; • localizarea incidentului și identificarea activităților imediate ce trebuie să fie întreprinse în vederea diminuării impactului incidentului; • identificarea cauzelor incidentului și stabilirea acțiunilor necesar a fi întreprinse în vederea înlăturării incidentului; • ghidarea utilizatorilor în vederea întreprinderii acțiunilor pentru diminuarea impactului incidentului și soluționarea acestuia în limita de timp stabilită; • prezentarea informației detaliate către CNPF privind cauzele incidentului, raționamentul acțiunilor întreprinse și acțiunile planificate pentru a preveni repetarea incidentelor similare; • examinarea necesității de înregistrare a unei noi probleme aferente e-RCA (în cazul înregistrării problemei, Furnizorul o va gestiona conform cerințelor aferente serviciilor de suport pentru soluționarea problemelor).
CPI.7.	M	<p>Furnizorul va presta servicii de suport pentru soluționarea problemelor înregistrate la nivelul aplicațiilor. În acest scop, în funcție de specificul fiecărui caz în parte, Furnizorul poate întreprinde următoarele acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • recepționarea și colectarea informației aferente problemei, simptome, efecte, condiții specifice;

ID	Obligativitate	Cerință
		<ul style="list-style-type: none"> • analiza și localizarea problemei la nivelul componentelor e-RCA, identificarea interdependențelor ce contribuie la manifestarea problemei sau sunt afectate de problema; • identificarea soluțiilor temporare pentru a diminua efectele problemei și ghidarea utilizatorilor în vederea aplicării acestora; • identificarea soluțiilor aferente problemei, comunicarea regulata cu utilizatorii privind progresele făcute în vederea identificării soluțiilor; • în cazul în care soluțiile țin de configurări la nivelul aplicației, va fi efectuată ghidarea utilizatorilor în vederea implementării acestora; • în cazul în care soluțiile presupun modificări la nivelul codului program al e-RCA , acestea vor operate de <i>Furnizor</i> și implementate în cadrul serviciilor de Mentenanță în limita de timp stabilită.
CPI.8.	M	<p>Furnizorul va presta servicii de suport consultativ la utilizarea e-RCA de către utilizatori. În acest scop, în funcție de specificul necesităților de consultanță ale utilizatorilor, Furnizorul poate întreprinde următoarele acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • recepționarea solicitării de consultanță din partea utilizatorilor și a informației aferente contextului în care este necesara consultanța; • identificarea soluțiilor și validarea acestora în mediile de testare ale Furnizorului; • Oferirea răspunsurilor complete și corecte privind modul în care trebuie să acționeze utilizatorii la exploatarea e-RCA , conform solicitării de consultanță.
CPI.9.	M	<p>Furnizorul va presta servicii de administrare a sistemelor de operare și a bazei de date. În acest scop, în funcție de specificul necesităților, Furnizorul poate întreprinde următoarele acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> • recepționarea și colectarea informației aferente problemelor, simptomelor, efectelor, condițiilor specifice; • localizarea și identificarea activităților imediate ce trebuie să fie întreprinse în vederea utilizării raționale a resurselor; • prezentarea informației detaliate către CNPF privind acțiunile necesare a fi întreprinse și acțiunile planificate pentru a întruni cerințele SLA; • solicitarea din partea CNPF a permisiunilor de acces necesare pentru ași onora obligațiunile; • examinarea necesității de înregistrare a unor noi probleme aferente e-RCA (în cazul înregistrării problemei, Furnizorul o va gestiona conform cerințelor aferente serviciilor de suport pentru soluționarea problemelor).

3.2.2. Serviciile de mentenanță pentru sistemul informatic e-RCA

Serviciile de mentenanță trebuie să fie prestate de Furnizor în scopul menținerii în timp a aplicațiilor la parametri de funcționare optimi. În acest scop, Furnizorul poate veni cu actualizări și modificări la nivelul aplicațiilor precum și noi versiuni ale aplicațiilor.

Actualizări ale e-RCA sunt modificări la nivelul aplicațiilor, transmise către *CNPF* la inițiativa Furnizorului și destinate să îmbunătățească performanța aplicațiilor, să înlăture probleme, erori și vulnerabilități cunoscute Furnizorului.

Versiuni noi (new releases) sunt pachete de software aferente e-RCA, transmise către *CNPF* la inițiativa Furnizorului și care conțin toate modificările efectuate anterior la nivelul aplicațiilor. Suplimentar, pot conține modificări și actualizări, componente noi de aplicație, ce nu au fost prezente în versiunile vechi ale aplicațiilor.

Tabelul 3.3 conține cerințele serviciilor de mentenanță pe care trebuie să le presteze Furnizorul pe parcursul acestei perioade.

Tabelul 3.3. Cerințele privind serviciile de mentenanță pentru E-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
CPI.10.	M	Furnizorul va presta servicii de actualizare a <i>E-RCA</i> și de livrare a versiunilor noi.
CPI.11.	M	În acest scop Furnizorul va pregăti pachetele software și documentația aferentă actualizărilor și noilor versiuni.
CPI.12.	M	Implementarea tuturor actualizărilor și noilor versiuni se va efectua conform cerințelor stabilite la punctul „ <i>Managementul schimbărilor</i> ” al prezentului caiet de sarcini.

3.2.3. Serviciile de modificare/dezvoltare pentru sistemul informatic e-RCA

Serviciile de dezvoltare sunt prestate de Furnizor la solicitarea *CNPF* în scopul alinierii e-RCA la necesitățile de schimbare ale *CNPF* și a proceselor de business aferente.

Serviciile de dezvoltare reprezintă parte integrată a garanției și a mentenanței adaptive și corective.

Tabelul 3.4 conține cerințele serviciilor de dezvoltare pe care trebuie să le presteze Furnizorul pe parcursul perioadei de mentenanță.

Tabelul 3.4. Cerințele privind serviciile de dezvoltare pentru e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
CPI.13.	M	Furnizorul va presta servicii de modificare și dezvoltare a e-RCA. Perimetrul modificărilor va include cel puțin una din opțiunile de: <ul style="list-style-type: none"> • modificări pentru nivelul de prezentare a e-RCA; • modificări pentru nivelul logicii de business a e-RCA; • modificări pentru nivelul de date a e-RCA.
CPI.14.	M	Parte a serviciilor de modificare și dezvoltare ale e-RCA, Furnizorul va efectua: <ul style="list-style-type: none"> • recepționarea solicitării de modificare cu descrierea specificațiilor funcționale aferente; • elaborarea proiectului tehnic (SRS+SDD) aferent solicitării și coordonarea acestuia cu <i>CNPF</i>; • efectuarea modificărilor și dezvoltărilor la nivelul componentelor e-RCA.

ID	Obligativitate	Cerință
CPI.15.	M	Implementarea modificărilor și dezvoltărilor la nivel de sistem se va efectua conform cerințelor stabilite la punctul „Managementul schimbărilor”.
CPI.16.	M	Orice dezvoltare pentru softul aplicativ aferent e-RCA va fi inițiată în baza unei solicitări de modificare din partea CNPF. Implementarea oricărei modificări aferente e-RCA va trece prin procesul de management al schimbărilor agreat cu CNPF.

3.3. Nivelul serviciilor aferente E-RCA (service level)

Nivelul serviciilor de suport și mentenanța stabilește cerințele privind parametrii la care trebuie să fie prestate aceste servicii de către Furnizor.

3.3.1. Nivelul serviciilor de suport

Parametrii ce caracterizează nivelul serviciilor de suport sunt următorii:

- **Timpul de Răspuns (TR)** - este timpul în care Furnizorul va reacționa la o solicitare de suport, va diagnostica situația și va stabili acțiunile necesare a fi întreprinse pentru soluționare;
- **Timpul de Soluționare (TS)** – este timpul obiectiv în care se așteaptă că Furnizorul va întreprinde acțiunile în zona sa de responsabilitate pentru a soluționa complet solicitarea utilizatorilor.

Solicitările CNPF pentru servicii de suport și mentenanță sunt clasificate din punct de vedere al importanței acestora pentru CNPF. Importanța pentru CNPF este apreciată în funcție de impactul (produs sau probabil) evenimentului ce a generat necesitatea plasării solicitării serviciilor de suport asupra parametrilor de calitate de funcționare a e-RCA .

Tabelul 3.5 conține clasificarea solicitărilor CNPF în funcție de importanța acestora.

Tabelul 3.5. Clasificarea importanței solicitărilor de suport

Clasificare	Impactul asupra parametrilor de calitate pentru funcționarea aplicațiilor
Critică	<p><i>Disponibilitatea:</i> sistemul informatic este indisponibil pentru toți sau majoritatea utilizatorilor. Tranzacții importante sunt necesare a fi efectuate cât mai curând posibil (de la 15 min. până la max. 1 oră).</p> <p><i>Utilizabilitatea:</i> funcții cheie de business nu pot fi utilizate. Nu există proceduri și funcționalități alternative.</p> <p><i>Performanța:</i> timpul de răspuns la interogările utilizatorilor face practic indisponibil sistemul informatic.</p> <p><i>Securitatea:</i> există riscuri majore de compromitere a confidențialității, integrității sau disponibilității datelor.</p>
Înaltă	<p><i>Disponibilitatea:</i> sistemul informatic este indisponibil pentru o bună parte din utilizatori. Tranzacții și operațiuni importante sunt necesare a fi efectuate până la începutul următoarei zile.</p> <p><i>Utilizabilitatea:</i> funcții cheie de business pot fi utilizate limitat.</p> <p><i>Performanța:</i> timpul de răspuns la interogările utilizatorilor afectează în măsura semnificativă desfășurarea proceselor de business cheie.</p> <p><i>Securitatea:</i> există riscuri înalte de compromitere a confidențialității, integrității sau disponibilității datelor.</p>

Clasificare	Impactul asupra parametrilor de calitate pentru funcționarea aplicațiilor
Ordinară	<p><i>Disponibilitatea:</i> sistemul informatic este indisponibil pentru o parte din utilizatori. Sunt tranzacții și operațiuni ce trebuie să fie executate în următoarele trei zile.</p> <p><i>Utilizabilitatea:</i> funcționalitatea de business a sistemului poate fi utilizată limitat.</p> <p><i>Performanța:</i> timpul de răspuns la interogările utilizatorilor afectează în măsură moderată desfășurarea proceselor de business.</p> <p><i>Securitatea:</i> există riscuri de compromitere a confidențialității, integrității sau disponibilității datelor.</p>
Joasă	<p><i>Disponibilitatea:</i> sistemul informatic este indisponibil pentru un număr limitat de utilizatori. Nu sunt tranzacții și operațiuni ce trebuie executate în termen de până la trei zile.</p> <p><i>Utilizabilitatea:</i> funcționalitatea de business a sistemului informatic este afectată nesemnificativ. Există proceduri și funcționalități alternative.</p> <p><i>Performanța:</i> timpul de răspuns la interogările utilizatorilor este mai mare decât cel obișnuit. Nu este afectată desfășurarea proceselor de business.</p> <p><i>Securitatea:</i> există riscuri minore de compromitere a confidențialității, integrității sau disponibilității datelor.</p>

La plasarea unei solicitări pentru servicii de suport și mentenanță, CNPF stabilește clasificarea pentru ele. CNPF va atașa informație succintă pentru a explica clasificarea efectuată. CNPF va putea reclasifica solicitările plasate, în funcție de modificările în contextul aferent solicitărilor.

- Furnizorul va presta servicii de suport 24 ore din 24 și 7 zile din 7.
- Nivelul serviciilor de suport prestate de furnizor și durata soluționării solicitărilor de suport trebuie să corespundă cerințelor specificate în Tabelul 3.6.

Tabelul 3.6. Durata soluționării solicitărilor de suport

ID	Obligativitate	Clasificarea solicitării plasate de CNPF	Timpul de Răspuns (TR)	Timpul de Soluționare (TS)
CPI.17.	M	Critică	5 min	30 min
CPI.18.	M	Înaltă	30 min	5 ore
CPI.19.	M	Ordinară	5 ore	2 zile
CPI.20.	M	Joasă	2 zile	Cel mai bun efort*

* Furnizorul va depune tot efortul în vederea soluționării cât mai rapide a solicitării pentru servicii, activând în regim normal. Timpul limita pentru soluționarea solicitării va fi comunicat, agreat și acceptat de CNPF. Modificări ulterioare a timpului limita sunt permise doar cu acceptul CNPF.

3.3.2. Nivelul serviciilor de mentenanță

Parametrii ce caracterizează nivelul serviciilor de mentenanță oferite de Furnizor în perioada de mentenanță a e-RCA sunt descriși în Tabelul 3.7.

Tabelul 3.7. Cerințe pentru nivelul serviciilor de mentenanță a e-RCA

ID	Importanță	Cerință
CPI.21.	M	Furnizorul va aplica o politică de minimizare a frecvenței de emiteră a actualizărilor la nivelul aplicațiilor. Politică aplicată de Furnizor va permite aplicarea noilor actualizări lunar. Excepție pot fi actualizările destinate să înlăture probleme critice și de securitate.
CPI.22.	M	Furnizorul va comunica CNPF graficul său de emiteră a actualizărilor și noilor versiuni. Pentru actualizări, Furnizorul urmează să notifice CNPF cu cel puțin 7 zile în prealabil. Pentru noile versiuni, Furnizorul urmează să notifice CNPF cu cel puțin 1 lună în prealabil.

ID	Importanță	Cerință
CPI.23.	M	Pentru menținerea e-RCA în stare funcțională, Furnizorul poate efectua lucrări de mentenanță la nivelul componentelor TI aferente sistemului informatic. Tipul lucrărilor de mentenanță, perioada și durata acestora sunt stabilite și coordonate în prealabil cu CNPF.

3.3.3. Nivelul serviciilor de dezvoltare

Parametrii ce caracterizează nivelul serviciilor de dezvoltare oferite de Furnizor în perioada de garanție și mentenanță a *E-RCA* sunt descriși în Tabelul 3.8.

Tabelul 3.8. Cerințe pentru serviciile de dezvoltare a e-RCA

ID	Obligativitate	Cerință
CPI.24.	M	Furnizorul va reacționa la o solicitare de dezvoltare din partea <i>CNPF</i> în maxim 24 ore.
CPI.25.	M	Furnizorul va livra soluția în timpul agreeat cu <i>CNPF</i> , aplicând principiul „the best effort”.
CPI.26.	M	Furnizorul va permite <i>CNPF</i> setarea priorităților pentru solicitările de dezvoltare și revizuirea ulterioară a acestora. Revizuirea priorităților solicitărilor va face posibilă revizuirea termenelor de livrare a soluțiilor de către Furnizor.

3.4. Managementul serviciilor de suport

Modalitatea de organizare a serviciilor de suport sunt descrise în cerințele nefuncționale incluse în Tabelul 3.9.

Tabelul 3.9. Cerințe pentru managementul serviciilor de suport

ID	Obligativitate	Cerință
CPI.27.	M	Prestarea serviciilor de către Furnizorul selectat către <i>CNPF</i> se va face considerând standardele <i>ISO 20000</i> și setul de practici <i>ITIL</i> . Furnizorul trebuie să dețină capacitatea de a interacționa cu <i>CNPF</i> conform celor mai bune practici stabilite. De asemenea, trebuie să dețină procese și capacități interne de a presta operațional conform practicilor menționate în domeniu.
CPI.28.	M	Furnizorul va deține un Centru de suport clienți către care vor fi direcționate toate solicitările din partea utilizatorilor. Programul de lucru și organizarea activității Centrului de suport trebuie să asigure prestarea serviciilor de suport și mentenanță la nivelul stabilit în acest caiet de sarcini.
CPI.29.	M	Furnizorul trebuie să poată demonstra accesul în timp util a Centrului de suport la specialiști certificați și calificați de către producătorii soluțiilor aplicative furnizate.
CPI.30.	M	Serviciile de suport vor fi prestate la distanță. La necesitate, specialiștii Furnizorului se vor deplasa la sediul <i>CNPF</i> .
CPI.31.	M	Pentru prestarea serviciilor de suport și mentenanță, Furnizorul va pune la dispoziția <i>CNPF</i> o platforma aplicativă, disponibilă pentru <i>CNPF</i> prin rețeaua Internet. Platforma aplicativa va fi adecvat securizata. Toate interacțiunile între Furnizor și Furnizor în cadrul prestării serviciilor de suport și mentenanță se vor efectua prin intermediul platformei respective.
CPI.32.	M	Furnizorul va monitoriza calitatea serviciilor de suport și mentenanță și va reacționa la abaterile admise în vederea prevenirii acestora.

ID	Obligativitate	Cerință
CPI.33.	M	Furnizorul va prezenta rapoarte către <i>CNPF</i> privind serviciile prestate și nivelul acestora. Rapoartele vor conține și informație cu privire la acțiunile întreprinse de furnizor sau planificate, în vederea îmbunătățirii calității serviciilor.

3.5. Managementul schimbărilor cu impact major în logica de business

Toate modificările aplicate în cadrul aplicațiilor e-RCA în contextul prestării serviciilor de garanție, suport și mentenanță vor fi gestionate conform unui proces matur de management al schimbărilor.

Tabelul 3.10 conține cerințele de organizare a managementului schimbării pentru sistemul informatic e-RCA.

Tabelul 3.10. Cerințe pentru managementul schimbărilor

ID	Obligativitate	Cerință
CPI.34.	M	Furnizorul va include informație privind abordarea propusă pentru managementul schimbărilor la nivelul aplicațiilor.
CPI.35.	M	Furnizorul va propune <i>CNPF</i> procedura de management al schimbărilor aferente aplicațiilor. Procedura va fi coordonată și acceptată de <i>CNPF</i> .
CPI.36.	M	Procedura de management al schimbărilor trebuie să prevadă cel puțin următoarele activități în responsabilitatea Furnizorului: <ul style="list-style-type: none"> • efectuarea analizei preprogramare; • întocmirea Sarcinii tehnice; • dezvoltarea/modificarea fluxurilor/business logicii de către programatori; • verificarea de către Analist de sistem și QA Testeri a produsului realizat; • testarea modificărilor în mediul de testare al <i>Furnizorului și ulterior al CNPF, functională și de regresie</i>; • pregătirea planului de implementare a modificărilor; • pregătirea planului de roll back în cazul modificărilor eșuate; • pregătirea documentației tehnice aferente modificărilor, inclusiv: scopul modificărilor, componente afectate, ghidul de implementare, ghidul de aplicare a planului de roll back, ghidul de follow-up al modificărilor; • pregătirea documentației tehnice detaliate aferente modificărilor (documentația va include descrierea modificărilor, componentele afectate, instrucțiunile de instalare, planul de rollback în caz de eșec, procedurile de follow up pentru asigurarea implementării corecte a modificărilor); • actualizarea documentației utilizator și documentației tehnice aferente aplicațiilor și transmiterea acestora către <i>CNPF</i>; • furnizarea pachetelor software aferente modificărilor; • furnizarea fișierelor ce conțin codul sursă aferent modificărilor (autenticitatea și integritatea pachetelor

ID	Obligativitate	Cerință
		software și a codului sursa trebuie să fie asigurată cu aplicarea semnăturii digitale a Furnizorului - code signing); <ul style="list-style-type: none"> reacționarea imediată în cazul depistării erorilor în modificările implementate și corectarea lor într-un timp cât mai scurt.
CPI.37.	M	<p>În procesul de menținere operațională și dezvoltare a e-RCA , Furnizorul urmează să efectueze un șir de modificări la nivelul componentelor aferente e-RCA .</p> <p>Toate modificările efectuate la nivelul Sistemului vor fi implementate conform unui proces de comun acord pentru managementul schimbărilor. Modificările ce pot avea impact semnificativ asupra parametrilor de calitate ai serviciului e-RCA vor fi autorizate de <i>CNPF</i>. Elemente obligatorii pentru acest tip de modificări, vor fi:</p> <ul style="list-style-type: none"> efectuarea analizei preprogramare și ajustarea interfeței întocmirea Sarcinii tehnice și coordonarea cu <i>CNPF</i>; dezvoltarea/modificarea fluxurilor/business logicii de către programatori; verificarea de către Analist de sistem și QA Testeri a produsului realizat; testarea în mediul de testare; planul de implementare a modificării; planul de roll back; revizuirea post-implementare. Furnizorul va duce evidența tuturor modificărilor aferente e-RCA într-un Registru al modificărilor. <i>CNPF</i> va avea acces de citire la acest Registru

3.6. Asigurarea calității a serviciilor de mentenanță

Tabelul 3.11 conține cerințele de privind asigurarea calității în cadrul serviciilor de suport pentru sistemul informatic e-RCA .

Tabelul 3.11. Cerințe pentru asigurarea calității serviciilor de suport și mentenanță

ID	Obligativitate	Cerință
CPI.38.	M	<p>Furnizorul va prezenta inițial un plan de asigurare a calității serviciilor de suport și mentenanță.</p> <p>Planul va conține indicatorii de performanță pentru servicii, riscurile ce pot afecta indicatorii de performanță, acțiunile preventive implementate pentru gestiunea riscurilor și măsurile de atenuare a riscurilor reziduale.</p>
CPI.39.	M	<p>Furnizorul trebuie să elaboreze și să mențină în stare actuală un Plan de calitate al serviciilor de menținere operațională a e-RCA. Planul trebuie să considere următoarele categorii de riscuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> Riscuri operaționale (pierderea capacității Furnizorului de a presta la nivelul stabilit, riscuri la nivelul proceselor interne ale Furnizorului); Riscuri tehnologice (riscuri ce pot afecta disponibilitatea, accesibilitatea, performanța și securitatea e-RCA).

ID	Obligativitate	Cerință
		<p>Planul de calitate trebuie să conțină informație detaliată despre riscurile identificate, măsurile ce vor fi implementate de Furnizor în vederea prevenirii acestora, riscurile reziduale și măsurile de reacție planificate în cazul realizării riscurilor reziduale.</p> <p>Planul de calitate urmează să fie actualizat la orice schimbare majoră la nivelul componentelor e-RCA sau la nivelul proceselor aferente menținerii e-RCA.</p>